

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Analýza socio-ekonomického rozvoje města Vlašim
a jeho podpora s využitím strukturálních fondů
Evropské unie**

Autorka:

Bc. Petra Beranová

Vedoucí diplomové práce: Doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

© 2011 Praha

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci „Analýza socio-ekonomického rozvoje města Vlašim a jeho podpora s využitím strukturálních fondů Evropské unie“ vypracovala samostatně pod vedením Doc. Ing. Marie Prášilové, CSc. a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou v textu citovány a uvedeny v soupisu bibliografických citací.

V Praze dne 28. března 2011

Petra Beranová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé diplomové práce, Doc. Ing. Marii Prášilové, CSc., za podnětné připomínky a cenné rady, které mi pomáhaly při zpracování této práce, za příjemnou spolupráci a vstřícnost při zodpovídání mých dotazů. Dále děkuji panu Karlovi Balíkovi, tajemníkovi Městského úřadu Vlašim, za ochotu při poskytování podkladů a informací důležitých pro tvorbu diplomové práce a paní Evě Lupačové, zaměstnankyni odboru hospodářského a investičního Městského úřadu Vlašim, za poskytnutí projektových zpráv a dokumentací k investičním akcím města Vlašim.

Analýza socio-ekonomického rozvoje města Vlašim a jeho podpora s využitím strukturálních fondů Evropské unie

---

Social and economic development analysis of Vlašim city and its support employing EU structural funds

Souhrn

Práce pojednává o rozvoji socio-ekonomické sféry města Vlašim za finanční podpory Evropské unie. V rámci analýzy vybraných ukazatelů, které charakterizují demografickou a ekonomickou oblast města, je popsán jejich minulý vývoj a jsou predikovány budoucí vývojové tendence. Za účelem zjištění rozvojových možností města je proveden rozbor struktury a vývoje příjmů a výdajů městského rozpočtu včetně dluhového financování. Dále jsou uvedeny rozvojové projekty, na jejichž realizaci obdrželo město dotační tituly z fondů Evropské unie, a je zachycena struktura jejich financování. Součástí práce je dotazníkové šetření zaměřené na zjištění názorů respondentů na současný stav socio-ekonomické sféry města a na prospěšnost městem realizovaných investičních aktivit pro místní občany. Práce je uzavřena stanovením perspektiv rozvoje, které vycházejí z možnosti realizace dalších projektů prostřednictvím získání dotací v programovacím období Evropské unie 2007 – 2013, a podáním návrhů a doporučení, jež zohledňují demografické, sociální a ekonomické vývojové trendy.

Klíčová slova

územní samospráva; rozpočet obce; regionální politika; demografie; míra nezaměstnanosti; operační programy; fondy Evropské unie; rozvojové projekty; občanská vybavenost; sídelní a dopravní infrastruktura

Summary

The work deals with a development of socio-economic sphere of Vlašim city under subvention of the European Union. Within an analysis of selected indicators, describing demographic and economic area of the city, the past progression is considered and future trends are predicted. In order to determine the development possibilities of the city an analysis of structure and evolution of municipal revenue and expenditure budget is implemented, including debt funding. Further the development projects are introduced whose implementation the city received dotations from the European Union funds on, and a structure of their financing is put down. A part of the thesis creates a questionnaire research focused on finding of attitudes of respondents to current status of socio-economic sphere of the city and to helpfulness of city investment actions to local citizens. The thesis is rounded off by formulation of developing perspectives, which are based on the implementing options of further projects through the obtaining dotations in the European Union programming period 2007 – 2013, and by submitting suggestions and recommendations, taking into consideration demographic, social and economic trends.

Keywords

local government; municipal budget; regional policy; demography; unemployment rate; operational programmes; European Union funds; development projects; civic amenities; residential and traffic infrastructure

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika.....	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
2.2.1 Sběr a elementární zpracování dat.....	12
2.2.2 Míry úrovně a variability.....	13
2.2.3 Analýza časových řad.....	13
2.2.4 Regresní analýza a závislost kategoriálních proměnných.....	16
2.2.5 Indexní analýza.....	17
3 Literární rešerše.....	18
3.1 Struktura a územní aspekty veřejné správy.....	18
3.2 Územní samospráva.....	19
3.2.1 Vymezení působnosti obce a její rozvojová politika.....	20
3.3 Rozpočet územních samosprávných celků a jeho úloha v rozpočtové soustavě České republiky.....	21
3.3.1 Charakteristika a struktura územního rozpočtu.....	22
3.3.2 Příjmy územních rozpočtů.....	23
3.3.3 Výdaje územních rozpočtů.....	25
3.4 Regionální politika České republiky a Evropské unie.....	26
3.4.1 Regiony soudržnosti.....	28
3.4.2 Finanční nástroje Evropské unie.....	29
3.4.3 Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti.....	30
3.4.4 Politika hospodářské a sociální soudržnosti v České republice.....	32
4 Charakteristika města z hlediska řešené problematiky.....	34
4.1 Geografické vymezení města a jeho správní uspořádání.....	34
4.2 Socio-demografická charakteristika města.....	34
4.3 Socio-ekonomická charakteristika města.....	36
5 Analýza dosažených výsledků.....	39

5.1	Rozbor vybraných ukazatelů a jejich vývojové tendence.....	39
5.1.1	Vývoj počtu obyvatel.....	39
5.1.2	Meziroční přírůstek obyvatel.....	41
5.1.3	Věkové složení obyvatel.....	44
5.1.4	Míra nezaměstnanosti.....	48
5.2	Analýza hospodaření města.....	51
5.2.1	Příjmy rozpočtu města.....	55
5.2.2	Výdaje rozpočtu města.....	56
5.3	Rozvojové programy.....	59
5.3.1	Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.....	61
5.3.2	Společný regionální operační program.....	62
5.3.3	Regionální operační program NUTS II Střední Čechy.....	64
5.3.4	Operační program Životní prostředí.....	66
5.3.5	Integrovaný operační program.....	67
5.3.6	Finanční mechanismy EHP/Norska.....	69
5.4	Dotazníkové šetření.....	69
5.4.1	Dostupnost a kvalita služeb občanské vybavenosti města.....	69
5.4.2	Vhodnost města k bydlení a množství pracovních příležitostí.....	71
5.4.3	Dopravní problémy ve městě.....	73
5.4.4	Chybějící zařízení a aktivity pro trávení volného času ve městě.....	73
5.4.5	Doporučované atraktivita města k návštěvě turistů.....	74
5.4.6	Rozvojové projekty města spolufinancované Evropskou unií.....	74
5.4.7	Socio-ekonomická sféra města vyžadující další rozvoj.....	76
5.5	Perspektivy rozvoje.....	76
5.6	Návrhy a doporučení.....	79
6	Závěr.....	82
7	Seznam použitých zdrojů.....	86
	Seznam zkratk.....	89
	Seznam tabulek.....	90
	Seznam grafů.....	91
	Seznam příloh.....	92

1 Úvod

Veřejný sektor je nezbytným elementem při zabezpečování statků pro občany na ne-ziskovém principu prostřednictvím financování veřejné správy a ostatních resortů veřejného sektoru. Účelem je vysoce efektivní využití veřejných statků a pokrytí nejrůznějších potřeb občanů tak, aby byla zajištěna spravedlnost, zlepšeny sociální vazby a postavení občanů ve společnosti. Z tohoto důvodu je prospěšné delegovat části pravomocí od vyšších stupňů územní samosprávy až na základní územní samosprávné celky, neboť disponují komplexnějšími informacemi o zájmech a preferencích územního společenství občanů, potřebných investicích do rozvoje daného území a zároveň je podmíněn růst zaměstnanosti jak v soukromé, tak veřejné sféře.

V rámci smíšeného systému státní správy České republiky lze efektivnost vykonávaných činností územních samosprávných celků zabezpečit jak výkonem státní správy, tak i místní samosprávy. Obě tyto funkce spadají do kompetence města Vlašim. Jako obec s rozšířenou působností plní úkoly státní správy v rámci přenesené působnosti, kterou vykonává Městský úřad Vlašim v čele se starostou, jímž byl v říjnu roku 2010 potřetí zvolen Mgr. Luděk Jeništa. Jako územní samosprávné společenství občanů reprezentované sedmičlennou radou a dvaceti jedna členným zastupitelstvem spravuje město Vlašim za účelem výkonu samostatné působnosti vlastní majetek a rozpočet. Efektivnost naplňování potřeb občanů závisí na struktuře, kvantitě, kvalitě i způsobu financování veřejných statků, tedy na alokaci finančních zdrojů z rozpočtu města.

Financování veřejného sektoru se však mnohdy pojí s problémy, jež spočívají v nedostatku finančních prostředků a napjatosti mezi příjmy a výdaji obecních rozpočtů. Důležitou složkou v tomto procesu je pak veřejná kontrola ze strany kontrolních úřadů i občanů. Jednou z alternativ řešení nedostatku finančních zdrojů na úrovni územní samosprávy je sdružování obcí, jejich spolupráce, ale i partnerství veřejného a soukromého sektoru. Proto město Vlašim spolu s okolními obcemi za účelem kumulace zdrojů a socio-ekonomického rozvoje včetně povzbuzení cestovního ruchu založilo Mikroregion Podblanicko.

Různé formy spolupráce následně vytváří podklad pro existenci úspěšné regionální politiky, která se spolu se svými nástroji stala velmi významným faktorem ovlivňujícím jak státní, zejména však regionální úroveň. Účinná regionální politika je v soudobých hospodářských

podmínkách České republiky zaměřena na poskytnutí rovných šancí pro socio-ekonomický rozvoj regionů, přičemž podpora je zacílena především na malé a střední podniky a lokální iniciativu.

Vstupem České republiky do Evropské unie se téma regionálního rozvoje stalo ještě více aktuálním v souvislosti s možnostmi čerpání dotací a grantů ze strukturálních fondů. Za účelem získání těchto finančních prostředků dochází k podrobnějšímu zaměření na definované cíle, a k rozsáhlé tvorbě systémů koncepcí a programů rozvoje na místní úrovni. Příprava rozvojových dokumentů nebo-li strategických plánů spadajících do kompetence spádových obcí je však velmi časově, personálně i finančně náročná, včetně reálně naplánovaného způsobu spolufinancování. Především z těchto důvodů je výrazným rysem regionální politiky také zvýšený důraz na monitorování průběhu podpůrných programů a hodnocení jejich efektivnosti.

Město Vlašim se výše uvedeným úskalím snaží předcházet spoluprací se státní správou, školami, soukromými organizacemi a neziskovým sektorem, jako je například občanské sdružení Podblanicem, a podporovat tak účinnost rozvojových projektů a jejich budoucí udržitelnost. Rovněž dochází k zapojování místních institucí a občanů do komunitního plánování. Město tedy disponuje personálními předpoklady pro kvalitní projektový management se schopností týmové spolupráce a navazování kontaktu s dotčenými skupinami.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cíl diplomové práce spočívá v komplexním posouzení rozvoje socio-ekonomické sféry města Vlašim za finanční podpory fondů Evropské unie. Ke splnění vytyčeného cíle jsou analyzovány časové řady vybraných demografických ukazatelů a míry nezaměstnanosti a stanoveny vývojové trendy. S využitím indexní analýzy a analýzy časových řad je proveden rozbor hospodaření města v období let 2006 – 2011 a extrapolován vývoj rozpočtových příjmů a výdajů do roku 2013. Nedílnou součástí záměru práce tvoří přehled a struktura financování městem realizovaných rozvojových projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie v programovacích obdobích 2004 – 2006 a 2007 – 2013. Kontext práce je završen stanovením perspektiv rozvoje, prioritně zaměřených na sociálně-ekonomické zázemí místních obyvatel s ohledem na předpoklad dalšího získání dotací z fondů Evropské unie, a uvedením návrhů a doporučení pro budoucí rozvoj města.

2.2 Metodika

Problematika socio-ekonomického rozvoje města Vlašim je konstruována na bázi rešeršních metod. Teoretická východiska zahrnují strukturu a územní aspekty veřejné správy, působnost obcí a jejich rozvojovou politiku, soustavu rozpočtů územních samosprávných celků a regionální politiku České republiky a Evropské unie aplikovanou na možnost čerpání dotací za splnění veškerých podmínek nezbytných pro kladné vyjádření příslušného orgánu.

2.2.1 Sběr a elementární zpracování dat

Praktická část diplomové práce vychází jak z primárních, tak sekundárních dat. Primární podklad pro analýzu socio-ekonomického rozvoje města byl získán kvantitativní technikou sběru dat v podobě písemného a elektronického dotazování. Výběrovou jednotkou pro vytvoření náhodného výběrového souboru byli zvoleni obyvatelé města Vlašim. Strukturovaný dotazník je sestaven z deseti otázek, které zahrnují číselné škály, polouzavřené a asociální otázky. Ve fázi analýzy primárních dat byl proveden jejich screening, pro vyhodnocování odpovědí bylo využito vícestupňového třídění s obměnami třídících znaků, jimiž jsou pohlaví,

věk a vzdělání respondentů, a byly nalezeny odlehle hodnoty. Výsledná data dotazníkového šetření jsou vyjádřena převážně relativními, ale i absolutními četnostmi.

Sekundární data pochází z databází, projektových zpráv a informačních systémů Městského úřadu Vlašim. Další zdroje dat představují knižní publikace, tištěné seriálové publikace a internet.

Statistická data byla zpracovávána v softwaru STATISTICA 9.1 a Microsoft Excel. Za účelem uvedení přesného tvaru výsledných statistických dat jsou tendence a charakteristické rysy analyzovaných jevů prezentovány tabulačními metodami a pro názorné vyjádření vizuálního obrazu širších vlastností dat je užito grafických metod.

2.2.2 Míry úrovně a variability

Vlastnosti a vzájemné vztahy zkoumaných jevů jsou v diplomové práci kvantifikovány vytyčením charakteristik konstruovaných jako funkce všech hodnot, tedy vypočtením prostého aritmetického průměru, váženého aritmetického průměru a prostého geometrického průměru, který je aplikován při výpočtu průměrného tempa růstu časové řady. Jako doplňkové střední hodnoty k charakteristice úrovně na bázi významných hodnot variační řady jsou užity modální a extrémní hodnoty. Z důvodu snižující se vypovídací schopnosti aritmetického průměru se zvyšující se variabilitou sledovaného statistického znaku je proměnlivost obměn tohoto znaku popsána prostřednictvím měr variability.

2.2.3 Analýza časových řad

Časovou řadou je myšlena posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování, která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času směrem od minulosti do budoucnosti. Analýza časových řad je souborem metod, které slouží k popisu těchto řad, případně i k předvídání jejich budoucího chování [4]. Charakter procesu časových řad je vyjádřen elementárními charakteristikami, z nichž jsou v diplomové práci užity [4]:

- *první diference* – charakterizuje absolutní přírůstek nebo úbytek hodnoty ukazatele v určitém okamžiku (období) proti okamžiku (období) bezprostředně předcházejícímu

$$\Delta^1_t = y_t - y_{t-1}, \text{ kde } t = 2, 3, \dots, n \text{ a } y_t \text{ je hodnota statistického znaku,}$$

- *tempo růstu* – vykazuje relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \text{ kde } t = 2, 3, \dots, n \text{ a } y_t \text{ je hodnota statistického znaku,}$$

- *průměrný absolutní přírůstek*

$$\bar{d} = \frac{y_n - y_1}{n-1}, \text{ kde } y_t \text{ je hodnota statistického znaku a } n \text{ je počet časových období.}$$

- *průměrné tempo růstu* – jedná se o geometrický průměr z temp růstu

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}}, \text{ kde } y_n \text{ je nejnovější údaj časové řady a } y_1 \text{ je nejstarší údaj této řady,}$$

Tradičním výchozím principem modelování časových řad je jednorozměrný model $y_t = f(t, \varepsilon_t)$, kde y_t je hodnota modelovaného ukazatele v čase t ; $t = 1, 2, \dots, n$ a ε_t je hodnota náhodné složky v čase t [4]. V diplomové práci je použit klasický (formální) model, který je založen na popisu forem pohybu a vychází z dekompozice řady na čtyři složky (formy) časového pohybu. Jedná se o [4]:

- *trendovou složku* T_t – udává hlavní tendence dlouhodobého vývoje hodnot analyzovaného ukazatele v čase,
- *sezónní složku* S_t – vytváří pravidelně se opakující odchylku od trendové složky a vyskytuje se u časových řad s periodicitou kratší než jeden rok či z důvodu změn ročních období, existence různé délky měsíčního, pracovního cyklu nebo vlivem společenských zvyklostí,
- *cyklickou složku* C_t – vyjadřuje kolísání okolo trendu v důsledku dlouhodobého cyklického vývoje s délkou vlny delší než jeden rok,
- *náhodnou složku* ε_t – představuje veličinu, kterou nelze popsat funkcí času a která zbývá po vyloučení trendu, sezónní a cyklické složky.

Tvar rozkladu složek je vyjádřen aditivně: $y_t = T_t + S_t + C_t + \varepsilon_t = Y_t + \varepsilon_t$, kde $t = 1, 2, \dots, n$ a Y_t se souhrnně označuje jako teoretická (modelová, systematická, deterministická) složka ve tvaru $T_t + S_t + C_t$ [4].

Tendence vývoje analyzovaných časových řad je v diplomové práci popsána lineární trendovou funkcí regresního modelu. Lineární trend je vyjádřen ve tvaru $T_t = \beta_0 + \beta_1 t$, kde β_0 a β_1 jsou neznámé parametry a $t = 1, 2, \dots, n$ je časová proměnná [4]. Mezi další klasické trendové modely lze zařadit trend [4]:

- *kvadratický*: $T_t = \beta_0 + \beta_1 t + \beta_2 t^2$,
- *exponenciální*: $T_t = \beta_0 \beta_1^t$,
- *logaritmický*: $T_t = \beta_0 + \beta_1 \log t$,
- *mocninový*: $T_t = \beta_0 t^b$.

Vhodný typ trendové funkce je posuzován na základě věcně ekonomických kritérií, tj. věcné analýzy zkoumaného ekonomického jevu, dále analýzy grafu zobrazené časové řady a rozboru empirických údajů. Stupeň shody modelu s těmito údaji udává [4]:

- *index determinace* $P^2 = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n (\hat{Y}_i - \bar{y})^2}{\sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{y})^2}$, kde $\bar{y}$ je průměrná hodnota časové řady,
- *index korelace* $I = \sqrt{P^2}$.

Hodnoty obou indexů se pohybují v intervalu $\langle 0; 1 \rangle$ a čím jsou blíže jedné, tím lépe model popisuje zkoumaný jev [4].

Jako další kritérium pro výběr vhodného modelu trendu slouží střední absolutní procentní chyba odhadu M.A.P.E. (Mean Absolute Percentage Error): $\frac{100}{n} \sum_{t=1}^n \left| \frac{Y_t - Y'_t}{Y_t} \right|$.

Ukazatel je použit u Holtova lineárního modelu exponenciálního vyrovnávání s měnlivými hodnotami strukturálních parametrů ke konstrukci extrapolační prognózy vývoje adaptivního modelu migračního a přirozeného přírůstku a příjmů a výdajů rozpočtu města. Holtův model využívá techniku exponenciálního vyrovnávání lokálních lineárních trendů v neperiodické časové řadě prostřednictvím dvou vyrovnávacích konstant, a sice α pro odhad úrovně v čase a γ pro odhad směrnice lineárního trendu. Nejnižší hodnota interpolačního kritéria indikuje nejvhodnější kombinaci obou konstant, což znamená, že by se jeho hodnota měla pohybovat pod 5% hranicí, případně v rozmezí 5 – 10 % [4].

U krátkodobé časové řady míry nezaměstnanosti je za účelem vyloučení sezónní složky, kvantitativně vyjádřené empirickými sezónními indexy, využita metoda sezónního očišťování. Nejprve byla stanovena rovnice lineárního trendu časové řady, porovnána naměřená hodnota časové řady s trendovou složkou $I_{ij} = \frac{y_{ij}}{T_i}$ a pro každou sezónu byl vypočten empirický sezónní index jako prostý aritmetický průměr $I_j = \frac{1}{k} \sum_{i=1}^k I_{ij}$, kde $j = 1, 2, \dots, m$, přičemž platí, že $\sum_{j=1}^m I_j = m$. Následně byly vypočteny vyrovnané hodnoty (systematická složka) časové řady jako součin $Y'_{ij} = T_{ij}I_j$ včetně předpovědi na příští rok a vyjádřena sezónně očištěná řada $Y_{ij} = \frac{y_{ij}}{I_j}$ [4].

2.2.4 Regresní analýza a závislost kategoriálních proměnných

Závislosti mezi statistickými znaky jsou vystiženy a matematicky popsány metodou regresní analýzy, která se zabývá jednostrannými závislostmi a obecnými tendencemi ve změnách vysvětlovaných proměnných vzhledem ke změnám vysvětlujících proměnných. Nejčastěji používaným typem regresní funkce je přímková regrese ve tvaru $\eta = \beta_0 + \beta_1 x$, kde parametr β_1 se nazývá regresní koeficient, jenž jako směrnice regresní přímky udává průměrnou změnu závisle proměnné při jednotkové změně nezávisle proměnné [4].

Za účelem posouzení kvality lineární regresní funkce je zjišťována těsnost závislosti prostřednictvím koeficientu korelace $r_{yx} = \frac{s_{xy}}{s_x s_y}$, jehož definiční obor se nachází v intervalu $\langle -1; 1 \rangle$. Se zvyšující se hodnotou lze danou závislost považovat za silnější, rovněž je však nezbytné zohlednit velikost souboru pozorování. Druhou mocninu koeficientu korelace představuje koeficient determinace (r_{yx}^2), který udává, z kolika procent jsou změny závisle proměnné vysvětlitelné zvolenou lineární regresní funkcí [4].

Závislosti mezi dvěma proměnnými x a y jsou zkoumány prostřednictvím uspořádání jednotlivých pozorování do kontingenční tabulky dvourozměrného rozdělení četností. Každý řádek, respektive sloupec této tabulky vyjadřuje podmíněné rozdělení četností jedné proměnné vzhledem k různým hodnotám druhé proměnné a pro stanovení konkrétní formy závislosti je vypočten podmíněný průměr proměnné y odpovídající i -té hodnotě proměnné x : $\bar{y}_i = \frac{1}{n_i} \sum_{j=1}^s y_j n_{ij}$, pro každé i od 1 do k [3, 4].

Síla vztahu v kontingenční tabulce je změřena prostřednictvím [3]:

- *koeficientu průměrné čtvercové kontingence (Pearsonova koeficientu kontingence)*

$$C = \sqrt{\frac{\chi^2}{n + \chi^2}}, \text{ kde } n \text{ je rozsah souboru, } \chi^2 = \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^m \frac{(n_{ij} - n_{oj})^2}{n_{oj}}, \text{ kde } n_{ij} \text{ je skutečná četnost a } n_{oj} \text{ je očekávaná četnost,}$$

- *Cramerova koeficientu*

$$V = \sqrt{\frac{\chi^2}{n(h-1)}} \text{ pro } h = \min(k, m).$$

Platí, že oba koeficienty jsou z intervalu $\langle 0; 1 \rangle$. Při nulové hodnotě není mezi zkoumanými znaky žádný vztah, při pevné závislosti se hodnota koeficientů limitně blíží k 1 [3].

2.2.5 Indexní analýza

Indexní analýza je podstatnou součástí analýz sociálně-ekonomických ukazatelů, které jsou jejím prostřednictvím porovnávány z hlediska věcného, prostorového nebo časového. Podílem hodnot téhož ukazatele je získán index a rozdílem lze vyjádřit absolutní rozdíl (absolutní přírůstek) ukazatele [4]. Srovnání vývoje ukazatelů v čase lze provést užitím [4]:

- *bazických indexů* – porovnání hodnot ukazatelů vzhledem ke stejnému období (bázi)

$$I_{i/0} = \frac{y_i}{y_0}; \text{ absolutní přírůstek lze vyjádřit rozdílem: } \Delta = y_j - y_0,$$

- *řetězových indexů* – porovnání hodnot ukazatelů vzhledem k předchozímu období

$$I_{i/i-1} = \frac{y_i}{y_{i-1}}, \text{ absolutní přírůstek lze vyjádřit rozdílem: } \Delta = y_j - y_{i-1}.$$

3 Literární rešerše

3.1 Struktura a územní aspekty veřejné správy

Veřejná správa je chápána jako souhrn záměrných činností, jimiž se provádějí rozhodnutí volených orgánů, uvádějí se do praxe ustanovení zákonů a zabezpečují se úkoly ve veřejném zájmu. Dochází tedy k realizaci politiky státu na všech úrovních. K vykonávání těchto činností je třeba zajistit organizaci veřejné správy souborem institucí, kterým jsou vymezeny kompetence, včetně rozhodovacích pravomocí [8]. Veřejná správa zahrnuje dva subsystémy, a to [12]:

- *státní správu* – vykonávána státem prostřednictvím souhrnu institucí přímo, nebo zprostředkovaně (územní samosprávou). Typickým rysem je jednotná úprava výkonu pro celé území státu daná zákonem,
- *veřejnou samosprávu* – bývá označována jako výsledek delegování výkonu veřejné správy na jiné nestátní subjekty na úrovni územní samosprávy, zájmové samosprávy, specializovaných veřejnoprávních institucí, korporací, fondů apod.

Trendem se stává nárůst decentralizačních opatření, kdy stát deleguje části pravomocí na jednotlivé stupně územní samosprávy. Hlavním účelem je přenesení většího okruhu kompetencí na volené orgány na regionální a lokální úrovni, neboť mají k dispozici více informací o individuálních preferencích občanů a možnostech rozvoje svého okolí. Vychází se z předpokladu hospodárnosti a analýzy prospěchu, tedy z posouzení toho, zda má užitek z veřejných statků obyvatelstvo celého státu, nebo určitého regionu [2, 7].

V České republice nyní existuje dvoustupňový systém územní státní správy. První stupeň je tvořen obecními úřady, popřípadě pověřenými obecními úřady a úřady s rozšířenou působností, které vykonávají úkoly státní správy v rámci přenesené působnosti, stejně tak jako krajské úřady, jež reprezentují druhý stupeň územní státní správy. Počínaje rokem 2003 přešly na obce s rozšířenou působností, kraje i ostatní orgány státní správy kompetence ze zrušených okresních úřadů, které mezi zmíněnými stupni představovaly decentralizované orgány státní správy se všeobecnou působností [12]. Členitost veřejné správy odrážející státoprávní a samosprávné uspořádání je zpřehledněna tabulkou v příloze A.

3.2 Územní samospráva

Stejně tak jako územní státní správa tvoří dvoustupňový systém rovněž územní samospráva je dle Ústavy České republiky dvoustupňová. V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení) je zakotveno postavení a funkce včetně orgánů obcí jakožto základních jednotek územní samosprávy a zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení) bylo zřízeno čtrnáct krajů, tedy vyšších územně samosprávných celků [8, 12].

Územní samospráva je forma realizace práva občanů na vlastní samosprávu, tedy na spravování určitého území menšího, než je stát v mezích práva [8]. Jedná se o významný projev demokratizace společnosti, neboť stát předává část výkonu veřejné správy nestátnímu subjektu, a je tak respektován princip subsidiarity, tedy přenesení rozhodovací pravomoci na co nejnižší úroveň, která je schopná ji zajistit [7].

V České republice je využíván smíšený systém místní správy, na jehož základě územní samospráva vykonává jak místní samosprávné funkce prostřednictvím decentralizace, tak některé úkony státní správy jako výraz dekoncentrace, jejímž důsledkem je vznik dekoncentrovaných orgánů státní správy a orgánů územní samosprávy [7, 8]. Struktura smíšeného modelu veřejné správy je schematicky vyjádřena v příloze B.

V rámci tohoto modelu územní samosprávné celky plní funkce vymezené zákonem ve své samostatné působnosti, kdy zabezpečují lokální nebo regionální veřejné statky, jejichž užívání je místně ohraničeno, například místní komunikaci či veřejnou hromadnou dopravu. Obce veřejné záležitosti korigují obecně závaznými vyhláškami a samostatně rozhodují v mnoha oblastech veřejné správy s určitou mírou pravomoci, kdy volené obecní orgány svěřují vlastní realizaci svým výkonným orgánům [8, 12].

Ve své přenesené působnosti územní samosprávné celky zajišťují tzv. národní veřejné statky, například některé úkony veřejné správy či integrovaný záchranný systém, z nichž mají užitek obyvatelé celého státu. Za poskytování těchto statků a služeb je ze zákona na výkonné orgány územní samosprávy převedena věcná odpovědnost, která se však nevztahuje na získávání finančních zdrojů. Obce či kraje tak vykonávají státní správu, přičemž jsou podřízeny a kontrolovány volenými orgány státní správy. Plnění veřejných záležitostí spadajících do přenesené působnosti obce je upraveno nařízeními obce [8, 12].

3.2.1 Vymezení působnosti obce a její rozvojová politika

Obec jako veřejnoprávní korporace je základním územním samosprávným společenstvím občanů s trvalým pobytem a právem se účastnit se na samosprávě. Reprezentuje veřejné zájmy daného územního společenství, přičemž bere v potaz místní zvláštnosti a preference svých obyvatel a místních organizací [8]. Občané se podílejí na řízení obce buď přímo formou dobrovolné práce v komisích, aktivní účastí na veřejných zasedáních zastupitelstva obce a také místním referendem, nebo nepřímo prostřednictvím volených zastupitelů v zastupitelstvu obce [7].

Jakožto nositel právní subjektivity vystupuje obec vlastním jménem a nese právní odpovědnost za důsledky svých činů a rozhodnutí. Za účelem zajišťování veřejných statků a služeb pro občany může obec zřizovat neziskové organizace a současně je oprávněna zakládat obecní podniky a vkládat svůj majetek do podniků vlastněných společně s jinými obcemi nebo se soukromým subjektem. Dále je povinna i oprávněna zvelebovat obecní majetek, prodávat a pronajímat jej a rovněž je povinna sestavovat svůj vlastní rozpočet [13].

Jedním z hlavních úkolů obce je péče o všestranný sociálně-ekonomický růst svého území a potřeb občanů. V rámci této činnosti schvaluje dlouhodobý plán sociálně-ekonomického rozvoje a územní plán obce s cílem udržitelného rozvoje při respektování tzv. Místní agendy 21. Rozvojová politika obce slouží k aktivní iniciaci změn ve využití daného území a spočívá ve stanovení rozvojových priorit a způsobu jejich dosažení, přičemž je nezbytné zohlednit specifické rysy každé obce. Například při zkvalitňování dopravní obslužnosti je třeba přihlídnout ke vzdálenosti bydlišť obyvatel od nosné obchodní a ekonomické zástavby a k poměru jejich nákladů na dopravu a bydlení [6].

Realizace místního socio-ekonomického a environmentálního rozvoje může být zajištěna prostřednictvím strategického partnerství soukromého a veřejného sektoru (Public Private Partnership) založením společného podniku [13]. Obec nebo jiný veřejný subjekt do partnerství zpravidla vkládá pozemky, které jsou územně nebo dokonce i technicky připraveny pro rozvoj, a privátní sektor obvykle zabezpečí rozhodující podíl finančního kapitálu, projektovou dokumentaci, vlastní realizaci a následný odprodej nebo pronájem. Pokud obec nedisponuje vlastním pozemkovým fondem využitelným pro rozvojové záměry, může nedostatek majetku kompenzovat aktivní organizátorskou a koordinační rolí [6].

Na zkvalitňování infrastruktury, podnikatelského prostředí, zajišťování udržitelného růstu a konkurenceschopnosti územně definovaných celků se dále podílí místní orgány veřejné správy, veřejnoprávní a soukromoprávní neziskové organizace a komunity, ale i státní komunální podniky prostřednictvím vzájemné spolupráce. Místní rozvoj je rovněž zabezpečován prostřednictvím veřejných zakázek u soukromého sektoru [8].

Výše zmíněné formy partnerství mohou zmírnit přílišnou rozdrobenost českých obcí, jejichž struktura je v rozporu s centralizačními tendencemi většiny zemí Evropské unie. Tento rys, pro Českou republiku charakteristický, je určitou měrou způsoben rozdělením mnoha tzv. střediskových obcí po roce 1990. V důsledku toho se Česká republika řadí mezi státy s nejmenším průměrným počtem obyvatel na jednu obec. Existence převážné většiny malých obcí pak způsobuje problémy při zajišťování kvalitních veřejných statků a služeb a při tvorbě investiční strategie v delším časovém horizontu, neboť obce nemohou využívat úspor z rozsahu a často disponují nedostatečným objemem rozpočtových prostředků i nízkou kvalifikační řídicí úrovní [8, 12]. Řešením může rovněž být sdružování obcí, jejichž formy spolupráce v tomto směru představují [8, 13]:

- *dobrovolné svazky obcí* – jedná se o samostatné právnické osoby založené písemnou zakladatelskou smlouvou za účelem plnění zákonem povolených činností souvisejících s jejich samostatnou působností,
- *smlouvy o sdružení* – představují účelová sdružení právnických osob,
- *jiná seskupení obcí* – v rámci tvorby těchto seskupení mohou být obce členy mezinárodních sdružení místních orgánů.

3.3 Rozpočet územních samosprávných celků a jeho úloha v rozpočtové soustavě České republiky

Nejvýznamnější složku soustavy veřejných rozpočtů představuje státní rozpočet spolu s rozpočty územních samosprávných celků, tzn. územními rozpočty, jelikož z nich plyne nejvyšší podíl veřejných výdajů [8].

V 90. letech procházelo územními rozpočty zhruba 20 % příjmů soustavy veřejných rozpočtů České republiky. Poměrně vysoké tempo růstu objemu zejména rozpočtových prostředků obcí zapříčinily od roku 1993 podstatné změny v daňové soustavě a fiskální

decentralizaci probíhající prostřednictvím rozpočtového určení daní nebo poskytováním dotací ze státního rozpočtu do rozpočtů územní samosprávy [8]. Došlo tak k posílení relativní finanční soběstačnosti obcí a zároveň růstu jejich výdajů. V současné době jsou veřejné rozpočty na úrovni územně samosprávných celků reprezentovány [7]:

- *rozpočty měst a obcí* – od obnovení územní samosprávy v roce 1990 existuje zhruba 6 250 rozpočtů obcí a měst včetně statutárních měst jako základních územně samosprávných celků,
- *rozpočty krajů* – od roku 2001 je vedeno 13 rozpočtů krajů jako vyšších územně samosprávných celků a rozpočet hlavního města Prahy, která je jednak hlavním městem, jednak krajem, ale sestavuje pouze jeden rozpočet,
- *rozpočty dobrovolných svazků obcí* – představují specifický druh rozpočtu, k jehož vyčlenění došlo v roce 2001,
- *rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti* – regionální rady plní úkoly řídicích orgánů operačních programů a zajišťují čerpání finančních prostředků poskytovaných orgány Evropské unie na regionální rozvoj.

Součástí soustavy územních rozpočtů jsou rovněž rozpočty příspěvkových organizací napojené finančním vztahem na rozpočet svého zřizovatele, kterým je obec nebo kraj. Územní samospráva může také v rámci samostatné působnosti vytvářet decentralizované mimorozpočtové peněžní fondy. Mohou to být fondy účelové s přímou vazbou na financování vymezených potřeb, nebo fondy neúčelové používané na financování investic, úhradu schodku rozpočtu obce či financování neplánovaných potřeb [8, 12].

3.3.1 Charakteristika a struktura územního rozpočtu

Rozpočet územního samosprávného celku je označován jako decentralizovaný peněžní fond, který v příslušném rozpočtovém období bilancuje příjmy s výdaji, jež jsou závazně tříděny podle jednotné rozpočtové skladby [8, 12]. Členění příjmů a výdajů je schematicky znázorněno na příkladu rozpočtu obce v příloze C.

Příjmy a výdaje územních samosprávných celků jsou plánovány výkonným orgánem, zpravidla finančním odborem, a schvalovány voleným orgánem, tedy zastupitelstvem obce či kraje. Dlouhodobým cílem by měl být vyrovnaný, případně přebytkový rozpočet.

Přetrvávající schodkový rozpočet musí být vyrovnáván z rezerv dříve vytvořených, jinak dochází k zadlužování čerpáním úvěrů či návratných finančních výpomocí. Ze zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů vyplývá povinnost podrobit hospodaření obcí, krajů a jejich účetnictví auditu, který obcím ve svém správním obvodu zpravidla zajišťuje krajský úřad [8].

Roční územní rozpočet je základním finančním plánem zajišťující solventnost obce či kraje. Avšak z důvodu částečné nesoběstačnosti hospodaření územní samosprávy a pro zajištění likvidity je důležité krátkodobé plánování peněžních příjmů a výdajů, peněžních toků a jejich časového rozložení během rozpočtového roku [8]. V souvislosti s investiční strategií územních rozpočtů pro financování nákladných investic ve veřejném sektoru jsou obce i kraje od roku 2001 povinny sestavovat kromě ročního rozpočtu také rozpočtový výhled, který slouží pro střednědobé finanční plánování obvykle na období 3 – 5 let [12].

3.3.2 Příjmy územních rozpočtů

Z ekonomického hlediska je důležité rozlišování příjmů, které může územní samospráva svým rozhodnutím ovlivnit, a příjmů, o nichž rozhoduje stát. Jako kategorie příjmů územních rozpočtů lze rámcově vymezit [8, 12, 13]:

- *nenávratné příjmy* – jedná se o nejdůležitější zdroj financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. Člení se na příjmy vlastní, které zahrnují daňové a nedaňové příjmy, a příjmy cizí, jež tvoří transfery a dotace. Vlastní příjmy v případě obcí představují v průměru 80 % všech příjmů,
- *návratné příjmy* – jsou tvořeny především úvěry, příjmy z emise komunálních obligací či akcií a návratnými půjčkami od jiných subjektů, popřípadě finančními výpomocemi z rozpočtové soustavy. Představují významný zdroj příjmů územní samosprávy zejména na financování dlouhodobých investic.

Daňové příjmy tvoří v České republice nejvýznamnější skupinu vlastních příjmů územních rozpočtů, neboť představují více než polovinu těchto příjmů. Jsou spravovány a vybírány místně příslušným finančním úřadem a způsob rozdělování daní a lhůty jejich převodu upravuje zákon o rozpočtovém určení daní [8].

Daňové příjmy zahrnují tzv. svěřené daně, u nichž obce disponují velmi redukovanou daňovou pravomocí, jejich výběr a správa je obvykle centrálně prováděna. Typickým příkladem daně tohoto typu u obcí je daň z nemovitostí a část daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání. Svěřeným podílem této daně je 30 % výnos, který se vrací do rozpočtu obce, v níž má podnikatel trvalé bydliště [7, 12].

V případě sdílených daní sdílí stát i územní samosprávy stejnou daňovou základnu a obce nemají možnost konstrukci daně ovlivnit. Hlavním smyslem těchto daní je vyrovnaní fiskální nerovnováhy mezi jednotlivými samosprávami a jedná se například o daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů právnických osob či daň z přidané hodnoty. Za účelem posílení daňových příjmů zejména malých obcí došlo ke zvýšení jejich podílu na sdílených daních a v současnosti do rozpočtů obcí plyne 21,4 % z celostátního hrubého výnosu těchto daní. Ve srovnání s obcemi je podíl krajů z celkového výnosu sdílených daní nižší, jelikož tvoří 8,9 % [7, 12].

Mnohem větší pravomocí disponují obce u daňových příjmů typu místních poplatků, neboť mají fakultativní charakter a obecní úřady si je spravují a vybírají samy podle zákona o místních poplatcích. Jejich výnos by měl sloužit na poskytování veřejných statků, v průměru však nepřesahují 2 % z celkových příjmů. Podle zákona o správních poplatcích jsou od roku 1997 do daňových příjmů obcí i krajů také zařazeny správní poplatky vybírané za úkony vykonávané v rámci přenesené působnosti [7].

Druhou významnou skupinou vlastních příjmů rozpočtů územních samosprávných celků České republiky jsou nedaňové příjmy, jejichž strukturu i výši může územní samospráva svým rozhodnutím ovlivnit. Tradičně se jedná o příjmy z vlastního podnikání, mezi něž patří zisky z municipálních a regionálních organizací, podíly na zisku, příjmy z pronájmu nebo prodeje neinvestičního majetku ve vlastnictví obce nebo kraje, v menší míře pak příjmy z obchodování s cennými papíry. Další kategorii nedaňových příjmů tvoří uživatelské poplatky za některé lokální či regionální veřejné statky, pokud je jejich provozovatelem přímo obec. Nedaňovým charakterem se rovněž vyznačují příjmy z mimorozpočtových fondů a přijaté sankční pokuty, jež mají povahu doplňkových příjmů [8, 12].

Ostatní, objemově nevýznamné, vlastní příjmy rozpočtu územní samosprávy představují příjmy ze sdružování finančních prostředků, využívající úspory z rozsahu. Nahodilými zdroji příjmů jsou pro územní samosprávu dary, výnosy ze sbírek apod. [8].

Z důvodu finanční nesoběstačnosti obcí a krajů a decentralizace kompetencí ze státu na územní samosprávu představují významnou položku cizích příjmů peněžní transfery a dotace. Poskytování transferů slouží k omezení existence externalit a vyrovnávání ekonomických a sociálních disparit. Dotace jsou udělovány především ze státního rozpočtu, strukturálních fondů Evropské unie i státních fondů, zejména ze Státního fondu životního prostředí. Jejich největší objem směřuje na dávky sociální péče, výkon státní správy v obcích, školství a také financují ústavy sociální péče či domovy důchodců [7].

3.3.3 Výdaje územních rozpočtů

Objem výdajů územních rozpočtů v České republice neustále narůstá v důsledku zvýšené autonomie a odpovědnosti územních samosprávných celků za financování veřejného sektoru a zabezpečování škály veřejných statků a služeb. Rozsah výdajů je zároveň ovlivněn rozpočtovým omezením ze strany příjmů, proto je důležité jejich členění z hlediska rozpočtového plánování na výdaje plánované a výdaje nahodilé [8, 12].

Analýza rozpočtu územního samosprávného celku je zároveň umožněna jeho průřezovým sestavením na běžný a kapitálový rozpočet. Dle ekonomického hlediska představují rozhodující část výdajů rozpočtů běžné, obvykle každoročně se opakující výdaje, které se vztahují k danému rozpočtovému roku. V průměru představují zhruba dvě třetiny z celkových výdajů rozpočtu obcí. Na jejich výši mají vliv preference obyvatel a jsou určeny na zabezpečování veřejných statků, nákup služeb, materiálu, vody, paliv a energie či na vyplácení platů zaměstnancům, některé z nich mají povahu mandatorních výdajů. Měly by být kryty odpovídajícím výnosem, například z daní, dotací či poplatků [7, 8, 12].

Naopak kapitálové výdaje jsou jednorázového charakteru a vztahují se na financování investičních potřeb, které přesahují období jednoho rozpočtového roku, neboť zahrnují dlouhodobé investice do lokálního a regionálního veřejného sektoru. Na jejich financování získávají obce nenávratné účelové kapitálové dotace ze státního rozpočtu a státních fondů, jsou však kryty i návratnými finančními prostředky [7, 8, 12].

Z hlediska funkcí veřejných financí lze rozlišit alokační výdaje, jež jsou určeny především na financování veřejných statků a rovněž mají určité stabilizační účinky na zaměstnanost a sociálně-ekonomický rozvoj daného území [12]. Méně často je pak využívána kategorie redistribučních výdajů, které tvoří pouze doplňkové peněžní transfery obyvatelstvu, jelikož rozhodující část sociálních dávek je poskytována ze státního rozpočtu. Redistribuční výdaje tvoří zejména adresné dotace a sociální výpomoci nižším příjmovým kategoriím obyvatel, dotace soukromým podnikatelům, dary občanům při mimořádných situacích, pokuty a jiné sankční platby a placené daně z pohledu obce či kraje jakožto daňového poplatníka. Některé výdaje na nenávratné redistribuční transfery se začínají uplatňovat i v rámci realizace regionální politiky solidárního přerozdělování ve správním obvodu kraje ve prospěch ekonomicky slabších obcí, respektive mikroregionů [8].

Největší váhu ve výdajových položkách obce obvykle zauímají výdaje na školství, bytové hospodářství, komunální služby, všeobecnou veřejnou správu a údržbu a výstavbu sítí. Výše vynakládaných výdajů však vychází z rozdílů mezi jednotlivými obcemi, z jejich odlišné technické vybavenosti, úrovně infrastruktury či bytové výstavby. Rozhodující je i poloha daného místa ve vztahu k nosné ekonomické a obchodní sféře, napojení na dopravní infrastrukturu a celkový stav krajiny a kvality životního prostředí [12].

3.4 Regionální politika České republiky a Evropské unie

Významným článkem české státní hospodářské politiky je regionální politika, jež vychází především ze zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů a z aktualizovaného dokumentu nazvaného Strategie regionálního rozvoje České republiky, který byl schválen usnesením vlády v roce 2006 a který pokrývá národní specifika regionálních požadavků. Za období vzniku regionální politiky v České republice lze považovat rozmezí let 1990 – 1992, přičemž od roku 1992 byla věnována pozornost zejména podpoře malého a středního podnikání v problémových regionech. Zásadním nedostatkem však byla úplná absence koordinace ze strany státní správy [8, 10, 14].

Regionální politika se zabývá meziregionální nerovnováhou a disproporcemi uvnitř regionů, podněcuje dynamický rozvoj ekonomicky chudých a problémových regionů a účelné změny ve struktuře a územním rozložení národního hospodářství. Úzce souvisí se sociální i ekologickou politikou státu, neboť jejím smyslem je snižování nezaměstnanosti, rozvoj

lidských zdrojů, ochrana životního prostředí a zajištění rovných příležitostí [8, 15, 16]. Na základě potřeb a regionálních či místních problémů, z nichž vychází cíle regionální politiky, se v praxi volí jednotlivé nástroje ekonomického rozvoje, jejichž uplatnění musí být v souladu se strategickými a územními plány daného území. Jedná se o [6, 14]:

- *přímou stimulaci privátních sektorů* – spočívá v zajištění zvýhodněného přístupu k pozemkům a úvěrům a daňových úlev, v poskytnutí finančních výpomocí a dotací na investice či na podporu pracovních sil,
- *rozvojové investice do infrastruktury* – jsou zejména určeny na podporu technické a dopravní infrastruktury a občanského vybavení, čímž se částečně kompenzuje znevýhodnění území spočívající v jeho nedostatečné dostupnosti a vybavení,
- *investice do lidských zdrojů* – realizují se formou rekvalifikace pracovní síly, podporou vzniku a fungování vzdělávacích a vědeckovýzkumných institucí.

V České republice jsou v převážné míře využívány investiční pobídky a podpora přímých zahraničních investic. Přímé dotace konkrétním podnikům stále častěji spadají pod iniciativu orgánů územních samospráv, což je pozitivní jev. Avšak výrazným negativem je fakt, že obce a kraje nejsou právně zavázány poskytnout vymezené služby investorům a podnikatelům [14]. Přitom součinnost územní samosprávy v případě projevení zájmu investora například o investiční výstavbu či rekonstrukci místní infrastruktury je nezbytná, dochází tak k úsporám finančních prostředků místního rozpočtu a zvyšuje se efektivita, kdy kapitál může být poskytnut podnikatelům pro tvorbu nových pracovních míst.

Regionální politika České republiky je v současnosti koordinována s regionální politikou Evropské unie, nebo-li politikou hospodářské a sociální soudržnosti, jejímiž bazickými východisky je solidarita, tedy pomoc hospodářsky a sociálně slabším občanům a regionům ve srovnání s průměrnými hodnotami členských zemí, a soudržnost, jež zdůrazňuje výhodnost snižování těchto ekonomických regionálních rozdílů. Dochází tak k omezení přílišné migrace z ekonomických důvodů a odlivu kapitálu [1, 2, 10].

Politika hospodářské a sociální soudržnosti patří mezi tzv. komunitární politiky, což znamená, že se jedná o cílevědomou činnost orgánů územní samosprávy, institucí a podnikatelů na regionální úrovni a ústředních vlád, ministerstev a ostatních orgánů státní správy jednotlivých členských států. Na nadnárodní úrovni je regionální politika prováděna

relativně nezávisle Evropskou komisí a dalšími evropskými institucemi, přičemž koordinaci a harmonizaci národních regionálních politik zajišťuje zejména Výbor regionů, Hospodářský a sociální výbor a Evropská investiční banka [8, 14].

3.4.1 Regiony soudržnosti

V České republice je obvykle region chápán jako určitá geografická oblast daná historickým vývojem či územní celek vytyčený administrativními hranicemi správních obvodů krajů, okresů, obcí, případně i sdružení obcí. Je však třeba brát v úvahu i jiný pohled na vymezení regionu jakožto území, v němž existuje specifická a související infrastruktura a kde převažuje společný zájem na jeho rozvoji a zlepšení blahobytu občanů [10, 14].

V souvislosti s členstvím České republiky v Evropské unii se změnilы cílové segmenty, neboť jednou z podmínek pro kladné rozhodnutí Evropské komise v záležitosti přidělování finančních prostředků problémovým regionům je vymezení regionu soudržnosti NUTS 2 a nižšího správního regionu NUTS 3 podle nomenklatury územních statistických jednotek. Smyslem je zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle strukturální politiky. V České republice existuje osm regionů soudržnosti, které čítají na 1 – 1,664 milionu obyvatel a které zahrnují území více samosprávných krajů územně totožných s nižším správním regionem [7, 8, 10]. Přehled regionů NUTS 2 a jejich základní charakteristiky zachycuje tabulka 1.

Vytvořením nových regionů, mikroregionů a spádových oblastí došlo ke změně tradičního pojetí regionální politiky, jejíž původní myšlenka spočívala v harmonickém rozvoji všech regionů. Tato koncepce však byla nahrazena snahou o dosažení tzv. rovných šancí s cílem snižování rozdílů mezi regiony a negativních důsledků nerovnoměrného ekonomického rozvoje a strukturálních změn v zemích Evropské unie při současném zachování historických a kulturních hodnot. K dosažení nového cíle pomáhá tvorba společných finančních zdrojů, snaha o účelnost vložených prostředků s požadavkem jejich návratnosti a v neposlední řadě poskytování hospodářských příležitostí rozvinutými regiony ekonomickým subjektům ze slabších regionů. Výsledné efekty vedou ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností podporujících hospodářský růst regionů [10, 14].

Tabulka 1: Základní informace o území regionů soudržnosti NUTS 2 v České republice k 31. 12. 2007

Region soudržnosti	Rozloha v km ²	Průměrný počet obyvatel v tisících	Hustota obyvatel (počet obyvatel/km ²)	Počet obcí	HDP/obyvatele v paritě kupní síly v % – EU 27 = 100
Praha	496,1	1 200,1	2 472,9	1	168,6
Střední Čechy	11 014,6	1 188,5	110,0	1 146	76,6
Jihozápad	17 618,4	1 189,4	69,7	1 124	73,8
Severozápad	8 649,4	1 133,2	133,7	486	63,3
Severovýchod	12 439,8	1 492,9	121,8	1 116	68,4
Jihovýchod	13 992,3	1 649,2	120,2	1 376	73,5
Střední Morava	9 122,7	1 231,2	135,0	701	64,1
Moravskoslezsko	5 535,1	1 249,6	235,2	299	68,1
Česká republika	78 868,4	10 334 1	130,0	6 249	81,3

Zdroj: PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru* [8]; *Ministerstvo financí ČR*. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/>> [34]

3.4.2 Finanční nástroje Evropské unie

Hlavním nástrojem regionální politiky Evropské unie jsou strukturální fondy tvořené finančními příspěvky členských států, přičemž výše částky určená pro regionální politiku činí přibližně 35 % z celkového rozpočtu Evropské unie [14]. Pro úspěšné plnění stanovených cílů byly zřízeny čtyři strukturální fondy, mezi které patří [10, 14, 16]:

- *Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund – ERDF)* – finanční nástroj pro snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů, jejich životní úrovní a vytváření nových pracovních míst. Jedná se o nejvýznamnější strukturální fond z hlediska objemu finančních prostředků určený především na podporu investičních projektů,
- *Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF)* – základní nástroj sociální politiky a zaměstnanosti Evropské unie,
- *Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (European Agriculture Guidance and Guarantee Fund – EAGGF)* – nástroj pro financování společné zemědělské politiky, pro modernizaci a racionalizaci venkovského zemědělství, ochranu krajiny a venkovských památek,
- *Finanční nástroj pro podporu rybolovu (Financial Instrument for Fisheries Guidance – FIFG)* – nástroj regionální politiky založený za účelem financování rozvoje přímořských regionů a restrukturalizace rybářského průmyslu.

Škálu evropských fondů doplňuje *Fond soudržnosti – Kohezní fond (Cohesion Fund – CF)*, který byl založen roku 1993. Oproti strukturálním fondům slouží k přímému financování rozvoje celého státu v oblasti životního prostředí, transevropských dopravních sítí, nově i v sektoru energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Je přímo napojen na program hospodářské konvergence nazvaným Pakt stability a růstu a stal se tak důležitým nástrojem zajišťujícím soudržnost regionů [1].

Další nástroj, v rámci kterého je členskými zeměmi Evropské unie umožněn přístup k finančním prostředkům představuje Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Norský finanční mechanismus. Pomoc je určena ekonomicky slabším zemím v Evropském hospodářském prostoru prostřednictvím grantů na investiční a rozvojové projekty ve schválených prioritních oblastech [30].

3.4.3 Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti

V současné době probíhá již šesté programovací období regionální politiky Evropské unie plynule navazující na předchozí plánovací období realizované v letech 2000 – 2006, kdy se strukturální a regionální politika vyznačovala posílením role principu hodnocení a monitorování účinnosti politiky soudržnosti s pozorností věnovanou rozvoji regionů ohrožených sociálním úpadkem, podpoře nejodlehlejších regionů a rozvoji lidských zdrojů [10, 14].

Evropská unie v období let 2000 – 2006 zastřešovala tzv. mnohonárodní programy uskutečňované v rámci ISPA, SAPARD či Phare pro přístupové země. Smyslem bylo povzbuzení ekonomického rozvoje jednotlivých zemí, ekonomická spolupráce, ochrana životního prostředí a rozvoj malého a středního podnikání [7]. K naplnění plánovaných cílů směřovaly tzv. Iniciativy Společenství, čtyři specifické programy zřízené Evropskou komisí zaměřené na řešení problémů na celém území Evropské unie. Celkem na ně bylo vynaloženo 5,35 % rozpočtu strukturálních fondů [15].

Politika hospodářské a sociální soudržnosti vymezená na období let 2007 – 2013 je důrazněji směřována na podporu nových členských zemí a zlepšení přístupnosti členských států, regionů a měst. Charakteristickým rysem je nejen posílení principu hospodárnosti, ale i cílevědomosti ve využití finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie a efektivnosti výsledku jejich využití. Zároveň došlo k redukci fondů, z nichž je uplatňován

pouze Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti. Limit pro čerpání prostředků z Fondu soudržnosti se různí podle vyspělosti členských zemí a jejich regionů, avšak vždy se pohybuje pod 4 % jejich hrubého domácího produktu [7, 14].

Soudobá politika hospodářské a sociální soudržnosti je založena na třech cílech, na které je pro členské země Evropské unie vyčleněno celkem 347 mld. EUR [41]. Jedná se o cíl [1, 8]:

- *Konvergence* – na tento cíl je předpokládána největší alokace finančních prostředků ze strukturálních fondů ve výši 283 mld. EUR. Smyslem je urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů prostřednictvím zvýšení hospodářského růstu a zaměstnanosti, podporou vědy a výzkumu, podnikatelských projektů a využitím informačních a komunikačních technologií,
- *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* – na realizaci tohoto cíle, který je zaměřen na posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů, rozvoj měst i venkova a malého a středního podnikání, je vyčleněno 54,96 mld. EUR. Prioritou je předvídání hospodářských a sociálních změn, podpora inovací, investic do lidského kapitálu a rovných příležitostí a zlepšování životního prostředí,
- *Evropská územní spolupráce* – na tento cíl je schváleno 8,72 mld. EUR a navazuje na Iniciativu Společenství z předchozího plánovacího období Interreg III. Důraz je kladen zejména na rozvoj příhraničních regionů včetně regionů u námořních hranic na úrovni NUTS 3. Finanční prostředky jsou dále směřovány na nadnárodní spolupráci v oblasti životního prostředí, vědy a výzkumu či budování informační společnosti. Na úrovni meziregionální spolupráce je záměrem organizace sítí spojující města a regiony.

V rámci cíle Evropské územní spolupráce byly rovněž zavedeny dva síťové operační programy. Jedná se o servisní program INTERACT II určený pro řídicí struktury operačních programů a ESPON 2013, který je zaměřen na podporu výzkumu v oblasti územního plánování a regionálního rozvoje a jehož se účastní zejména vědecké a výzkumné instituce či univerzity [12]. Porovnání cílů a nástrojů regionální politiky Evropské unie předchozího a současného programovacího období včetně charakteristiky jednotlivých Iniciativ Společenství zachycuje tabulka uvedená v příloze D.

3.4.4 Politika hospodářské a sociální soudržnosti v České republice

Hlavní směry a principy české regionální politiky zohledňují priority Evropské unie stanovené v politice hospodářské a sociální soudržnosti a v obnovené Lisabonské strategii. Všechny tři cíle politiky soudržnosti vytyčené pro plánovací období 2007 – 2013 zastřešují dva základní dokumenty národní úrovně, Národní rozvojový plán a Národní strategický referenční rámec, které definují hlavní oblasti zaměření strukturálních fondů do úrovně priorit a odůvodňují množství a charakter operačních programů. Nástrojem úspěšné regionální politiky respektující princip subsidiarity jsou Programy rozvoje krajů České republiky. Kraje jako součást regionů soudržnosti připravují a implementují regionální operační programy (ROP) a nesou odpovědnost za jejich realizaci, neboť jsou schopny lépe postihnout specifika regionů a jejich rozvojové příležitosti [1, 8].

Česká republika měla v předchozím programovacím období 2004 – 2006 možnost realizovat rozvojové projekty ze čtyř sektorových operačních programů a Společného regionálního operačního programu (SROP), který zastřešoval rozvojové priority a grantová schémata sedmi regionů soudržnosti s výjimkou hlavního města Prahy a který kladl důraz na vyvážený a udržitelný ekonomický rozvoj regionů i růst kvality života obyvatel. Vycházel z iniciativ veřejného, neziskového a soukromého sektoru a aktivit, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadala do působnosti obcí nebo krajů. Udržitelnost uskutečněných investičních projektů byla následně kontrolována Evropskou unií po dobu pěti let od jejich ukončení [41].

V plánovacím období 2007 – 2013 bylo v České republice schváleno 26 operačních programů (OP), které se dělí na tematické operační programy uplatňující oborový přístup při řešení problémů, regionální operační programy akcentující integrovaný přístup k územnímu rozvoji, programy pro Prahu a programy spadající pod třetí cíl evropské regionální politiky [8]. Struktura operačních programů včetně jejich financování je uvedena v příloze E.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti v České republice je centrálně koordinována Ministerstvem pro místní rozvoj a operační programy jsou řízeny odbory ministerstev či regionálními radami regionů soudržnosti. Přidělené dotace ze strukturálních fondů jsou čerpány prostřednictvím Národního fondu, jehož hospodaření upravuje zákon o rozpočtových pravidlech a vztahuje se na něj legislativa Evropské unie [7]. Finanční prostředky z Národního fondu jsou alokovány na základě rozhodnutí příslušného ministerstva

o poskytnutí dotace obsahující označení příjemce, účel, na který je dotace přidělena, a podmínky jejího užití [15].

Je nezbytné podotknout, že na podporu z evropských strukturálních fondů není právní nárok a lze ji získat pouze na základě žádosti o předložení projektu, který je součástí cílevědomého programovacího procesu ve smyslu komplexního řešení regionálních priorit. Přitom je třeba splnit obecná kritéria oprávněnosti projektu, vypracovat přihlášku a projektovou dokumentaci. Alokace dotací je časově vymezena s podmínkou dodržování stanoveného harmonogramu, jehož plnění je kontrolováno prostřednictvím průběžného monitoringu a také je vyhodnocována efektivnost prováděných opatření a vynakládaných prostředků. Další důležitou podmínkou pro získání finanční pomoci od Evropské unie je adicionalita poskytnutých dotací, které nesmí nahrazovat národní finanční prostředky z veřejných rozpočtů. S tímto principem úzce souvisí komplementarita dotací ze strukturálních fondů sloužících pouze k doplnění národních zdrojů [10, 14, 15].

Pro Českou republiku je na programovací období 2007 – 2013 ze strukturálních fondů Evropské unie vyčleněno 26,69 mld. EUR, přičemž na cíl Konvergence je určeno 25,88 mld. EUR, tedy 96,98 % z celkového objemu finančních prostředků. Národní zdroje jsou zastoupeny 15 %, míra spolufinancování Evropskou unií tedy činí 85 % [8]. Alokace finančních prostředků pro Českou republiku dle jednotlivých cílů je doložena tabulkou 2.

Tabulka 2: Finanční alokace pro Českou republiku z fondů Evropské unie na programovací období 2007 – 2013

Oblast podpory		Částka (mil. EUR)	Podíl na celkovém objemu finančních prostředků (%)
Konvergence		25 883,30	96,98
Strukturální fondy		17,14	–
Fond soudržnosti		8,82	–
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (Praha)		419,09	1,56
Evropská územní spolupráce		389,05	1,46
Z toho	Přeshraniční spolupráce	275,60	–
	Dodatečná přeshraniční spolupráce	75,99	–
	Nadnárodní spolupráce	37,46	–
Celkem		26 691,70	100,00

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe* [12]

4 Charakteristika města z hlediska řešené problematiky

4.1 Geografické vymezení města a jeho správní uspořádání

Město Vlašim je umístěno v jižní části Středočeského kraje ve vzdálenosti sedmnáct kilometrů na jihovýchod od okresního města Benešov. Nachází se v předhůří Českomoravské vrchoviny v místě, kde se prolom Blanické brázdy rozšiřuje do Vlašimské kotliny, jež se vyznačuje mírným kopcovitým terénem. Svou polohou v blízkosti jednoho z nejvyšších vrchů, kterým je Velký Blaník (638 m n. m.), je město předurčeno k tomu, aby se stalo jakýmsi centrem turisticky zajímavého regionu Podblanicko [9].

Vlašim se řadí mezi obce s rozšířenou působností se správním obvodem zahrnujícím 49 obcí, z nichž Vlašim a Trhový Štěpánov mají statut města a čtyři obce jsou v postavení městyse. Z hlediska správního uspořádání je město Vlašim o katastrální výměře 4 144 ha rozčleněno na sedm městských částí, kterými jsou Bolina, Domašín, Hrazená Lhota, Nesperská Lhota, Polánka, Vlašim a Znosim. Zároveň se jedná o obec s pověřeným obecním úřadem vykonávajícím úkoly státní správy v rámci přenesené působnosti [33, 42]. Obvod působnosti pověřeného obecního úřadu zpřehledňuje administrativní mapa správního obvodu Vlašim uvedená v příloze F.

V rámci výkonu samostatné působnosti se město Vlašim řídí zákonem o obcích a souvisejícími právními předpisy, disponuje vlastním majetkem a finančními zdroji, s nimiž samostatně nakládá. Jako územní samosprávné společenství občanů je město reprezentováno nejvyššími orgány samostatné působnosti, Radou a Zastupitelstvem města Vlašimi.

4.2 Socio-demografická charakteristika města

Město Vlašim se nachází na území, jehož sídelní struktura je ovlivněna procesem urbanizace a spádovostí do Hlavního města Prahy. Je urbanisticky stabilizováno v plošném uspořádání sídla Vlašim a Domašín tvořícím kompaktní celek. Sídelní infrastruktura je situována na okrajích zástavby města, největší rozvojová území se nachází na jihu na Vorliňě a směrem na sever od sídliště v ulici Severní. K osídlení nových lokalit ve městě dochází pouze v malém rozsahu a v návaznosti na zastavěné území [39].

Ve městě mělo k 31. 12. 2009 trvalé bydliště 12 024 osob a celkový přírůstek obyvatel dosahoval záporné hodnoty v řádu necelých třech desítek osob s převahou záporného salda mortality. Z hlediska věkového složení měla k uvedenému datu největší zastoupení na obyvatelstvu města v podílu 70,7 % věková skupina od 15 do 64 let a 15,6% podíl zaujímal věková skupina obyvatel starších 65 let. Nejmenší zastoupení tak připadlo na kategorii osob do 14 let věku. Z pohledu národnostního složení patří Vlašim mezi obce s relativně nízkým podílem cizinců, jelikož největší podíl na celkovém úhrnu obyvatel představuje česká národnost a poměr dalších národností, zejména slovenské, romské, polské či vietnamské, je tvořen necelým procentem z celkového počtu obyvatel [29, 42].

Z důvodu zabezpečení různorodé škály veřejných statků a služeb pro občany zřizuje město Vlašim řadu organizací. V oblasti školství ve Vlašimi působí tři základní školy a čtyři mateřské školy, které byly počátkem roku 2009 z nedostatečných kapacitních důvodů rozšířeny o detašované pracoviště stávající mateřské školy Velíšská. Síť tří středních škol a dvou středních odborných učilišť, spadající do kompetence Středočeského kraje, je dostatečně kapacitně dimenzovaná [33].

Zdravotní péče je ve Vlašimi poskytována soukromými lékaři, neboť nejbližší nemocnice včetně ambulance se nachází ve městě Benešov, které je v tomto směru centrem široké spádové oblasti. Infrastrukturu sociálních služeb rezidenčního typu reprezentuje domov pro seniory, jehož zřizovatelem je Středočeský kraj. Terénní sociální služby zabezpečuje ve Vlašimi pečovatelská služba spadající do působnosti města Benešov. Nestátní nezisková organizace pak zajišťuje činnosti preventivního charakteru formou služeb sociální intervence určených pro osoby, které se ocitli v nepříznivých životních situacích [45].

Struktura kulturních zařízení a organizace kulturních akcí ve Vlašimi vychází především z iniciativ orgánů samosprávy města prostřednictvím neziskových organizací, přičemž výrazný podíl nesou občanská sdružení a spolky. Pro tyto účely slouží městem zřízené organizace, zejména Městský dům dětí a mládeže, Městská knihovna či Kulturní dům Blaník. Město v rámci svého územního celku podle svých možností vytváří podmínky a podporuje tělovýchovu a sport, které jsou v převážné míře organizovány, rozvíjeny a zabezpečovány tělovýchovnými sdruženími a jednotami, sportovními a turistickými oddíly, spolky, svazy a kluby. Například TJ Spartak Vlašim zastřešuje dlouholetou tradici sportovních odvětví fotbalu, ledního hokeje, atletiky či kanoistiky [45].

Okolí města je obklopeno dostatečně hustou sítí silnic druhé a třetí kategorie. Současně lze říci, že úroveň dopravní infrastruktury města se stále zvyšuje. Velmi dobrá je silniční obslužnost území mezi Benešovem a Vlašimi po silnici II/112. Právě tato komunikace spolu se silnicí II/125, s níž se ve Vlašimi kříží, je extrémně vytížená, což je patrně způsobeno i skutečností, že okolím města nevede žádná silnice první třídy. Obě uvedené trasy mají velký dopravní význam a v případě výstavby dálnice D3, která by po lokálních úpravách měla propojovat stávající silnice, se počítá s ještě větší vytížeností silnice II/125 vedoucí do Mladé Vožice [39].

Do Vlašimi vede jediná železniční trať číslo 222 začínající v Benešově a končící v Trhovém Štěpánově. Jedná se čistě o turistickou trasu regionálního charakteru sloužící pro denní dojížděku do zaměstnání pouze v rámci okolních obcí, případně do Benešova. Užití tratě k jiným účelům je nereálné, protože pro místní nebo příměstskou dopravu je čas dojížděky příliš dlouhý, navíc obvykle s nutným přestupem.

4.3 Socio-ekonomická charakteristika města

Vlašim vždy bývala typickým průmyslovým městem a i když došlo ke změně struktury některých průmyslových odvětví a rozvoji stavebnictví, platí toto tvrzení dodnes. Jen z ekonomicky aktivního obyvatelstva, které tvoří více než 52 % úhrnného počtu vlašimských obyvatel, převažuje podíl osob pracujících právě v odvětví průmyslu, v němž je nejsilnějším stabilním zaměstnavatelem strojírenský podnik Sellier & Bellot [42].

Exponovaná poloha města v pražském zázemí vytváří vhodné předpoklady pro příliv zahraničních investic, na druhou stranu příznivější ekonomické podmínky hlavního města České republiky jsou právě jednou z příčin podprůměrného počtu podnikajících právnických osob ve Vlašimi. K 31. 12. 2010 bylo ve Vlašimi registrováno 3 172 ekonomicky činných subjektů s více než 80 % podílem fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona nezapsaných v obchodním rejstříku [42].

Ve městě převažují ekonomicky činné subjekty s jedním až pěti zaměstnanci a současně u velkých společností je patrný trend markantního snižování stavu zaměstnanců. Podle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE působí ve Vlašimi nejvíce zaměstnavatelů v odvětví maloobchodu, kromě motorových vozidel. Rovněž prosperuje stavebnictví

zahrnující specializované stavební činnosti a výstavbu budov. Dále je rozvinutý velkoobchod a ze zpracovatelského průmyslu je zachována výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení. V neposlední řadě směřují podnikatelské aktivity na poskytování ostatních osobních služeb, právní a účetnické činnosti, ale i stravování a pohostinství. Nicméně v oblasti zaměstnanosti a podnikatelských aktivit v terciéru tkví dosud nevyužitý, avšak vysoký rekreační potenciál města [42].

Nejvíce poptávanými pracovními pozicemi za rok 2009 byly pozice řemeslníků a kvalifikovaných výrobců, zpracovatelů a opravářů, následně pomocných a nekvalifikovaných dělníků a provozních pracovníků ve službách a obchodě. Poptávka po práci dále převyšovala nabídku v oblasti nižší administrativy a technických, zdravotnických, pedagogických a příbuzných pracovních pozic. Největší skupinu uchazečů o zaměstnání z hlediska dosaženého vzdělání představovali ve městě za rok 2009 absolventi středních odborných škol s výučním listem v zastoupení 176 osob. Druhou nejpočetnější skupinu v počtu 78 osob tvořili uchazeči o zaměstnání s úplným středním odborným vzděláním s maturitou a 62 uchazečů pocházelo z řad osob se základním vzděláním [42].

Vstupem České republiky do Evropské unie se městu rozšířily možnosti investic na zlepšení infrastruktury a celkové zkvalitnění života obyvatel. Z důvodu povzbuzení místního potenciálu, kumulace finančních prostředků a rovněž snazšího získání dotací založilo město Vlašim v roce 2003 spolu se sedmi okolními obcemi Mikroregion Podblanicko. Tento svazek obcí je zároveň členem obecně prospěšné společnosti fungující pod názvem Místní akční skupina Posázaví. Jedná se o pracovní skupinu, která byla vytvořena ze zástupců mikroregionů, měst, obcí a podnikatelských subjektů působících na území regionu za účelem koncipování strategie rozvoje regionu. Základní předpoklad k úspěšným žádostem o finanční dotace dále vytváří rozvojový plán města nazvaný Integrovaný projekt venkovského mikroregionu Podblanicko. Byl dokončen v roce 2003 a postihuje historii a základní údaje o regionu, stanovené priority a strategické cíle [23, 24, 31].

V programovacím období 2004 – 2006 bylo ve Vlašimi realizováno první kolo rozvojových projektů, jejichž spolufinancování zabezpečil [25, 31, 38, 43]:

- *OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství* – pod jeho hlavičkou město uskutečnilo převážně neziskové investice kulturního charakteru,

- *SROP* – v rámci tohoto programu byl zrekonstruován dům sourozenců Roškotových – Spolkový dům, který městu roku 1966 odkázala malířka Anna Roškotová, s cílem vytvoření kvalitního zázemí pro činnost místních spolků. Dále došlo ke komplexní obnově vlašimského zámku a zámeckého parku a zlepšení dopravní obslužnosti města rekonstrukcí vlašimského nádraží.

Druhé programovací období probíhající v letech 2007 – 2013 představuje pro Vlašim velkou příležitost jak z hlediska množství rozvojových projektů, tak z hlediska jejich finanční náročnosti. Město doposud využilo možnost čerpání dotací z [22, 36, 38, 41]:

- *ROP NUTS II Střední Čechy* – zařazení města do regionu soudržnosti NUTS II Střední Čechy umožnilo získat dotace na nákladné projekty týkající se obnovy historického centra města, rekonstrukce volnočasového centra pro děti a mládež nebo výstavby nové mateřské školy. Investiční náročnost těchto akcí je částečně zapříčiněna přísnějším nastavením měřitelných, objektivních hodnotících kritérií pro čerpání finančních prostředků za účelem zajištění ekonomické efektivity projektů, jejich udržitelnosti a důležitosti pro místní občany,
- *OP Životní prostředí* – cílem je ochrana životního prostředí a zabezpečení trvale udržitelného rozvoje. Projekty směřují k úsporám energie a vody, revitalizaci vodních ploch, obnově veřejné zeleně, zkvalitnění odpadového hospodářství apod.,
- *Integrovaného operačního programu (IOP)* – program je zaměřen na modernizaci a zefektivnění procesů státní správy a systému služeb občanům města.

Město se rovněž chopilo příležitosti získat grant na revitalizaci dětských hřišť z Finančního mechanismu EHP/Norska v prvním vyhlášeném období 2004 – 2009. V současné době již Vlašim disponuje velmi širokými zkušenostmi s projektovým řízením akcí spolufinancovaných z fondů Evropské unie. Počtem realizovaných projektů a výší získaných dotací patří k nejúspěšnějším příjemcům finančních prostředků Evropské unie v České republice a v roce 2006 se stala největším příjemcem evropských dotací v přepočtu na jednoho obyvatele [31, 38]. Základní informace o rozvojových projektech města jsou uvedeny v příloze G.

Pro realizaci dalších perspektivních projektů je však nezbytné i nadále zapojovat místní instituce a občany do komunitního plánování. Efektem je provázanost jednotlivých místní samosprávy s národní státní správou a soukromých organizací s neziskovým sektorem [23].

5 Analýza dosažených výsledků

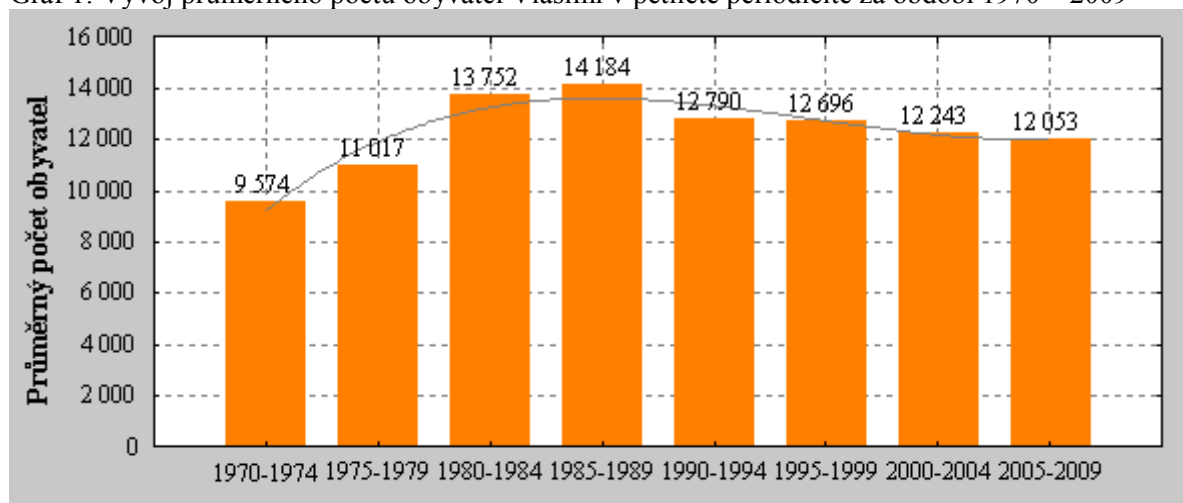
5.1 Rozbor vybraných ukazatelů a jejich vývojové tendence

Demografická a socio-ekonomická sféra města je popsána prostřednictvím rozboru ukazatelů vývoje počtu obyvatel, celkového přírůstku složeného z migračního a přirozeného přírůstku, věkového složení obyvatel a míry nezaměstnanosti. V rámci analýzy je posouzen vývoj zvolených ukazatelů, jejichž předností je jejich vysoká vypovídací schopnost, neboť jsou členěny až do úrovně obcí, a jsou odhadnuty budoucí vývojové trendy.

5.1.1 Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel se stálým bydlištěm ve Vlašimi je od roku 1970 vždy za pětiletý interval prostřednictvím váženého chronologického průměru vyjádřen na grafu 1. Od počátku sledovaného období docházelo k navyšování stavu obyvatelstva, přičemž razantní nárůst o 2 063 obyvatel v roce 1980 byl kromě kladného meziročního přírůstku způsoben rozšířením katastrálního území města. K územní změně rovněž došlo v roce 1985, kdy byla evidována historicky nejvyšší hodnota 14 242 obyvatel. V následujícím pětiletém intervalu pak každoročně přesahoval celkový počet obyvatel čtrnáctitisícovou hranici, jak zároveň vykazuje ojediněle vysoká hodnota průměrného počtu obyvatel za období let 1985 – 1989. Avšak následné zmenšení katastrální výměry města v roce 1990 zapříčinilo výrazné snížení početního stavu obyvatelstva na 12 851 [29].

Graf 1: Vývoj průměrného počtu obyvatel Vlašimi v pětileté periodicitě za období 1970 – 2009

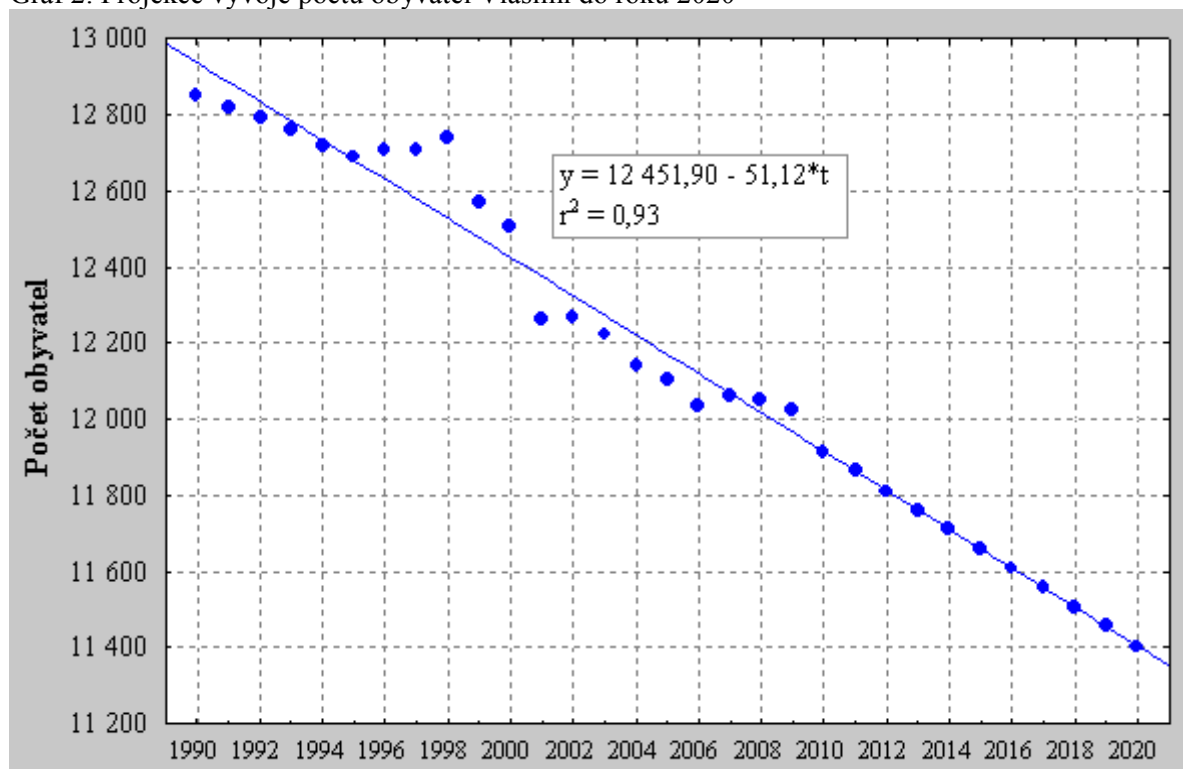

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>> [29]; vlastní výpočty

Období let 1990 – 2009 se vyznačovalo charakteristickým trendem plynulého meziročního úbytku počtu obyvatel v průměru o 0,35 %. Výjimku představoval rok 1998, kdy byl zaznamenán opačný trend znázorněný na bodovém grafu 2. Tento graf deklaruje prostorovou srovnatelnost údajů o početním stavu obyvatelstva, jelikož po roce 1990 již nenastaly žádné změny v katastrální výměře města. Počet obyvatel za sledované období v průměru činil 12 451,9, přičemž v absolutních hodnotách se stále pohyboval nad hranicí dvanácti tisíc. Poslední evidovaný údaj o stavu obyvatelstva pochází z roku 2009, kdy ve Vlašimi žilo o 427,9 osob méně, než udává výše zmíněná průměrná hodnota [29].

Graf 2 rovněž zachycuje odhadovaný trend vývoje počtu obyvatel města v úhrnu let 2010 – 2020. Záporná hodnota regresního koeficientu lineární trendové funkce dokládá předpoklad poklesu počtu obyvatel v průměru o 51,1 osob ročně. Dle projekce by tak v roce 2020 mělo ve Vlašimi mít trvalé bydliště pouhých 11 404 obyvatel se stanoveným 95% intervalem spolehlivosti v rozmezí hodnot 11 253 a 11 555. Z vypočteného koeficientu determinace, který dosahuje 93 %, lze usuzovat na velmi vysokou těsnost závislosti a na vhodnost funkce pro uvedenou předpověď.

Graf 2: Projekce vývoje počtu obyvatel Vlašimi do roku 2020

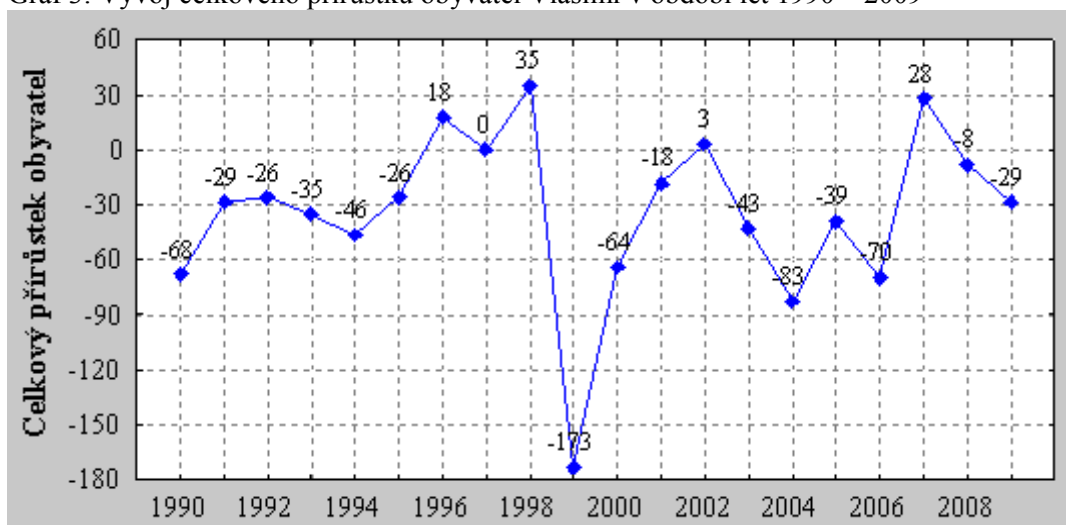
Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>> [29]; vlastní výpočty

5.1.2 Meziroční přírůstek obyvatel

Ukazatel celkového meziročního přírůstku obyvatel je tvořen saldem migračního a přirozeného přírůstku. Z dlouhodobého pohledu je město Vlašim charakterizováno kladným celkovým meziročním přírůstkem pohybujícím se v řádech stovek obyvatel, neboť v rozmezí let 1971 – 1983 činila jeho průměrná hodnota +253 osob. Celkový přírůstek obyvatel města byl poprvé záporný v roce 1984 vlivem vysoké hodnoty záporného migračního přírůstku. Hlavní příčinou této skutečnosti bylo stěhování ekonomicky aktivního obyvatelstva z města za prací, neboť docházelo k hromadnému propouštění pracovníků v podniku Sellier & Bellot v důsledku omezení významné části výroby kuželkových ložisek, jejichž produkce byla delimitována do Prešova [5]. Současně v důsledku narůstající mortality a snižující se natality dosahoval průměrný přírůstek v období let 1984 – 1989 záporné hodnoty -36,8 osob [29].

Nastolený trend meziročního úbytku obyvatelstva společně s jeho kolísavým vývojem v úhrnu let 1990 – 2009 je doložen grafem 3. Průměrný přírůstek v tomto období dosáhl záporného počtu -33,7 osob s vysokou rozptýleností hodnot kolem průměru činící 44,9 osob. Není bez zajímavosti, že maximální kladný celkový přírůstek byl za uvedené období dosažen v roce 1998, kdy se jednorázově zvýšila porodnost a počet přistěhovalých osob a byl tak přerušen trend snižování počtu obyvatel. Avšak v následujícím roce bylo naopak v důsledku dosud nejrozsáhlejší emigrace, podpořené vyšší úmrtností a nižší porodností, zaznamenáno nejvyšší záporné saldo celkového přírůstku [29].

Graf 3: Vývoj celkového přírůstku obyvatel Vlašimi v období let 1990 – 2009

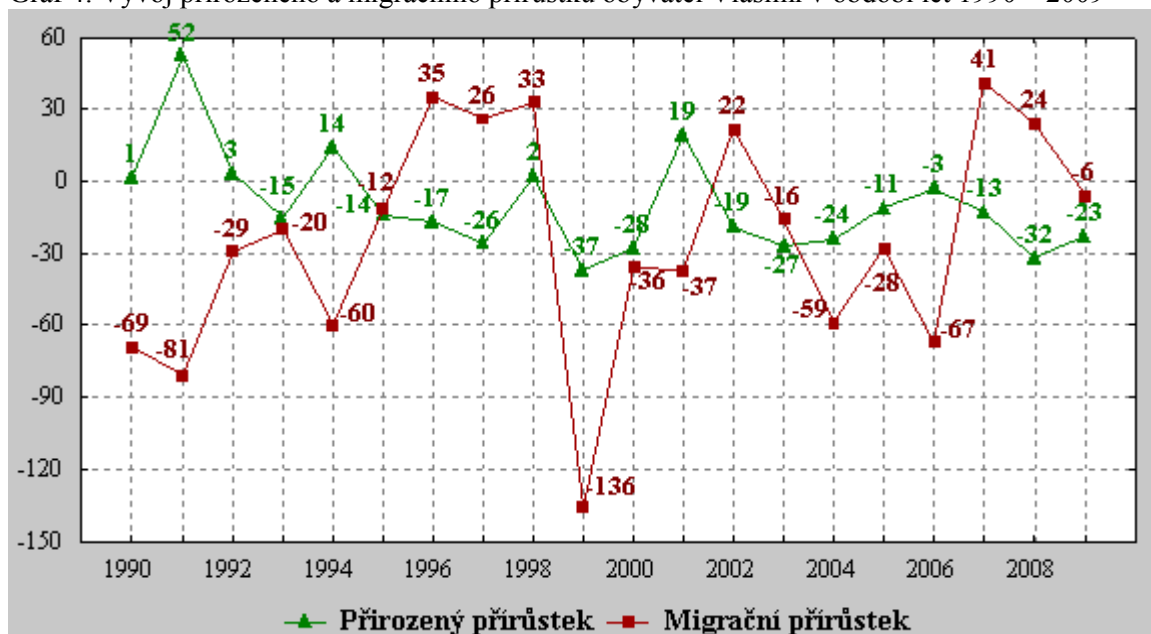
Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>> [29]; vlastní výpočty

Vývoj přirozeného přírůstku jako salda natality a mortality a migračního přírůstku, který je tvořen saldem přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel města, je v úhrnu let 1990 – 2009 zachycen na grafu 4.

Migrační přírůstek se z historického pohledu od roku 1971 vyznačoval silnými, obtížně předvídatelnými výkyvy, neboť směr migračního toku a jeho objemu je podmíněn vnějšími vlivy, ekonomickou, sociální a bytovou situací ve městě i v rámci regionu. Z grafu 4 je za sledované období zřejmá převaha extrémních hodnot migrace s vysokou mírou rozptýlenosti dat, neboť směrodatná odchylka dosahuje hodnoty 45,3. V průměru docházelo k migračnímu úbytku o -23,8 osob ročně. Nejvíce obyvatel stěhujících se z města bylo registrováno v roce 1999 a naopak maximální počet imigrantů byl zaznamenán roku 2007. V posledním sledovaném roce 2009 byl migrační úbytek obyvatel ve výši šesti osob nejnižší [29].

Přirozený přírůstek se v rozmezí let 1972 – 1992 pohyboval v kladných číslech, avšak tendoval ke snižující se výši hodnot a jak je patrné z grafu 4, v roce 1993 poprvé dosáhl záporné hodnoty. Od tohoto roku byl přirozený přírůstek v návaznosti na trend stárnutí obyvatelstva až na výjimky záporný, přičemž stejně jako v případě migrace patřil rok 1999 nejvyšší hodnotě přirozeného úbytku. Směrodatná odchylka ve výši 20,5 udává v porovnání s migračním přírůstkem v období let 1990 – 2009 menší kolísání hodnot kolem průměru, který vykazuje úbytek o -10 obyvatel ročně [29].

Graf 4: Vývoj přirozeného a migračního přírůstku obyvatel Vlašimi v období let 1990 – 2009

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>> [29]; vlastní výpočty

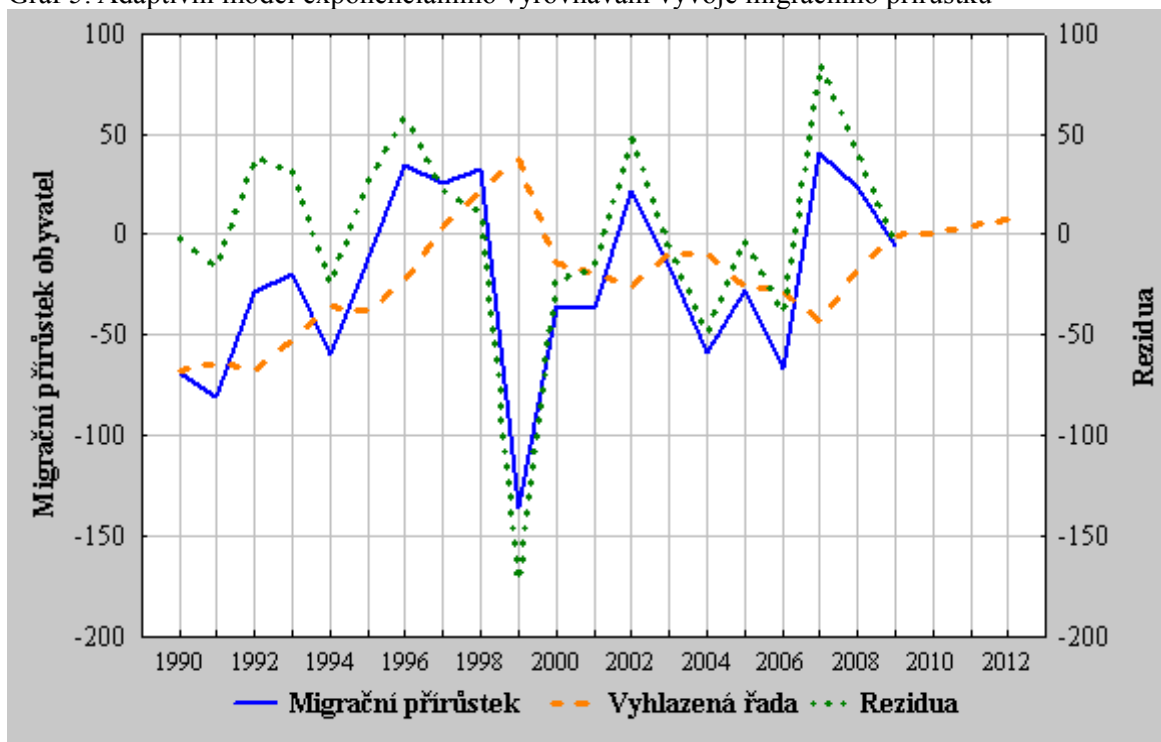

Užitím techniky Holtova exponenciálního vyrovnávání je v rozmezí let 1990 – 2009 odhadnuta úroveň a směrnice lineárních trendů časových řad migračního a přirozeného přírůstku obyvatel Vlašimi včetně predikce na tříletý časový horizont 2010 – 2012.

Na grafu 5 je zobrazen adaptivní model exponenciálního vyrovnávání migračního přírůstku, jehož nestabilní trend skutečně pozorovaných hodnot je vyrovnán prostřednictvím vyhlazené časové řady, přičemž průměrný rozdíl mezi těmito hodnotami činí 0,09. Vyrovnaný průběh časové řady predikuje na období let 2010 – 2012 mírné zvyšování počtu obyvatel formou migračního přírůstku v meziročním průměru o +2,9 osob. V roce 2012 je tak odhadována výše migračního přírůstku na +7,9 obyvatel.

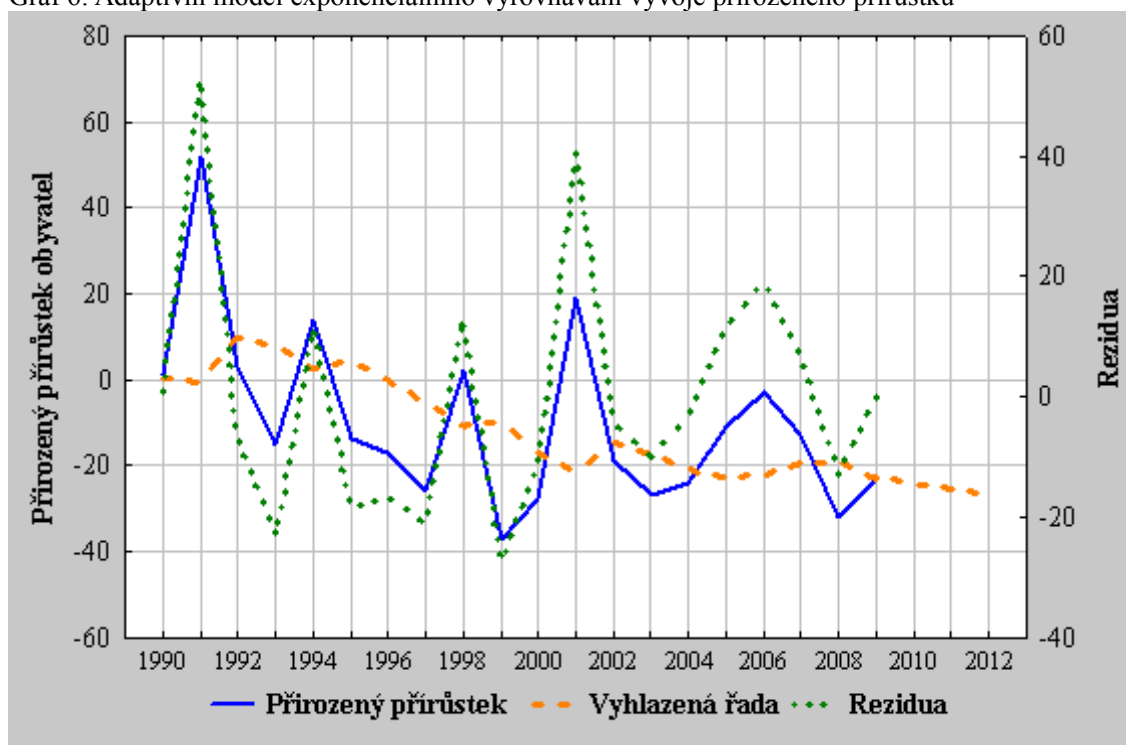
Opačný vývojový trend zaznamenává přirozený přírůstek zachycený na grafu 6, jelikož vyhlazená časová řada, jejíž hodnoty se v průměru liší od hodnot skutečně pozorovaných o 0,07, se vyznačuje klesající vývojovou tendencí s tříletou predikcí zvyšování úbytku obyvatel v průměru o -1,2 osoby ročně. V roce 2012 by tak mělo dojít k úbytku obyvatel přirozenou formou o -26,7 osob.

Graf 5: Adaptivní model exponenciálního vyrovnávání vývoje migračního přírůstku

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>> [29]; vlastní výpočty

Graf 6: Adaptivní model exponenciálního vyrovnávání vývoje přirozeného přírůstku

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>> [29]; vlastní výpočty

5.1.3 Věkové složení obyvatel

Věkové složení obyvatel města je odrazem demografického vývoje v posledním století. Stále silněji se projevuje proces demografického stárnutí obyvatel jako důsledek snižování porodnosti, zvyšování prahu úmrtnosti v souvislosti s vysokým životním standardem, v menší míře je pak ovlivněn převahou záporného migračního přírůstku ekonomicky aktivních obyvatel. Zatímco ke konci roku 1991 činil věkový medián obyvatel města 35,5 let s největším zastoupením osob ve věku 14 let, na sklonku roku 2009 již dosáhl 41,4 let s převládajícím podílem osob ve věku 36 let [29].

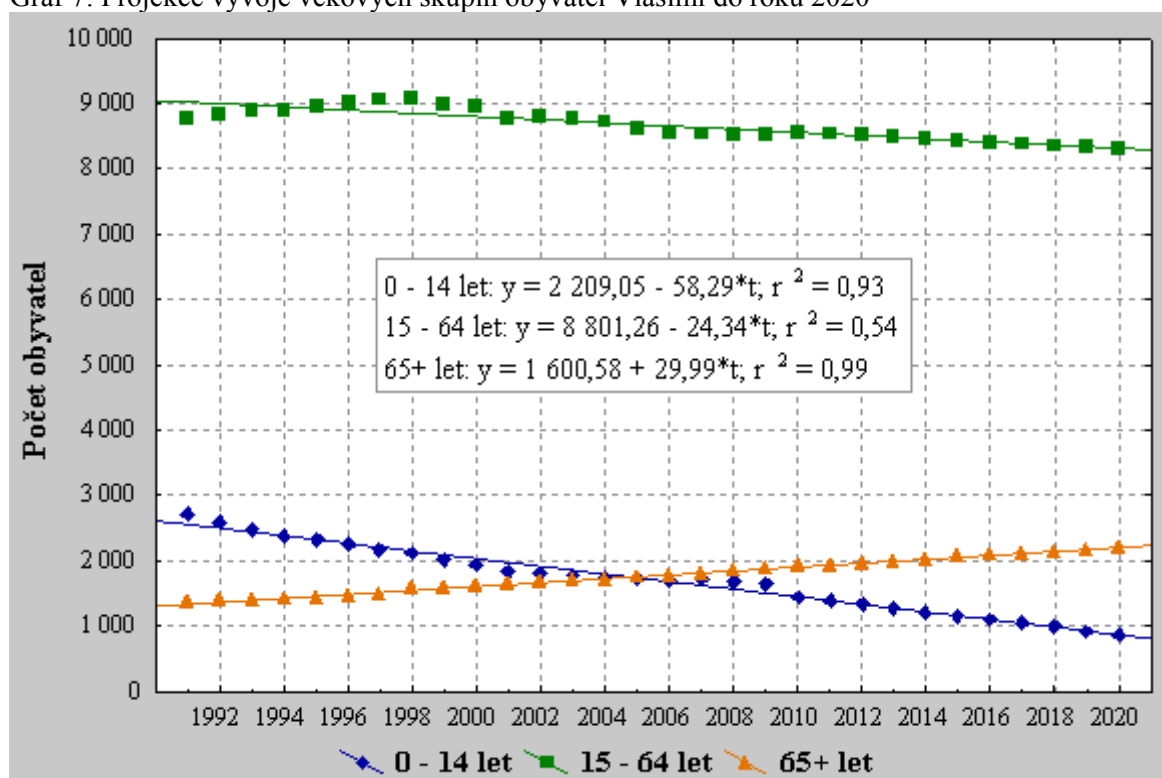
Směrnice trendových přímků uvedených na grafu 7 s počátkem v roce 1991 udávají vývoj počtu jednotlivých věkových skupin obyvatel města a jejich předpokládanou tendenci vývoje do roku 2020. Nejvýraznější změnou ve věkové skladbě obyvatelstva mezi roky 1991 a 2009 prošla dětská skupina do 14 let věku, neboť v uvedeném rozmezí let došlo k poklesu jejího zastoupení na celkovém počtu obyvatel o 7,4 %. Trendová přímka, kterou jsou hodnoty této věkové skupiny proloženy, se zároveň vyznačuje největším negativním sklonem, a tedy i nejvyšší hodnotou regresního koeficientu. Vyjádřeno tempem růstu se jedná

o průměrný úbytek o 2,7 % dětí ročně. V letech 1991 – 2009 činil počet obyvatel ve věku do 14 let v průměru 2 029,1 osob, avšak za platnosti současných vývojových tendencí by v roce 2020 mělo ve městě mít trvalé bydliště pouze 863 osob této věkové skupiny, což oproti roku 2009 představuje úbytek o 787 dětí.

V porovnání s dětskou věkovou skupinou vykazovala produktivní věková skupina v období let 1991 – 2009 nižší meziroční úbytek obyvatel v průměru o 0,2 %, přičemž průměrný meziroční stav činil 8 801,3 obyvatel, jak dokumentuje graf 7. Ve sledovaném období vzrostl podíl produktivní věkové skupiny na úhrnném počtu obyvatel o 2,3 %, ale v posledních pěti letech převážně docházelo ke stagnaci, neboť věku 15 let dosahovaly slabé ročníky z 90. let. Maximální počet 9 077 obyvatel spadajících do této věkové skupiny byl zaznamenán v roce 1998 a dle odhadu budoucího vývoje by v roce 2020 měla produktivní věková skupina tvořit 8 314 obyvatel města.

Opačným vývojovým trendem oproti výše uvedeným věkovým skupinám se vyznačuje poproduktivní věková skupina, jejíž početní vývoj v úhrnu let 1991 – 2009 je rostoucí v průměru o 1,9 %. Index determinace uvedený na grafu 7 dokládá téměř úplnou těsnost závislosti při proložení dat lineární trendovou přímkou, přičemž absolutní přírůstky počtu obyvatel od počátku sledovaného období oscilují kolem výše uvedeného průměru. Průměrný stav poproduktivní věkové skupiny za sledované období představoval 1 600,6 osob a její zastoupení na celkovém počtu obyvatel města se v rozmezí let 1991 a 2009 navýšilo o 5,1 %. Dle projekce by poproduktivní věková skupina měla v roce 2020 dokonce tvořit 2 200 obyvatel, což je o 325 osob více než v roce 2009.

Graf 7: Projekce vývoje věkových skupin obyvatel Vlašimi do roku 2020

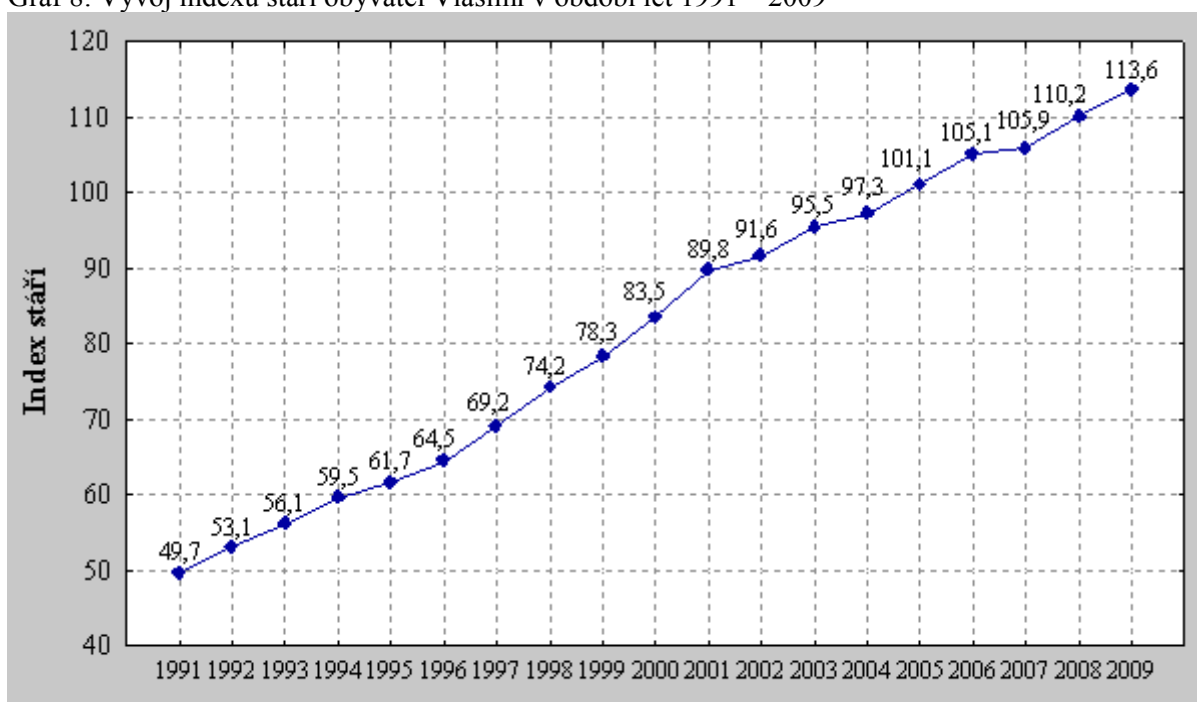

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>> [29]; vlastní výpočty

Věkovou strukturu obyvatelstva vystihuje ukazatel index stáří, který vyjadřuje poměr obyvatel ve věku 65 let a více na sto dětí ve věku do 14 let [29]. Graf 8 znázorňující vývoj indexu stáří ve Vlašimi vypovídá o skutečnosti, že v rozmezí let 1991 – 2009 se výše uvedený poměr zvýšil o 63,9 osob. Zhoršující se demografický potenciál města je v předmětném období zároveň doložen kladnou výší průměrné roční diference, která činí 3,5 obyvatel, přičemž v roce 2001 byl dosažen nejvyšší nárůst počtu seniorů na sto dětí představující 6,3 osob. I přesto do roku 2004 stále převažoval počet obyvatel v předproduktivním věku nad počtem obyvatel poproduktivní věkové kategorie.

Vývoj indexu stáří tedy dokumentuje demografické stárnutí, u kterého se v důsledku zařazení silných populačních ročníků narozených v průběhu a zejména po skončení druhé světové války do poproduktivní věkové kategorie a předpokládaného poklesu intenzity úmrtnosti a pouze mírného vzestupu úrovně plodnosti očekává další prohlubování. V roce 2020 by tak index stáří měl ve Vlašimi dosáhnout hodnoty 156 obyvatel.

Graf 8: Vývoj indexu stáří obyvatel Vlašimi v období let 1991 – 2009

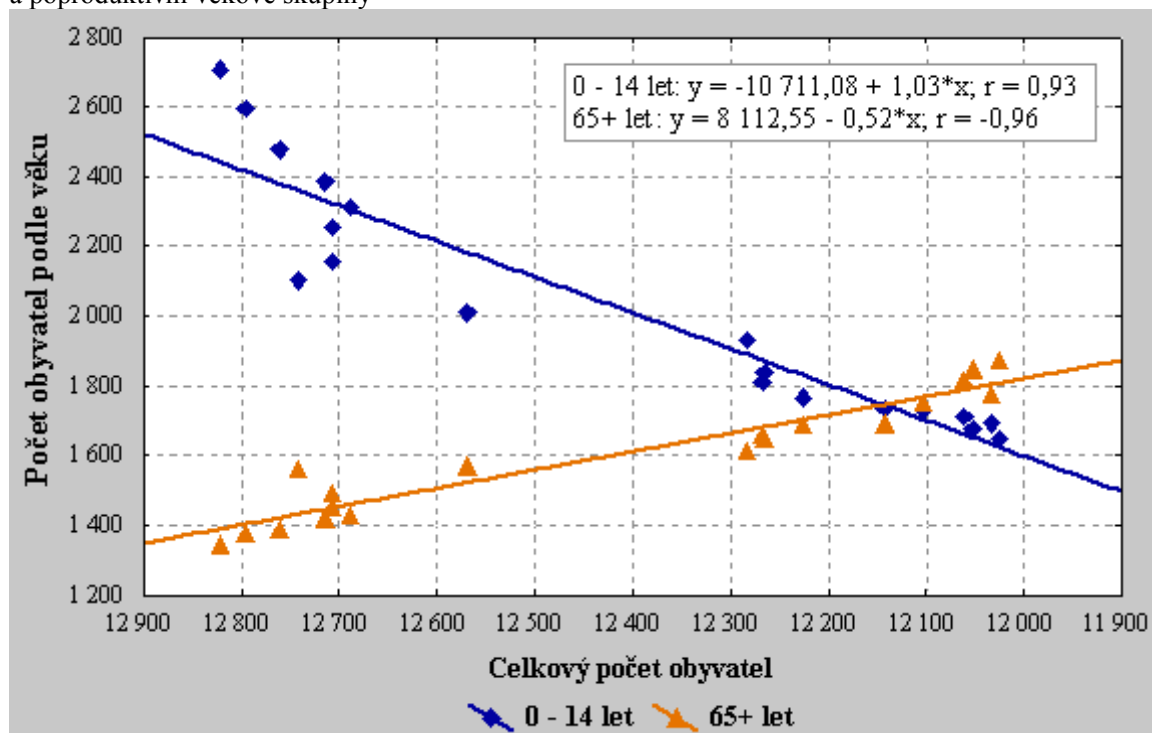

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>> [29]; vlastní výpočty

Z provedené regresní analýzy závislosti vývoje počtu obyvatel předproduktivní a poproduktivní věkové kategorie na vývoji celkového počtu obyvatel města je dle hodnot koeficientů korelace u obou věkových skupin zřetelná značně vysoká až téměř pevná vzájemná vázanost změn mezi proměnnými. Výstupem analýzy je regresní model, který je uveden na grafu 9. Ze směrnice a výše regresních koeficientů vyplývá, že každé snížení celkového stavu obyvatelstva města o jednu osobu znamená pokles počtu obyvatel předproduktivní věkové skupiny v průměru o jednu osobu, ale zároveň nárůst počtu obyvatel poproduktivní věkové skupiny v průměru o 0,5 osob.

Z výše uvedených skutečností je tedy zřejmé, že dochází ke snižování zastoupení osob do 14 let věku na celkovém počtu obyvatel přibližně dvakrát rychleji než ke zvyšování zastoupení osob starších 65 let. Nicméně věková struktura obyvatelstva je zároveň ovlivněna geografickou polohou města, jeho specifickým funkčním zaměřením a historickým vývojem.

Graf 9: Regresní model závislosti mezi celkovým počtem obyvatel a počtem obyvatel předproduktivní a poproduktivní věkové skupiny

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>> [29]; vlastní výpočty

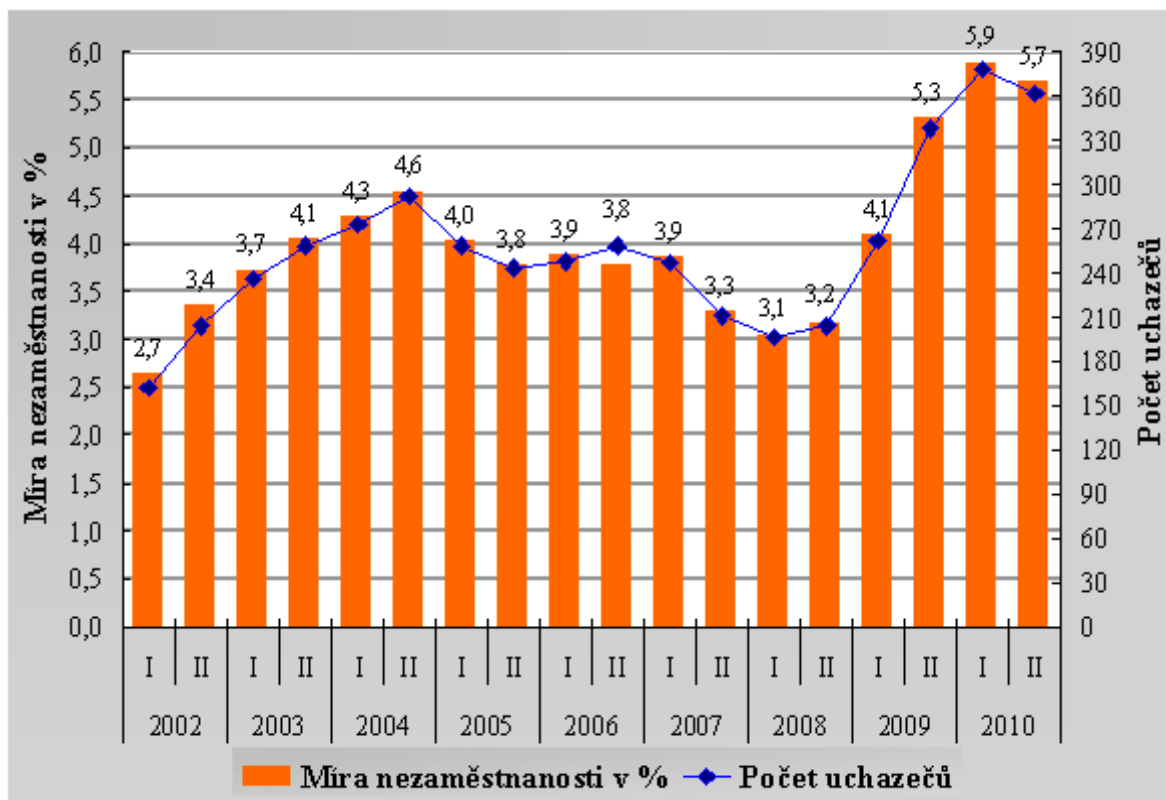
5.1.4 Míra nezaměstnanosti

Jedním z nejlépe vypovídajících ukazatelů sloužících k analýze trhu práce je míra nezaměstnanosti, která je vyjadřována jako poměr počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných úřady práce k celkové pracovní síle. Pro potřeby registrace nezaměstnaných osob funguje ve Vlašimi dislokované pracoviště úřadu práce v Benešově [32].

Vývoj míry nezaměstnanosti a celkového počtu uchazečů o zaměstnání města Vlašim uvádí za každé pololetí v období let 2002 – 2010 graf 10, z něhož je patrné, že míra nezaměstnanosti měla tendenci postupného růstu až do roku 2004, kdy akcelerovala. V roce 2005 pak nastalo mírné zlepšení situace na trhu práce, přičemž nastoupený trend se výrazněji projevoval zejména v následujícím období, kdy míra nezaměstnanosti po dobu dalších tří let nepřekročila čtyřprocentní hranici. Na konci prvního desetiletí nového milénia počínaje rokem 2009 se začala projevovat ekonomická recese a nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2010, a to v první polovině roku, kdy vzrostla o 1,8 % oproti stejnému pololetí roku 2009.

Počet uchazečů o zaměstnání ve sledovaném období v průměru představoval 257 osob. V první polovině roku 2010 se zároveň ucházelo o zaměstnání nejvíce obyvatel města v celkovém počtu 379 osob, tedy o 117 uchazečů více než v tomtéž pololetí roku 2009, a na jedno pracovní místo připadlo přibližně jedenáct uchazečů [32]. Porovnání podílu uchazečů o zaměstnání z hlediska věku je za rok 2009 včetně grafického výstupu analyzováno v příloze H.

Graf 10: Vývoj míry nezaměstnanosti a počtu uchazečů o zaměstnání ve Vlašimi v pololetních intervalech v období let 2002 – 2010

Zdroj: *Integrovaný portál MPSV*. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/>> [32]; vlastní výpočty

Jelikož existence sezónní složky ve vývoji nezaměstnanosti do značné míry zakrývá trendovou složku, byla časová řada čtvrtletního vývoje míry nezaměstnanosti vyrovnána pomocí sezónního očištění. Podílem naměřených hodnot čtvrtletních měř nezaměstnanosti s vypočtenými sezónními empirickými indexy, jejichž hodnoty pro každé čtvrtletí zachycuje tabulka 3, byla získána sezónně očištěná časová řada uvedená na grafu 11.

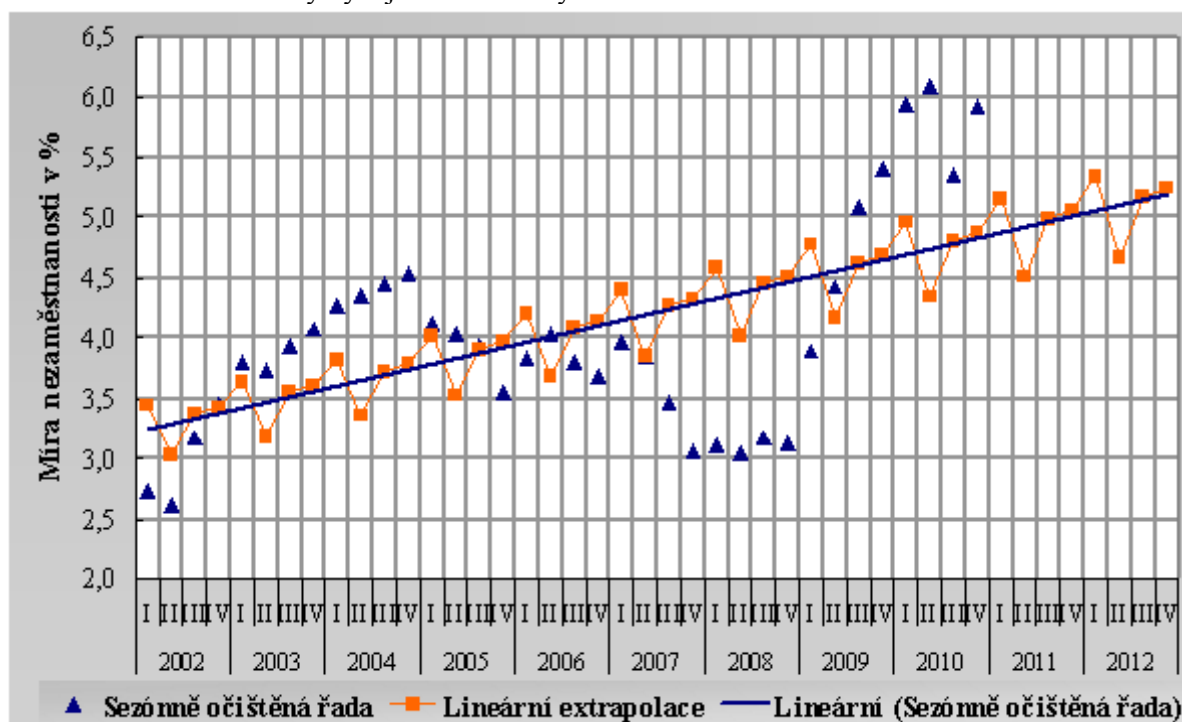
Tabulka 3: Sezónní indexy míry nezaměstnanosti města Vlašim v období let 2002 – 2010

Čtvrtletí	Sezónní indexy									Empirické sezónní indexy
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2002 – 2010
I.	0,893	1,178	1,258	1,154	1,026	1,014	0,764	0,919	1,346	1,061
II.	0,729	0,989	1,096	0,967	0,923	0,844	0,641	0,895	1,185	0,919
III.	0,959	1,129	1,218	1,024	0,946	0,827	0,726	1,119	1,132	1,009
IV.	1,035	1,161	1,230	0,919	0,911	0,725	0,711	1,180	1,247	1,013

Zdroj: Vlastní výpočty

Průměrná míra nezaměstnanosti v období let 2002 – 2010 představovala hodnotu 4,03 % a nárůst této míry činil v průměru o 0,04 % za čtvrt roku. Graf 11 mimo jiné prostřednictvím systematické složky dokládá stoupající trend vývoje míry nezaměstnanosti, která by se v letech 2011 a 2012 měla pohybovat mírně nad pětiprocentní hranicí.

Graf 11: Sezónně očištěný vývoj čtvrtletní míry nezaměstnanosti města Vlašim v letech 2002 – 2012

Zdroj: Integrovaný portál MPSV. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/>> [32]; vlastní výpočty

5.2 Analýza hospodaření města

Město Vlašim hospodaří s příjmy a výdaji schválenými zastupitelstvem v návrhu rozpočtu, který vychází z míry plnění rozpočtu v předchozím rozpočtovém období, přičemž první dva měsíce v roce vždy funguje rozpočtové provizorium. Hospodaření města je dle zákona každoročně přezkoumáno nezávislou auditorskou společností, jež ověřuje dodržování závazných právních předpisů [33].

Tabulka 4 zachycuje vývoj příjmů a výdajů rozpočtu města v šestiletém intervalu spolu s výší financování, které je vyjádřeno rozdílem částky splátek úvěrů a půjček a částky nevyčerpaných úvěrů za konkrétní rok. Do analýzy je taktéž zahrnut rozpočet plánovaný na rok 2011 a jeho podrobná struktura je uvedena v příloze I. Na základě uvedených údajů v tabulce 4 je možné v úhrnu let 2006 – 2011 zachytit deficitní hospodaření města s ročním záporným saldem rozpočtu dosahujícím průměrné výše 13 787 000 Kč. Schodkový rozpočet byl každoročně vyrovnáván zůstatkem na bankovním účtu doplněném v jednotlivých letech fondovými zůstatky a vytvořenou rezervou na opravy a investice. Dle vypočtených bazických indexů lze v roce 2011 zaznamenat nárůst celkových výdajů ve srovnání s rokem 2006 o 28,6 %, u celkových příjmů je tento nárůst nižší, činí 16,2 %.

Tabulka 4: Vývoj struktury rozpočtu města Vlašim v období let 2006 – 2011

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	Průměr
Příjmy (mil. Kč)		192,044	200,883	229,965	257,029	233,676	223,143	222,790
Výdaje (mil. Kč)		196,189	259,553	257,088	367,991	261,425	252,321	265,761
Příjmy/Výdaje (%)		97,89	77,40	89,45	69,85	89,39	88,44	–
Financování (mil. Kč)		-5,656	52,670	4,922	95,741	18,249	9,178	29,184
Z toho	Splátky úvěrů a půjček	-8,650	-4,425	-7,200	-10,200	-9,420	-8,930	-8,138
	Nevyčerpané úvěry	2,995	57,095	12,122	105,941	27,669	18,108	37,321
Saldo (mil. Kč)		-9,800	-6,000	-22,201	-15,221	-9,500	-20,000	-13,787
Δ^1_t (mil. Kč)	Příjmy	–	8,839	29,083	27,063	-23,353	-10,533	6,220
	Výdaje	–	63,365	-2,465	110,903	-106,566	-9,104	11,226
$I_{i/i-1}$	Příjmy	–	1,046	1,145	1,118	0,909	0,955	1,030
	Výdaje	–	1,323	0,991	1,431	0,710	0,965	1,052
$I_{i/0}$	Příjmy	–	1,046	1,197	1,338	1,217	1,162	1,192
	Výdaje	–	1,323	1,310	1,876	1,333	1,286	1,426

Zdroj: *Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011*. Město Vlašim, Finanční odbor [19]; vlastní výpočty

Nejnižší částky celkových příjmů i výdajů, které nedosáhly na dvoustemmiliónovou hranici tvořily rozpočet města v roce 2006. Nárůst výsledného deficitu, který byl plně kryt zůstatkem na bankovním účtu města z předchozího roku, byl zapříčiněn splácením úvěrů a půjček převyšujícím nevyčerpaný úvěr určený na rekonstrukci Spolkového domu a první etapu obnovy vlašimského zámeckého parku.

V roce 2007 došlo za sledované období k druhému největšímu meziročnímu nárůstu celkových výdajů města o 32,3 %, přičemž příjmy vzrostly pouze o 4,6 %, jak dokládá řetězový index v tabulce 4. I přesto byl v daném roce dosažen nejmenší rozpočtový deficit za období let 2006 – 2011, neboť z rozpočtu byly vynaloženy nejnižší splátky úvěrů a město disponovalo s návratným příjmem určeným na financování rekonstrukce Nádražní ulice a druhé fáze projektu obnovy vlašimského zámeckého parku. Výsledné saldo bylo opět zcela dorovnáno zůstatkem na bankovním účtu.

Rok 2008 se vyznačoval zvláštností spočívající v největším meziročním růstu příjmů za celé sledované období o 14,5 %, přičemž výdaje klesly o 1 %. I přesto však výdaje zvýšené o splátky úvěrů a snížené o nevyčerpané úvěry na projekty rekonstrukce nádraží a dokončení druhé fáze obnovy parku přesahovaly příjmy a v důsledku nízké částky financování byl dosažen dosud nejvyšší schodek rozpočtu města ve výši 22 201 000 Kč, jak vykazuje tabulka 4. Deficit byl ovšem plně kryt ze zůstatku na bankovním účtu a sociálního fondu.

V roce 2009 bylo dosaženo enormních výdajů a jejich meziroční nárůst o 43,1 % byl způsoben především finanční spoluúčastí města na rozvojových projektech obnovy historického centra města, rekonstrukce volnočasového centra a Základní školy Vorlina. Výdaje však byly velkou měrou umožněny vysokou částkou nevyčerpaného úvěru. Příjmy městského rozpočtu ve srovnání s rokem 2008 vzrostly o 11,8 % a zůstatek z bankovního účtu a peněžního fondu pokryl výsledný schodek rozpočtu.

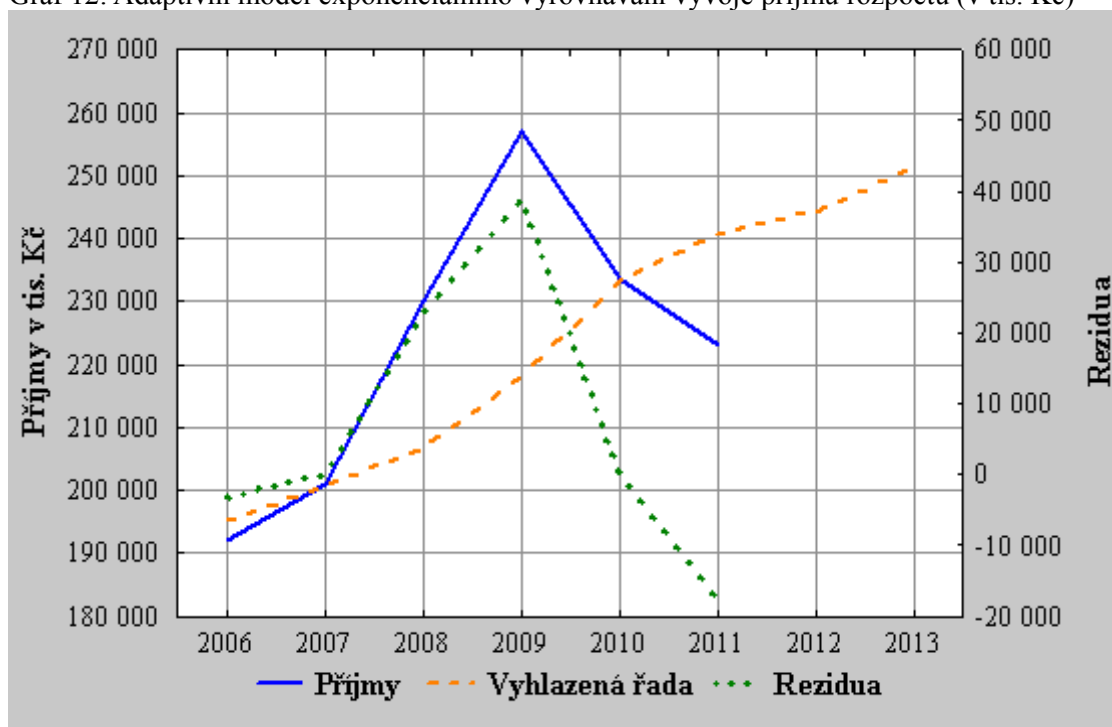
V hospodaření města v roce 2010 se projeví dva neobvyklé jevy týkající se výrazného meziročního snížení výdajů o 29 % souběžně s ponížením příjmů o 9,1 % způsobeným zejména úbytkem financí ze sdílených i svěřených daní jako důsledek hospodářské recese. V rozpočtu města došlo oproti roku 2009 ke ztlačení nižšímu zatížení dluhovými financováním a pokrytí výsledného schodku hospodaření bylo uskutečněno ze zůstatku na bankovním účtu a také byla zapojena finanční částka z Fondu regionálního rozvoje.

Vývoj plánovaných příjmů na rok 2011 pokračuje v trendu započatém v předchozím roce a dochází k jejich snížení v podílu o 4,5 %, přičemž pokles výdajů činí 3,5 %. Schodek rozpočtu je z části kryt nevyčerpaným úvěrem určeným na projekt výstavby Mateřské školy Vorlina, nicméně předpokladem je prohloubení deficitu hospodaření na obdobnou výši jako v roce 2008.

Trend vývoje rozpočtových příjmů a výdajů je v úhrnu let 2006 – 2011 popsán prostřednictvím adaptivních modelů exponenciálního vyrovnávání, jež jsou zobrazeny na grafech 12 a 13, a současně je stanovena předpověď na dvouletý časový horizont. Obě vyhlazené časové řady se vyznačují rostoucím trendem s průměrným absolutním přírůstkem příjmů o 9,13 milionů korun ročně a průměrným absolutním přírůstkem výdajů o 15,93 milionů korun ročně. Dle předpovědi by v období let 2012 – 2013 měly celkové příjmy růst v průměru o 1,4 % a jejich výše by v roce 2012 měla činit 244,32 milionů korun, v roce 2013 pak 251,37 milionů korun. Celkové výdaje by v extrapolovaném období měly v průměru vykazovat 2,2% růst a v roce 2012 by měly dosáhnout částky 291,35 milionů korun, v roce 2013 pak 304,15 milionů korun. Lze tedy konstatovat, že rychlejší růst výdajů než příjmů by mohl mít za následek budoucí prohlubování schodku hospodaření města v průměru o 14 % ročně.

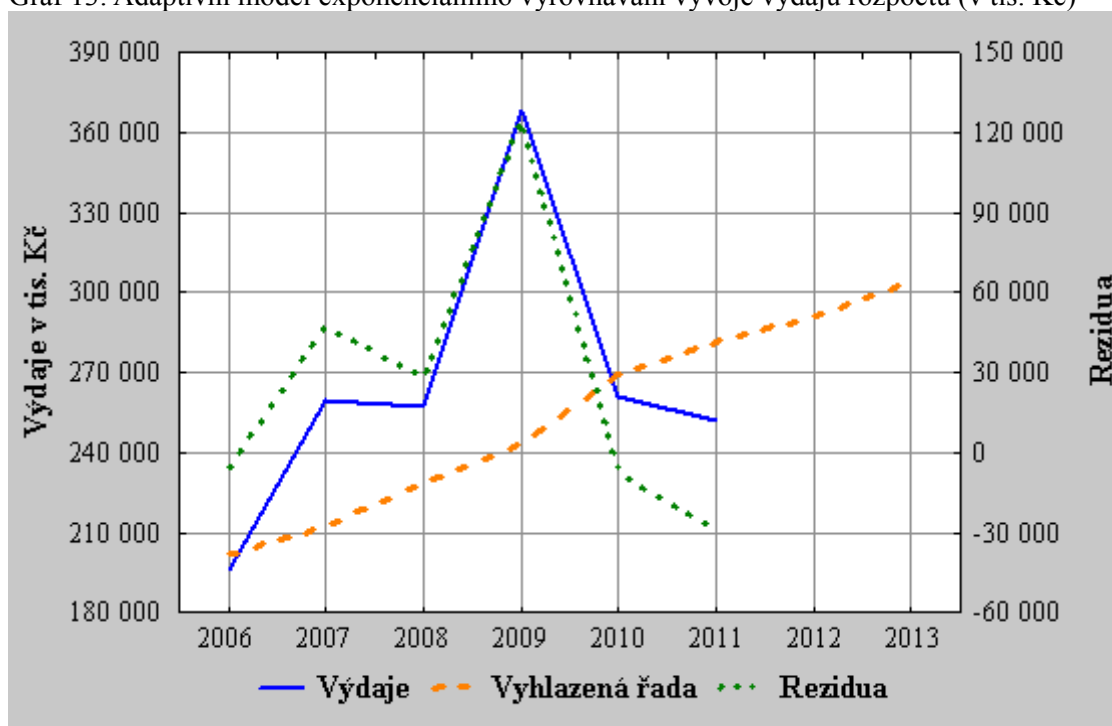
Je však nezbytné podotknout, že uvedený rozbor vývoje hospodaření města a tedy i předpoklad budoucího vývoje rozpočtu vychází z let, kdy probíhala dvě na sebe navazující programovací období Evropské unie a kdy se město angažovalo na realizaci mnoha projektů, u nichž byla nutná finanční spoluúčast města obvykle krytá dluhovým financováním. Především z tohoto důvodu došlo k navýšení celkové položky výdajů. Bez přijmutí rizika udržitelnosti uskutečněných rozvojových programů by ovšem město v takové míře nemohlo zajistit zkvalitnění podmínek pro život místních obyvatel. Budoucí odhad hospodaření města je tedy pouze ilustrativní, jelikož nelze dělat předčasné závěry o skutečnostech, které nastanou například koncem roku 2015, kdy již obce nebudou moci čerpat dotace z fondů Evropské unie na projekty spadající do programovacího období 2007 – 2013.

Graf 12: Adaptivní model exponenciálního vyrovnávání vývoje příjmů rozpočtu (v tis. Kč)

Zdroj: Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011. Město Vlašim, Finanční odbor [19]; vlastní výpočty

Graf 13: Adaptivní model exponenciálního vyrovnávání vývoje výdajů rozpočtu (v tis. Kč)

Zdroj: Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011. Město Vlašim, Finanční odbor [19]; vlastní výpočty

5.2.1 Příjmy rozpočtu města

Jednotlivé příjmové skupiny rozpočtu města jsou v poměru k celkovým příjmům za každý rok v úhrnu let 2006 – 2011 zachyceny v tabulce 5. Absolutní výše hodnot příjmových skupin rozpočtu včetně elementárních charakteristik jsou za sledované období uvedeny v příloze J.

Tabulka 5: Struktura příjmů města Vlašim v období let 2006 – 2011 (%)

Příjmy (%)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Průměr
Daňové příjmy	54,44	51,10	49,38	49,98	45,55	48,29	49,79
Přijaté dotace	21,38	26,35	27,18	25,33	28,95	28,17	26,23
Nedaňové a kapitálové příjmy	24,18	22,54	23,44	24,69	25,50	23,54	23,98
Příjmy celkem	100	100	100	100	100	100	100

Zdroj: *Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011*. Město Vlašim, Finanční odbor [19]; vlastní výpočty

Hlavním zdrojem příjmů města jsou bezpochyby daňové příjmy, které za sledované období v průměru tvořily 49,8 % celkových příjmů rozpočtu. Nicméně v letech 2006 – 2011 je z tabulky 5 patrný trend jejich snižujícího se podílu na úhrnných příjmech. Nevýznamnější místo v rámci daňových příjmů, které spadají do kategorie vlastních, nenávratných příjmů, náleželo v podílu 37,2 % dani z přidané hodnoty. Důležitou částku do rozpočtu města též přinášela daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů právnických osob, jejíž výtěžek se do roku 2009 každoročně zvyšoval. Zlom nastal v roce 2010, kdy došlo ke snížení sazby této daně na 19 %. Co se týče místních poplatků, největší příjem městu plynul z poplatku za provoz výherních hracích automatů.

Druhá nejvýznamnější kategorie cizích, nenávratných příjmů v podobě přijatých dotací, které za úhrn let 2006 – 2011 tvořily v průměru 26,2 % příjmů rozpočtu, je určena na částečnou úhradu nákladů na výkon státní správy v rámci přenesené působnosti. Na rozdíl od daňových příjmů se dle údajů uvedených v tabulce 5 podíl přijatých dotací na celkových příjmech města v časovém vývoji zvyšoval a dotace se tak staly příjmem s nejvyšším přírůstkem v průměru o 8,9 % ročně. Za sledované období zaujímaly v průměru nejvýznamnější část celkových dotací 57,2% podílem neinvestiční dotace ze státního rozpočtu na sociální dávky. Značnou výši zároveň vykazovaly dotace určené na výkon státní správy. Naopak nejmenší částka byla každoročně věnována na neinvestiční dotace vymezené pro žáky mateřských škol.

Nedaňové a kapitálové příjmy tvoří třetí skupinu příjmů rozpočtu města zastoupenou na celkových příjmech ve sledovaném období průměrným podílem 24 %. V rámci této kategorie nelze opomenout velmi důležitou částku plynoucí do rozpočtu města z pronájmu nemovitostí představující v průměru 59,9 % celkových nedaňových a kapitálových příjmů.

5.2.2 Výdaje rozpočtu města

Ve výdajové části rozpočtu jsou zohledněny požadavky, jež předkládají vedoucí odborů Městského úřadu Vlašim. Tabulka 6 ilustruje procentické členění výdajů v rámci jednotlivých výdajových kapitol tvořících strukturu rozpočtu v období let 2006 – 2011. Vývoj rozpočtových výdajů v absolutních hodnotách včetně elementárních charakteristik je za sledované období znázorněn v příloze J.

Tabulka 6: Struktura výdajů města Vlašim v období let 2006 – 2011 (%)

Výdaje – kapitola (%)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Průměr
702 – Vodní hospodářství, kanalizace, komun. odpad, chráněné části přírody	1,77	1,10	2,16	2,27	1,28	2,65	1,87
709 – Lesní hospodářství	0,02	0,11	0,27	0,04	0,29	0,23	0,16
710 – Záležitosti silniční dopravy	1,03	0,75	0,80	0,63	0,89	1,55	0,94
714 – Školství	8,14	6,29	7,85	23,11	10,08	13,88	11,56
715 – Zdravotnictví	1,55	0,21	0,60	0,42	0,21	0,14	0,52
716 – Kultura a kulturní památky	7,58	4,45	5,25	4,49	4,49	4,86	5,19
719 – Místní správa, zastupitelstvo, rada, komise	33,95	28,41	30,34	22,09	30,09	29,04	28,99
728 – Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	9,13	11,48	14,98	10,98	16,44	17,08	13,35
739 – Bytové a nebytové hospodářství, sport, infrastruktura	31,70	44,63	32,44	33,07	31,42	24,80	33,01
740 – Studie, projekty	4,59	1,98	2,39	1,37	2,70	2,79	2,64
741 – Všeobecná pokladní správa	0,55	0,60	2,91	1,53	2,13	2,98	1,79
Výdaje celkem	100	100	100	100	100	100	100

Zdroj: *Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011*. Město Vlašim, Finanční odbor [19]; vlastní výpočty

Objemově nejvýznamnější položku v rámci kapitoly 702 tvořil v období let 2006 – 2011 s průměrným 33,2% podílem sběr a svoz komunálního odpadu. Výdaje pro tento účel byly každoročně navyšovány. Vysoké procento výdajů bylo rovněž vynaloženo na opravy kanalizace města a související investice.

Kapitolou, které město Vlašim přidělilo v průměru za sledované období z rozpočtu nejméně finančních prostředků ve výši 0,2 %, bylo lesní hospodářství. Meziročně však docházelo k průměrnému nárůstu alokovaných finančních prostředků o 80,1 %.

Výdaje kapitoly zaměřené na silniční dopravu v předmětném období směřovaly ze 72,8 % na zlepšení dopravní obslužnosti města, především na zkvalitnění autobusového spojení mezi Vlašimí a Benešovem, ale i jako příspěvek na provoz městské hromadné dopravy.

Školství představuje významnou výdajovou kapitolu, jejíž zastoupení na celkových výdajích rozpočtu města v průměru za období let 2006 – 2011 dosahovalo 11,6 %. Zahrnuje příspěvky na provoz pro všechny školské subjekty zřizované městem, jako jsou mateřské a základní školy, školní jídelny, ale i organizace sloužící ke kulturním účelům, zejména Městský dům dětí a mládeže, přičemž největší díl výdajů vždy směřoval na provoz základních škol. Tabulka 6 zachycuje prudké navýšení výdajů této kapitoly v roce 2009, což bylo způsobeno především modernizací Základní škola Vorlina spolu s rekonstrukcí nově zřizovaného domu pro volnočasové aktivity dětí a mládeže.

Oproti výdajům určeným na školství plynuly o poznání nižší finanční prostředky do zdravotnictví, přičemž jejich největší objem byl vynaložen v roce 2006 na opravy a investice nemocnice, jejíž původní funkce však byla zrušena a v jejích prostorách byly zřízeny soukromé ordinace lékařů. V současné době město finančně podporuje pouze areál této polikliniky, což se ve sledovaném období zároveň projevilo v průměrném meziročním poklesu přidělených finančních zdrojů o 35,3 %.

Kapitola týkající se kultury a kulturních památek obsahuje rozličné výdajové položky na opravu památek a jiných budov, například Městské knihovny, Kulturního domu Blaník, kina, hvězdárny či kostelů, a na kulturní a společenské akce, mezi něž se zejména řadí hudební koncerty nebo prvomájové slavnosti. Největší pravidelnou výdajovou položku této kapitoly tvoří provozní a mzdové výdaje Spolkového domu, Kulturního domu Blaník a od roku 2009 i Podblanického infocentra. V důsledku investičních oprav kulturního domu a modernizace Spolkového domu byly v roce 2009 z rozpočtu města vynaloženy na tuto kapitolu nejvyšší výdaje za sledované období.

Značný díl finančních prostředků v průměrné výši 29 % celkových výdajů vynaložených z rozpočtu města v období let 2006 – 2011 putoval na provoz Městského úřadu Vlašim, na odměny zastupitelstva, rady města a jednotlivých komisí a na financování potřeb místní správy a městské policie. Právě na poslední dvě zmíněné výdajové položky připadlo nejvíce, v průměru 95,6 % finančních prostředků této kapitoly. Až do roku 2009 docházelo meziročně k nárůstu výdajů v rámci kapitoly o částky v řádech milionů korun, nicméně od roku 2010 je patrná tendence poklesu výdajů.

Výdaje určené na kapitolu dávek a podpor v sociálním zabezpečení se ve sledovaném období vyznačovaly meziročním růstem v průměru o 19,2 %. Jedná se o podstatnou součást celkových výdajů rozpočtu města, přičemž téměř sto procent výdajů této kapitoly je určeno na výplatu sociálních dávek. Finanční prostředky dále směřují na mzdy ošetřovatelek pečovatelské služby a nejmenší částku nepřesahující 50 000 Kč každoročně tvoří výdaje na provoz a činnost klubu důchodců.

Největší objem finančních prostředků, které za sledované období zaujímaly 33% podíl na celkových výdajích rozpočtu města, je téměř každý rok alokován na kapitolu 739, jež zahrnuje příspěvky a investice do sportovních odvětví a objektů v majetku města, jako je areál Na Lukách a fotbalový stadion v Kollárově ulici. Město stále výrazněji přispívá klubům, které vykazují v rámci republikových soutěží nejkvalitnější činnost. Dalšími položkami této kapitoly je bytové hospodářství, na které každoročně v průměrném podílu 29,5 % připadá největší objem financí, nebytové hospodářství a veškeré investiční akce a opravy týkající se městské infrastruktury, zejména veřejného osvětlení, veřejné zeleně, silnic, chodníků a parkovacích ploch. V roce 2009 byla vysoká výše výdajů této kapitoly zapříčiněna čerpáním úvěru na rozvojový program obnovy historického centra města, stejně tak v roce 2007, kdy se jednalo o úvěr na rekonstrukci Nádražní ulice a druhou etapu obnovy parku.

Podstatnou oblast rozpočtu města tvoří kapitola 740 určená na investice, jež jsou v rámci rozpočtových možností rozděleny do všech potřebných oblastí, jako je například plynofikace města, územní plánování atd. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie zohledňuje město Vlašim při tvorbě rozpočtu případnou spoluúčast ve finančních programech, u nichž je předpokládáno jejich schválení [28].

Poslední výdajová kapitola je zaměřena na všeobecnou pokladní správu. Z největší části zahrnuje finanční operace týkající se úroků z úvěrů a půjček a služby peněžních ústavů. Dále obsahuje pojištění majetku, vratky nevyčerpaných sociálních dávek minulých období, rezervu na investiční výdaje a opravy či výdaje sociálního fondu. Část finančních prostředků je rovněž vyplácena na příspěvky spolkům, sdružením, klubům a jiným neziskovým organizacím, které ve městě vyvíjejí aktivní činnost.

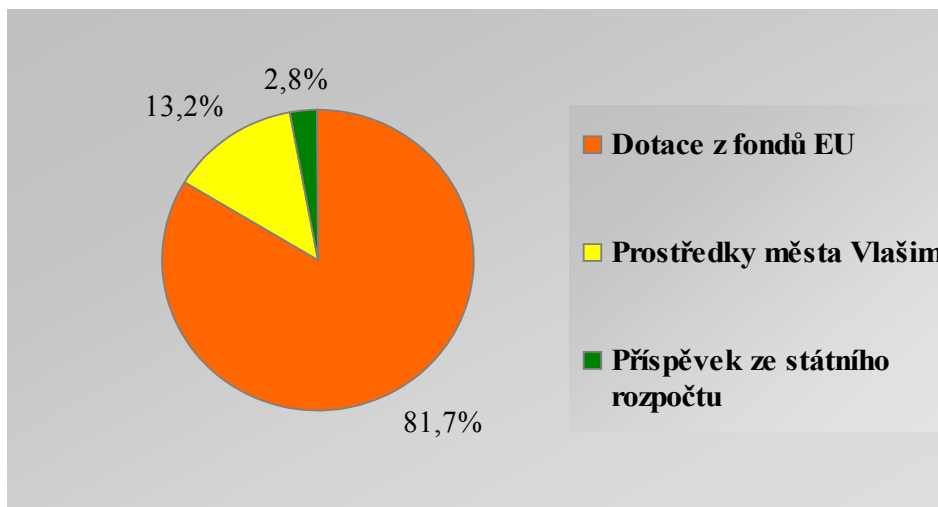
5.3 Rozvojové programy

V letech 2004 – 2010 obdrželo město Vlašim dotace z pěti operačních programů vyhlášených Evropskou unií a grant z Finančního mechanismu EHP/Norska na realizaci dvaceti čtyř projektů [37]. Úhrnná výše alokovaných dotací na zmíněný počet rozvojových projektů včetně grantu činí 407 418 555 Kč, tedy 81,7 % celkových uznatelných nákladů, jak dokládá graf 14. Tato skutečnost naznačuje, že dotační titul poskytnutý z fondu Evropské unie tvoří vždy největší položku struktury rozpočtu projektu.

Procentní výše dotace se vždy odvíjí od celkových uznatelných nákladů na daný projekt, jehož rozpočet se mnohdy navyšuje o neuznatelné náklady, které nesplňují kritéria stanovená Evropskou unií, tudíž se na ně dotace nevztahuje. V případě rozvojových projektů města Vlašim se obvykle jedná o úvěrové náklady, bytovou výstavbu, sankce, nákup osobních vozů, kancelářské vybavení, výdaje na opravy investičních projektů a tyto náklady vznikají zejména chybným zadáním projektové dokumentace odchylní se od stanovených podmínek nebo uskutečněním výběrového řízení před podáním projektové žádosti.

Spoluúčast města na financování projektů je kryta z městského rozpočtu nebo prostřednictvím dlouhodobého úvěru a obvykle se pohybuje v rozmezí od 7,5 % do 25 % uznatelných nákladů, přičemž výše prostředků města na všech dvaceti čtyřech projektech dosahuje částky 65 850 890 Kč, což dle grafu 14 tvoří 13,2 % celkových uznatelných nákladů. Zastoupení finančních zdrojů ze státního rozpočtu představuje jen 2,8 % uznatelných nákladů a v absolutním vyjádření se jedná o částku 13 463 552 Kč [31, 37, 38].

Graf 14: Struktura finančních prostředků alokovaných na realizaci projektů města Vlašim v období let 2004 – 2010

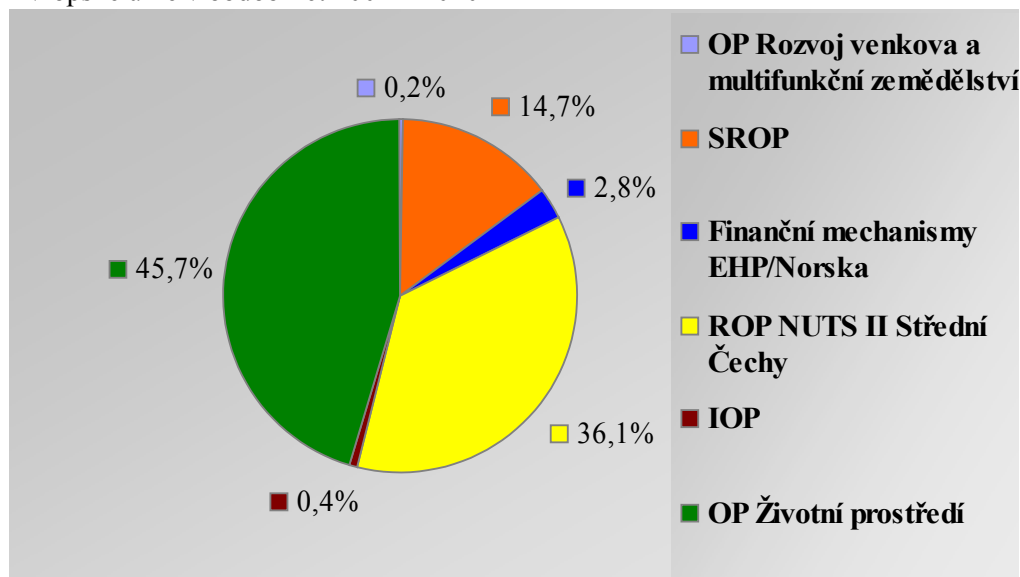

Zdroj: *Evropské dotace posunuly Vlašim o dvacet let dopředu*. Dostupný z WWW: <http://www.starostove.cz/data/usr_045_pavel/dotace_do_vlasimi.pdf> [31]; *RISY.cz*. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/>> [37]; *ROP Střední Čechy*. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/index.php>> [38]; vlastní výpočty

Struktura financování rozvojových projektů města v rámci jednotlivých operačních programů a Finančního mechanismu EHP/Norska je v souhrnu let 2004 – 2010 znázorněna na grafu 15. Největší úhrn finančních prostředků ve výši 186 158 870 Kč představující 45,7% podíl z celkového objemu přidělených dotací získala Vlašim z OP Životní prostředí, pod jehož hlavičkou bylo městu schváleno nejvíce, tedy osm projektů. Jistě stojí za povšimnutí, že vysokým procentním zastoupením následují dotace alokované z ROP NUTS II Střední Čechy přesto, že byly určeny pouze na realizaci tří, avšak značně nákladných projektů zaměřených na revitalizaci sociální a vzdělávací infrastruktury. O poznání nižší podíl dotací byl městu přidělen ze SROP, jehož spolufinancování však významně přispělo ke zkvalitnění sociálního zázemí města.

Graf 15 také dokumentuje, že nejnižší částka dotací byla městu poskytnuta v podílu 0,2 % z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství na uskutečnění pěti nejméně nákladných projektů, jejichž rozpočet se pohyboval v řádech statisíců korun. Druhý nejnižší úhrn finančních prostředků obdržela Vlašim na realizaci tří rozvojových projektů z IOP.

Graf 15: Podíl dotací alokovaných městu Vlašim z jednotlivých operačních programů Evropské unie v období let 2004 – 2010

Zdroj: *Evropské dotace posunuly Vlašim o dvacet let dopředu*. Dostupný z WWW: <http://www.starostove.cz/data/usr_045_pavel/dotace_do_vlasimi.pdf> [31]; *RISY.cz*. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/>> [37]; *ROP Střední Čechy*. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/index.php>> [38]; vlastní výpočty

5.3.1 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

V rámci OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, podopatření typu Leader+ bylo městem v letech 2004 – 2006 v celkové částce nákladů 1 062 171 Kč uskutečněno pět projektů. Přehled financování podává tabulka 7, z níž je patrné, že se převážně jednalo o neziskové investice, neboť výše podpory z Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu pokryla celkové uznatelné náklady projektů [31, 38, 43].

Výjimkou z plného krytí nákladů z fondů Evropské unie byl zcela typově nový projekt kulturního žánru nazvaný Sochařské sympozium, jehož financování se skládalo z dotace Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu ve výši 80 % celkových nákladů a příspěvku Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF), který pokryl zbývajících 20 % nákladů. Jednalo se o instalaci pěti pískovcových soch, které nyní významným způsobem ovlivňují atraktivitu vlašimského zámeckého parku a zároveň rozšiřují možnosti kulturního vyžití obyvatel a návštěvníků města [11, 43].

Tabulka 7: Projekty města Vlašim financované z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, podopatření typu Leader+

Název rozvojového projektu	Celkové náklady v Kč	Dotace z fondu EU v Kč	Příspěvek ze SZIF v Kč
Škola obnovy venkova	301 123,00	301 123,00	–
	100,00 %	100,00 %	–
Sochařské sympozium	250 974,00	200 779,00	50 195,00
	100,00 %	80,00 %	20,00 %
Advent ve Vlašimi	213 854,00	213 854,00	–
	100,00 %	100,00 %	–
Staré dobré časy – výstava o historii Vlašimi	148 220,00	148 220,00	–
	100,00 %	100,00 %	–
Projektová dokumentace – rekonstrukce zámeckého sklepení	148 000,00	148 000,00	–
	100,00 %	100,00 %	–
Celkem v Kč	1 062 171,00	1 011 976,00	50 195,00

Zdroj: *Projekty dělají partnery*. Regionální škola rozvoje venkova [11]; *Evropské dotace posunuly Vlašim o dvacet let dopředu*. Dostupný z WWW:

<http://www.starostove.cz/data/usr_045_pavel/dotace_do_vlasimi.pdf> [31]; *ROP Střední Čechy*. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/index.php>> [38]; vlastní výpočty

5.3.2 Společný regionální operační program

V rámci SROP získala Vlašim z Evropského fondu regionálního rozvoje finanční spoluúčast na čtyřech projektech v úhrnné částce 59 816 020 Kč tvořící 75,6 % celkových uznatelných nákladů vynaložených na tyto projekty [17, 20, 21, 31].

Tabulka 8 dokumentuje, že nejmenší podíl finančních prostředků hrazený městem ve výši 12 % uznatelných nákladů připadl na investiční projekt nazvaný Rekonstrukce domu sourozenců Roškotových – Spolkový dům, neboť z Evropského fondu regionálního rozvoje byla uvolněna dotace v hodnotě 80 % nákladů a příspěvek Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) pokryl 8 % celkové částky. Projekt byl vytvářen formou komunitního plánování za účasti neziskových organizací a byl zaměřen na vytvoření kvalitního zázemí především pro vzdělávací, sociální, kulturní a volnočasovou činnost místních spolků a neziskových organizací z Vlašimi a nejbližšího okolí [38, 40].

Celkové uznatelné náklady dalších třech projektů byly vždy ze 75 % hrazeny Evropskou unií a z 25 % z rozpočtu města, jak deklaruje tabulka 8. Z těchto rozvojových projektů byla finančně nejnákladnější investiční akce na zlepšení dopravní obslužnosti města Vlašim zahrnující úpravu Nádražní ulice a rekonstrukci budovy nádraží. Záměr projektu spočíval ve zlepšení stavu autobusového a vlakového nádraží včetně sociálního zázemí a ve zvýšení komfortu cestujících nabídkou doplňkových služeb a tvorbou integrovaného bezbariérového dopravního terminálu. V návaznosti na výše uvedený záměr byl vytyčen všeobecný cíl přispět v dlouhodobém časovém horizontu ke snižování podílu individuální dopravy ve prospěch poptávky po hromadných dopravních prostředcích a současně podnítit rozvoj cestovního ruchu. Z pohledu bydlení pak město ve střednědobém výhledu aspiruje na nízko-nákladové předměstí hlavního města Prahy se zvýšeným nárokem na přepravu osob [17, 22].

Další investiční akce města realizované pod záštitou SROP představují dva na sebe navazující projekty týkající se obnovy vlašimského zámku a zámeckého parku. Strategickým cílem první fáze byla rehabilitace a obnova zámeckého parku tak, aby odpovídal evropskému formátu udržovaných a turisticky atraktivních parků. Důraz byl kladen na maximální využití parkových prostor spočívající v rekonstrukci stávajících staveb, zpřístupnění dosud uzavřených objektů, vybudování orientačních systémů v rámci parku a poskytnutí rozvinuté nabídky služeb a aktivit. Očekávaným výstupem je pozvednutí úrovně vlašimského zámku se zachováním jeho původního raně klasicistního charakteru s četnými rysy romantismu a posun jeho lokálního využití na památku nadregionálního významu [20, 21].

Záměrem druhé fáze bylo vytvoření kvalitního zázemí pro turistické využití zámeckého areálu a lepší napojení kulturní památky na cestovní ruch ve městě i regionu tvorbou orientačního systému města a nové naučné cyklostezky kolem Vlašimi. Investice byla rovněž vyvolána lokální poptávkou po zásazích vedoucích k ochraně unikátní památky, Čínského pavilonu [21].

Tabulka 8: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF v rámci SROP

Celkové náklady v Kč	Celkové uznatelné náklady v Kč	Dotace z fondu Evropské unie v Kč	Příspěvek z MMR v Kč	Prostředky města Vlašim v Kč
Vlašim: projekt na zlepšení dopravní obslužnosti – úprava Nádražní ulice a budovy nádraží				
44 713 263,09	44 713 263,09	33 534 947,32	–	11 178 315,77
	100,00 %	75,00 %	–	25,00 %
Rekonstrukce domu sourozenců Roškotových – Spolkový dům				
12 816 730,00	9 930 030,00	7 944 024,00	794 402,40	1 191 603,60
	100,00 %	80,00 %	8,00 %	12,00 %
Obnova kulturní památky – vlašimského zámeckého parku (I. fáze)				
7 864 062,00	7 450 518,00	5 587 888,50	–	1 862 629,50
	100,00 %	75,00 %	–	25,00 %
Obnova zámku a parku ve Vlašimi (II. fáze)				
16 998 880,00	16 998 880,00	12 749 160,00	–	4 249 720,00
	100,00 %	75,00 %	–	25,00 %
82 392 935,09	79 092 691,09	59 816 019,86	794 402,40	18 482 268,87

Zdroj: DVOŘÁK, Z., RÖSCHEL, P. *Vlašim: Projekt na zlepšení dopravní obslužnosti* [17]; ZAPLETAL, P. *Obnova kulturní památky – vlašimského zámeckého parku (I. fáze)* [20]; ZAPLETAL, P. *Obnova zámku a parku ve Vlašimi (II. fáze)* [21]; *Evropské dotace posunuly Vlašim o dvacet let dopředu*. Dostupný z WWW: <http://www.starostove.cz/data/usr_045_pavel/dotace_do_vlasimi.pdf> [31]; vlastní výpočty

5.3.3 Regionální operační program NUTS II Střední Čechy

Spolufinancování z ROP NUTS II Střední Čechy přineslo městu možnost realizovat tři investičně nákladné rozvojové projekty, neboť byly dotovány z Evropského fondu regionálního rozvoje částkou 147 199 471 Kč. Tabulka 9 zachycuje, že první dva projekty týkající se revitalizace historického centra města a rekonstrukce volnočasového centra pro děti a mládež byly financovány z vlastních zdrojů města v hodnotě 7,50 % celkových uznatelných nákladů a finančními prostředky z rozpočtu Regionální rady ve výši 92,50 % uznatelných nákladů, z čehož 85 % představovaly dotace Evropské unie [18, 38].

Druhý největší objem dotace poskytnutý městu za předchozí i současné programovací období Evropské unie byl investován na projekt nazvaný Obnova historického centra města Vlašimi v hodnotě 88,1 milionů korun. Historické jádro města má těsnou vazbu na vlašimský zámek a park a je prostorově vymezeno zástavbou kolem Palackého, Žižkova a Husova náměstí. Výstupem projektu je komplexní revitalizace výše zmíněných tří náměstí a prostranství

zámeckého nádvoří, včetně návazných komunikací, tj. 57 % ploch centrální části města. Smyslem bylo obnovit ekonomickou, sociální a urbanisticko-estetickou roli historického centra města, přispět tak ke zvýšení jeho atraktivity pro pobytový cestovní ruch, přilákat potenciální investory a vybudovat nové aktivity a služby, jelikož dosud převažovalo pojetí městského jádra pouze jako tranzitní a obslužní oblasti. Neméně významným cílem bylo zlepšit kvalitu života místních obyvatel s důrazem na komplexnější vnímání městského centra jako prostoru pro kulturní a sociální interakci, posílení patriotismu občanů, s čímž souvisí stabilizace počtu obyvatel a snížení kriminality. Dále byl projekt zaměřen na zklidnění dopravy, rozšíření pěších zón a zlepšení ovzduší v centru města [18, 33].

Realizace investičního projektu nazvaného Volnočasové centrum pro děti a mládež ve Vlašimi by nebyla možná bez výše financování z rozpočtu Regionální rady částkou 52,1 milionů korun. Jednalo se o kompletní rekonstrukci a přestavbu nevyužité památkově chráněné budovy bývalé radnice umístěné mezi Palackého a Žižkovým náměstím na nový Městský dům dětí a mládeže, který sídlil v nevyhovujících stísněných prostorách tzv. Husova domu na Husově náměstí. Bezbariérová budova disponující prostorami pro mateřské centrum je nyní využívána jako zázemí pro spolkovou činnost a aktivity dětí a mládeže včetně ubytování. Do přípravy projektu byla zapojena veřejnost, vedoucí a účastníci jednotlivých kroužků formou komunitního plánování [44].

Třetí investiční akci představuje výstavba nové dvoutrídni mateřské školy ve Vlašimi s cílem vyřešit akutní přechodnou nedostatečnou kapacitu mateřských škol ve městě a současně prostřednictvím nového výukového a výchovného programu Montessori a tzv. centra denní péče reagovat na dlouhodobou poptávku po flexibilní službě hlídání s programem pro děti od 2 do 6 let. Kýženým efektem je vytvoření zázemí pro rodiče za účelem sladění rodinného a profesního života. Výstavba objektu započala v září roku 2010 a termín ukončení je stanoven na konec května roku 2011 [22, 37].

Tabulka 9: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF v rámci ROP NUTS II Střední Čechy

Celkové náklady v Kč	Celkové uznatelné náklady v Kč	Dotace z rozpočtu Regionální rady v Kč	Z toho dotace z fondu Evropské unie v Kč	Z toho příspěvek ze státního rozpočtu v Kč	Prostředky města Vlašim v Kč
Obnova historického centra města Vlašimi					
98 064 913,44	95 205 728,44	88 065 298,81	80 924 869,17	–	7 140 429,63
	100,00 %	92,50 %	85,00 %	–	7,50 %
Volnočasové centrum pro děti a mládež ve Vlašimi					
56 289 579,90	56 289 579,90	52 067 861,41	47 846 143,00	–	4 221 718,49
	100,00 %	92,50 %	85,00 %	–	7,50 %
Mateřská škola Vorlina Vlašim					
39 432 383	30 314 414,00	20 054 499,65	18 428 459,13	1 626 040,52	10 259 914,35
	100,00 %	66,15 %	60,80%	5,36 %	33,85 %
193 786 876,34	181 809 722,34	160 187 659,87	147 199 471,30	1 626 040,52	21 622 062,47

Zdroj: *Obnova historického centra města Vlašimi*. Město Vlašim [18]; *RISY.cz*. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/>> [37]; *ROP Střední Čechy*. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/index.php>> [38]; vlastní výpočty

5.3.4 Operační program Životní prostředí

Z tematického OP Životní prostředí vyhlášeném v plánovacím období 2007 – 2013 obdrželo doposud město Vlašim dotace v úhrnné částce 186 158 870 Kč na realizaci osmi rozvojových projektů. Spolufinancování projektů pochází z Evropského fondu regionálního rozvoje nebo z Fondu soudržnosti obvykle ve výši 85 % celkových uznatelných nákladů, přičemž dalších 5 % nákladů je hrazeno ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP). Výjimku ze zmíněné struktury financování, podrobněji zachycené v tabulce 10, představují projekty s vyšší nutnou finanční spoluúčastí města pohybující se nad 20% hranicí uznatelných nákladů. Jedná se o investiční akci zaměřenou na shromažďování, svoz a přepravu bioodpadů a obalových odpadů ve Vlašimi a druhou fází obnovy veřejné zeleně ve Vlašimi [31, 36].

Nelze opominout významnou skutečnost, že pod hlavičkou tohoto operačního programu byla městu Vlašim přidělena zatím nejvyšší dotace z Evropské unie. Alokovaná částka dosahuje výše 125 366 156 Kč a počínaje rokem 2011 je určena na realizaci rozsáhlého projektu zlepšení vodohospodářské infrastruktury města. Konkrétně jde o výstavbu nového vodojemu nad severním sídlištěm Vlašimi a vytvoření sítě vodovodu a kanalizace v obci Domašín a její napojení na čistírnu odpadních vod ve Vlašimi [31, 36].

Tabulka 10: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF a CF v rámci OP Životní prostředí

Celkové náklady v Kč	Celkové uznatelné náklady v Kč	Dotace z fondu EU v Kč	Příspěvek ze SFŽP v Kč	Prostředky města Vlašim v Kč
Zlepšení vodohospodářské infrastruktury města Vlašim				
207 329 934,00	147 489 595,00	125 366 156,00 (CF)	7 374 479,76	14 748 959,24
	100,00 %	85,00 %	5,00 %	10,00 %
ZŠ Vorlina, realizace úspor energií v objektu školy				
54 256 944,00	28 828 381,00	24 504 123,90 (CF)	1 441 419,00	2 882 838,10
	100,00 %	85,00 %	5,00 %	10,00 %
System shromažďování, svozu a přepravy bioodpadů a obalových odpadů ve Vlašimi				
8 627 867,70	6 137 959,70	4 539 021,00 (CF)	267 002,00	1 331 936,70
	100,00 %	73,95 %	4,35 %	21,70 %
Revitalizace toku a odbahnění rybníka v obci Domašín				
5 389 535,00	5 389 535,00	4 581 104,00 (ERDF)	269 476,00	538 955,00
	100,00 %	85,00 %	5,00 %	10,00 %
Oprava kaskády rybníků Březina, výstavba tůní a revitalizace toku				
1 927 130,00	1 680 523,00	1 428 444,00 (ERDF)	84 026,00	168 053,00
	100,00 %	85,00 %	5,00 %	10,00 %
Rekonstrukce přírodních prvků zámeckého parku ve Vlašimi (III. fáze)				
19 927 157,00	18 149 186,00	15 426 808,10 (ERDF)	907 459,30	1 814 918,60
	100,00 %	85,00 %	5,00 %	10,00 %
Obnova veřejné zeleně ve Vlašimi – I. etapa				
7 499 973,00	7 217 745,00	6 135 083,00 (ERDF)	360 887,00	721 775,00
	100,00 %	85,00 %	5,00 %	10,00 %
Obnova veřejné zeleně ve Vlašimi – II. etapa				
6 403 630,00	5 968 758,00	4 178 130,00 (ERDF)	298 437,00	1 492 191,00
	100,00 %	70,00 %	5,00 %	25 %
311 362 172,70	220 861 682,70	186 158 870,00	11 003 186,06	23 699 626,64

Zdroj: *Evropské dotace posunuly Vlašim o dvacet let dopředu*. Dostupný z WWW: <http://www.starostove.cz/data/usr_045_pavel/dotace_do_vlasimi.pdf> [31]; *OP Životní prostředí*. Dostupný z WWW: <<http://www.opzp.cz/sekce/254/aktuality/>> [36]; vlastní výpočty

5.3.5 Integrovaný operační program

V tabulce 11 je zachycen poměr financování tří projektů uskutečněných v rámci IOP v úhrnné výši uznatelných nákladů 1 989 640 Kč, které byly z 85 % uhrazeny Evropským fondem regionálního rozvoje a z 15 % národními zdroji [41].

První realizovaný a zároveň finančně nejnákladnější projekt nazvaný Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Vlašim spočíval v přípravě těchto podkladů jako jednoho z nástrojů, které umožní průběžné sledování a vyhodnocování stavu a rozvoje území zahrnující 49 obcí včetně Vlašimi. Jelikož podklady musí být průběžně aktualizovány, výsledek projektu zároveň slouží jako základ pro územní plány jednotlivých obcí a rozhodování stavebních úřadů, proto se také předpokládá snížení nákladů územních samospráv na pořizování územně plánovací dokumentace [33, 37].

Na výše uvedenou investiční akci navázal rozvojový projekt nazvaný Územní plán města Vlašim jako další nástroj trvalé, soustavné a komplexní činnosti orgánů územního plánování a stavebních úřadů. Cílem pořízení nového územního plánu bylo stanovení základních koncepcí rozvoje území, uspokojení potřeb obyvatel, regulace a ochrana využití území, jeho kulturních a civilizačních hodnot [37].

Třetí projekt spočíval ve vybudování přístupového kontaktního místa pro komunikaci s informačními systémy veřejné správy. Jednalo se o pořízení technického a technologického vybavení a zajištění konektivity místního pracoviště, tzv. CzechPOINT [37].

Tabulka 11: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF v rámci IOP

Celkové náklady v Kč	Celkové uznatelné náklady v Kč	Dotace z fondu Evropské unie v Kč	Příspěvek z MMR v Kč	Prostředky města Vlašim v Kč
Územně analytické podklady ORP Vlašim				
1 600 000,00	1 100 000,00	935 000,00	165 000,00	–
	100,00 %	85,00 %	15,00 %	–
Územní plán města Vlašim				
821 100,00	821 100,00	697 935,00	123 165,00	–
	100,00 %	85,00 %	15,00 %	–
Typový projekt – CzechPOINT – Kontaktní místo (Upgrade)				
68 540,00	68 540,00	58 259,00	–	10 281,00
	100,00 %	85,00 %	–	15,00 %
2 489 640,00	1 989 640,00	1 691 194,00	288 165,00	10 281,00

Zdroj: *Město Vlašim*. Dostupný z WWW: <http://www.mesto-vlasim.cz/stage_1/> [33]; *RISY.cz*. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/>> [37]; *Strukturální fondy EU*. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>> [41]; vlastní výpočty

5.3.6 Finanční mechanismy EHP/Norska

V roce 2007 podalo město Vlašim úspěšnou žádost o grant z Finančních mechanismů EHP/Norska na projekt nazvaný Revitalizace školních hřišť na území obvodu obce Vlašim. Projekt byl zařazen pod třetí prioritní oblast zaměřenou na rozvoj lidských zdrojů a v rámci rekonstrukce devíti sportovišť byly instalovány nové herní prvky, vytvořeny hřiště na odbíjenou, běžecké ovály a skateboardové dráhy v lokalitách dvou základních škol, čtyř mateřských škol a v ulicích Havlíčkova, Zámecká a Ppor. Příhody [30, 34]

Rozvojový projekt v celkovém objemu investičních nákladů 13 577 675 Kč byl vyústěním dlouhodobé snahy města o postupnou obnovu a rekonstrukci hřišť a nutnost splnění současných bezpečnostních norem. Na základě rozhodnutí Výboru finančních mechanismů a Ministerstva zahraničních věcí Norska tak získalo město grant ve výši 11 541 024 Kč, tedy 85 % z úhrnné částky nákladů [22, 30].

5.4 Dotazníkové šetření

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 143 obyvatel města Vlašim. Více informací o zastoupení respondentů dle obměn třídících znaků obsahuje příloha L. Otázky strukturovaného dotazníku jsou koncipovány ve dvou rovinách, jež korespondují s cílem dotazování, které je zaměřeno na zjištění názorů respondentů jak na oblast služeb občanské vybavenosti, stávající dopravní situace a trávení volného času ve městě, tak na oblast rozvojových projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie z hlediska vlivu na životní standard místních obyvatel. Vzorový formulář dotazníku je uveden v příloze K.

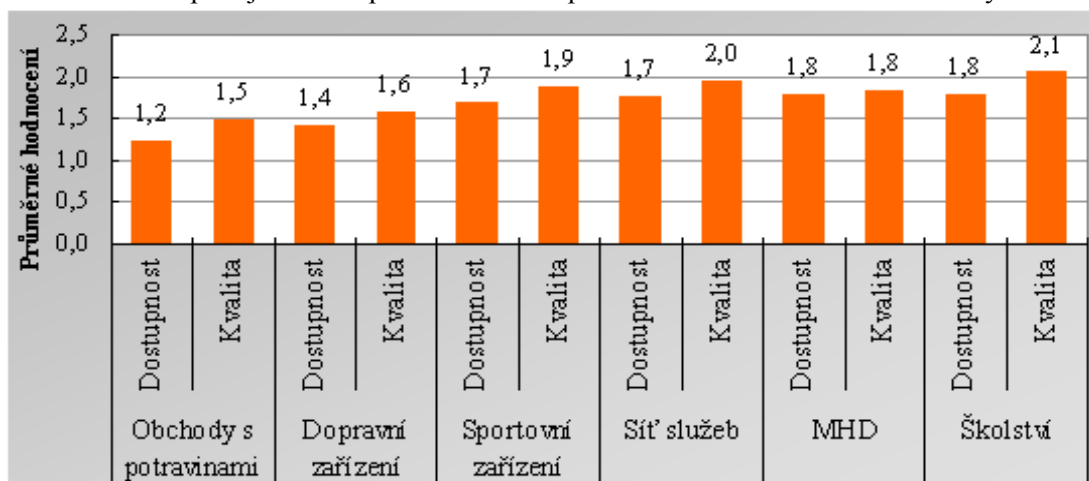
5.4.1 Dostupnost a kvalita služeb občanské vybavenosti města

Respondenti hodnotili dopravní dostupnost a kvalitu služeb občanské vybavenosti prostřednictvím bodové stupnice od 1 do 4, přičemž se zvyšujícím se číslem klesala míra spokojenosti s danou službou. Jak lze vidět na grafu 16, největší spokojenost mezi respondenty v průměru převládá s dostupností i kvalitou obchodů s potravinami. Je to bezesporu dáno existencí pěti obchodních řetězců, které ve Vlašimi představují supermarkety či hypermarkety Lidl, Albert, Penny Market, Billa a Tesco. Rovněž jsou respondenti spokojeni s dostupností a kvalitou dopravních zařízení, k čemuž přispěl rozvojový projekt spolufinancovaný z fondů Evropské unie zaměřený na rekonstrukci autobusového nádraží a železniční stanice. Dále jsou

kladně hodnocena sportovní zařízení, na jejichž opravu město každoročně vynakládá značné finanční prostředky, jak již bylo uvedeno v kapitole 5.2.2 týkající se výdajů rozpočtu města.

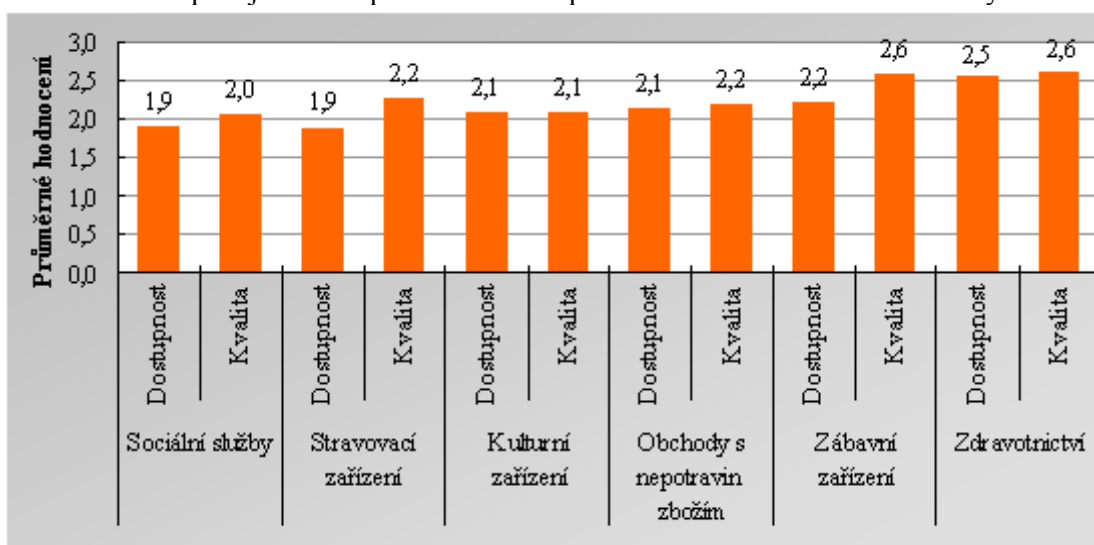
Naopak, jak je patrné z grafu 17, dotázaní obyvatelé jsou v průměru nejméně spokojeni jak s dostupností, tak kvalitou zdravotnictví. Za příčinu lze označit zrušení bývalé nemocnice včetně ambulance, která je nyní nejbližší dostupná ve městě Benešov. Nízkou kvalitativní úrovní se oproti své dostupnosti vyznačují zábavní zařízení, jako jsou například vinnárna, diskotéky, herny nebo noční bary. Ve srovnání se zábavními zařízeními vykazují dle hodnocení respondentů o pět desetin vyšší kvalitativní úroveň kulturní zařízení, mezi něž je možné zahrnout muzeum, hvězdárnu, kino apod.

Graf 16: Míra spokojenosti respondentů s dostupností a kvalitou služeb občanské vybavenosti

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 17: Míra spokojenosti respondentů s dostupností a kvalitou služeb občanské vybavenosti

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12 zachycuje vzájemný vztah hodnocení kvality služeb kulturních a zábavních zařízení ve Vlašimi a obsahuje čtyři jednorozměrná rozdělení četností stupně hodnocení kvality jak kulturních, tak zábavních zařízení. Z tabulky lze vyčíst, že nejvíce respondentů v počtu 75 osob je s kvalitou kulturních zařízení spíše spokojeno, přičemž z tohoto počtu osob je 33 osob převážně nespokojeno s kvalitou zábavních zařízení. Pro názornější posouzení závislosti změn úrovně hodnocení kvality obou typů zařízení byly vypočteny podmíněné průměry, jež zobrazuje graf, který je spolu s komentářem uveden v příloze M. Z výsledků je zřejmé, že respondenti jsou více spokojeni s úrovní služeb kulturních zařízení města než s kvalitativní úrovní stávajících zábavních zařízení.

Tabulka 12: Dvourozměrné rozdělení četností hodnocení kvality kulturních a zábavních zařízení

Kvalita kulturních zařízení (y _i) \ Kvalita zábavních zařízení (x _i)	1 – Spokojen(a)	2 – Spíše spokojen(a)	3 – Spíše nespokojen(a)	4 – Nespokojen(a)	Celkem
1 – Spokojen(a)	8	4	0	0	12
2 – Spíše spokojen(a)	11	28	11	3	53
3 – Spíše nespokojen(a)	6	33	15	2	56
4 – Nespokojen(a)	6	10	4	2	22
Celkem	31	75	30	7	143

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4.2 Vhodnost města k bydlení a množství pracovních příležitostí

Respondenti dotazníkového šetření posuzovali vhodnost Vlašimi jako prostoru k bydlení a množství pracovních příležitostí ve městě. Kontingenční tabulka 13 ukazuje, zda jsou výše uvedené skutečnosti hodnoceny ve vzájemném vztahu. Z vizuálního posouzení údajů je patrné, že dotázaní obyvatelé shledávají Vlašim převážně jako město příhodné k bydlení i přesto, že ve většině případů označují počet pracovních míst za nedostatečný. Pearsonův koeficient kontingence vykazuje svou výší 0,213 slabou závislost a koeficient dle Cramera dosahuje pouze hodnoty 0,126. Nelze tedy usuzovat na intenzitu vztahu mezi sídelními podmínkami, které jsou pozitivně hodnoceny 85,3 % respondentů, a disponibilními pracovními místy, jejichž počet je podle 68,5 % respondentů považován za nedostatečný.

Tabulka 13: Vztah mezi množstvím pracovních příležitostí a vhodností města k bydlení

Vhodnost k bydlení \ Pracovní příležitosti	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	Celkem
Dostatečné	2	4	0	0	6
Spíše dostatečné	9	15	1	0	25
Spíše nedostatečné	14	24	7	1	46
Nedostatečné	13	27	11	1	52
Celkem	38	70	19	2	129

Zdroj: Vlastní zpracování

S hodnocením nedostatečného počtu pracovních míst se z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání ztotožňuje 75 % vyučených osob a 71 % středoškolsky vzdělaných osob s maturitou. Lidé se základním, vyšším odborným i vysokoškolským vzděláním ve více než 60% případů taktéž považují množství pracovních příležitostí za nedostačující. Naopak počet pracovních příležitostí označilo za dostatečné nejvíce osob s vyšším odborným vzděláním v zastoupení 36,4 % a následně s vysokoškolským vzděláním v podílu 29,2 % osob.

Vztah mezi hodnocením počtu pracovních příležitostí ve městě a vzděláním respondentů je znázorněn v kontingenční tabulce 14. Těsnost závislosti je změřena Pearsonovým koeficientem kontingence, který dosahuje hodnoty 0,251, jež vyjadřuje slabou závislost, a dále Cramerovým koeficientem, který činí 0,150. I přesto, že lidé s vyšším dosaženým vzděláním hodnotí množství pracovních příležitostí o něco kladněji než lidé se vzděláním nižším, nelze označit vztah mezi uplatněním se na trhu práce a dosaženým vzděláním za významný.

Tabulka 14: Vztah mezi množstvím pracovních příležitostí a vzděláním respondentů

Vzdělání \ Pracovní příležitosti	Základní	Středoškolské bez maturity/vyučen(a)	Středoškolské s maturitou	Vyšší odborné	Vysokoškolské	Celkem
Dostatečné	0	1	4	0	1	6
Spíše dostatečné	2	3	10	4	6	25
Spíše nedostatečné	4	9	25	3	5	46
Nedostatečné	8	6	24	4	10	52
Celkem	14	19	63	11	22	129

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4.3 Dopravní problémy ve městě

Stěžejní dopravní problém podle 36,4 % dotázaných obyvatel města představuje nedostatečný počet parkovacích míst a jejich špatná dostupnost. Následným nedostatkem je absence jízdních pruhů pro cyklisty na silnicích, což byl druhý nejčastěji uváděný dopravní problém u 26,8 % osob ve věku 19 – 29 let a 22,7 % osob ve věku 45 – 59 let. Rovněž 27,3 % osob starších 60 let považuje tuto skutečnost za problematickou. Pro 24,1 % osob mladších 18 let a 17 % osob ve věku 30 – 44 let je naopak druhým nejvýraznějším dopravním problémem města bezpečnost silničního provozu. Příčinou jsou zejména úzké silnice a jejich špatný stav.

Osoby mladší 18 let také často (10,3 %) uváděli nedostatečnou regionální dostupnost města veřejnou hromadnou dopravou, jelikož jsou při cestování odkázáni na tento typ dopravy a většině z nich nevyhovuje načasování spojů. Grafický výstup je uveden v příloze N.

5.4.4 Chybějící zařízení a aktivity pro trávení volného času ve městě

Dotázaní obyvatelé města, a to jak muži, tak ženy, nejvíce postrádají prostory s vybavením pro netradiční sporty, jako je například minigolf, petanque, squash apod. Jedná se o nejčastěji uváděnou položku u osob ve věkové kategorii 30 – 44 let v podílu 20,2 %. Ve stejné míře chybí místním občanům, zastoupeným především osobami mladšími 18 let (34,3 %) a osobami ve věkovém rozmezí 19 – 29 let (17,5 %), kulturní zařízení, která by poskytovala možnost kulturního vyžití v podobě koncertů, festivalů, folklórních a historických představení, výstav apod. Osoby ve věkové kategorii 45 – 59 let v podílu 18,3 % naopak uvádějí, že postrádají dětská hřiště.

Respondenti poukazovali i na jiná chybějící zařízení pro trávení volného času, jako je například výstavba in-line trasy nebo nového krytého bazénu, neboť ten stávající je již kvalitativně i z hlediska šíře nabízených služeb nevyhovující. I přes výše uvedené skutečnosti 28,6 % osob starších 60 let považuje stávající stav zařízení a aktivit pro trávení volného času za dostatečný, což je pravděpodobně dáno jejich nižší náročností na sportovní aktivity a kulturní vyžití. Procentní zastoupení respondentů je znázorněno na grafu v příloze N.

5.4.5 Doporučované atraktivity města k návštěvě turistů

Nejčastěji doporučovanou atraktivitu, kterou by turisté měli ve Vlašimi navštívit, představuje zámecký park, jenž byl respondenty uváděn v 45,7 % případů. S 19% zastoupením respondentů se druhým nejčastěji navrhovaným turistickým cílem stal renesanční vlašimský zámek, dominanta města. Třetí, avšak již méně často uváděnou atraktivitou doporučovanou 5,3 % respondentů, zejména ženami, je Muzeum Podblanicka, které se nachází v zámeckých prostorách. Muzeum zahrnuje expozice zámeckého sklepení, zámeckých parků, historie vlašimského zámku, vývoje sportovního a loveckého střelectví a vlastivědné expozice Podblanicka s archeologickými nálezy. Ženy jako významnou turistickou aktivitu rovněž zdůrazňovaly každoročně pořádané prvomájové slavnosti. Muži naopak uváděli jako turisticky přitažlivé nově zrekonstruované historické centrum města nebo hvězdárnu.

5.4.6 Rozvojové projekty města spolufinancované Evropskou unií

Jak znázorňuje graf 18 jednoznačně nejvíce dotázaných obyvatel ovlivnil plošně rozsáhlý projekt obnovy historického centra města Vlašimi dotovaný z Evropského fondu regionálního rozvoje doposud nejvyšší částkou, která v rámci ROP NUTS II Střední Čechy přesáhla výši 88 milionů Kč, tedy 92,5 % uznatelných nákladů. Tento rozvojový projekt byl nejčastěji uváděn napříč všemi věkovými skupinami respondentů, nicméně osoby mladší 18 let stejným podílem uváděli projekt rekonstrukce základní školy Vorlina. Jedná se pravděpodobně o důsledek toho, že školu navštěvují a tudíž se jich rekonstrukce přímo dotýká.

Druhým nejčastěji zmiňovaným rozvojovým projektem je úprava Nádražní ulice a budovy nádraží ve Vlašimi spolufinancovaná z Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci SROP. Významný podíl respondentů měl rovněž na paměti projekt obnovy vlašimského zámeckého parku, jehož dvě fáze byly spolufinancovány ze SROP, či projekt výstavby volnočasového centra pro děti a mládež dotovaný z ROP NUTS II Střední Čechy.

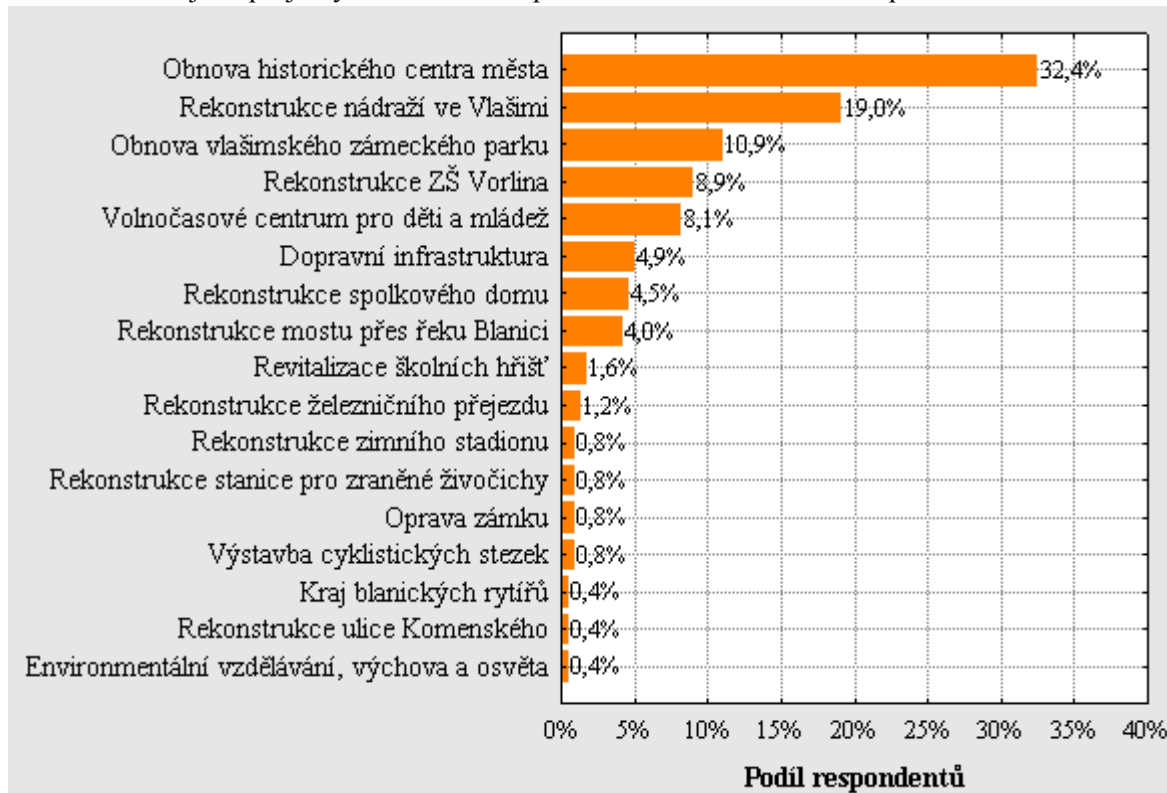
Avšak respondenti poukazovali i na projekty, které nebyly uskutečněny za podpory fondů Evropské unie, ale na které město získalo dotace z národních zdrojů. Týká se to například investic do dopravní infrastruktury či na opravu železného mostu přes řeku Blanici. Dále se jedná o opravu zimního stadionu nebo o výstavbu systému železničního přejezdu v Blanické ulici financovanou z dotace Státního fondu dopravní infrastruktury v přibližné výši 8 milionů korun a z rozpočtu města Vlašim ve výši 70 tisíc korun [28].

Respondenti rovněž zmiňovali investiční akce, jejichž spolufinancování sice pochází z fondů Evropské unie, avšak žadatelem o dotaci a následným realizátorem je jiný subjekt než město Vlašim. Tímto žadatelem je zejména ZO ČSOP Vlašim, iniciátor dvou na sebe navazujících projektů nazvaných Kraj blanických rytířů spolufinancovaných ze SROP a ROP NUTS II Střední Čechy a zaměřených na vytvoření turistického regionu kolem Vlašimi a upevnění jeho pozice na trhu. ZO ČSOP Vlašim je současně realizátorem projektu rekonstrukce stanice pro zraněné živočichy dotovaného z OP Životní prostředí nebo investiční akce zacílené na podporu zvyšování kvality environmentální výchovy ve středočeských školách dotované z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost [37]. Více o projektech viz. příloha P.

Z provedeného dotazníkového šetření je tedy patrné, že na nejširší skupinu dotázaných obyvatel města působily především plošně rozsáhlé rozvojové projekty zasahující do prostředí, kde tito obyvatelé často pobývají, a vedoucí k odlišné efektivitě využití významných a frekventovaných prostor. Projekty užšího záběru pak působily na menší skupinu obyvatel, kteří jsou jimi přímo ovlivněni, jako je například rekonstrukce Základní školy Vorlina nebo volnočasového centra pro děti a mládež.

Graf 18: Rozvojové projekty města Vlašim spolufinancované z fondů Evropské unie

Zdroj: Vlastní zpracování

Téměř všichni respondenti v podílu 91,6 % považují městem realizované projekty spolufinancované z fondů Evropské unie za prospěšné pro místní občany. Pouze 2,1 % respondentů shledává investiční akce jako neprospěšné z důvodu sklonu města k zadlužování a rovněž byl v souvislosti s projektem obnovy historického centra města uveden projev nevole k charakteru rekonstrukce pozemních komunikací, jimž byl navrácen jejich původní povrch dlažebních kostek. Hodnocení prospěšnosti projektů je rozvinuto v příloze O.

5.4.7 Socio-ekonomická sféra města vyžadující další rozvoj

V závěrečné otázce dotazníkového šetření respondenti poukazovali na nejrůznější oblasti socio-ekonomické sféry města vyžadující další rozvoj a zkvalitnění. Nejvíce respondentů v podílu 16,6 % navrhovalo zabezpečit nové pracovní příležitosti, neboť, jak vyplynulo z hodnocení počtu disponibilních pracovních možností uvedeném v kapitole 5.4.2, převaha dotázaných obyvatel považuje tento počet za nedostatečný. Dále by 12,7 % respondentů uvítalo zkvalitnění a rozšíření zdravotní péče. Třetí nejčastěji zmiňovanou oblastí vyžadující další rozvoj jsou veřejná prostranství a zeleň, neboť 10,5 % respondentů navrhuje zabezpečit jejich větší úpravu a čistotu.

Nad 8% hranicí se pohyboval podíl dotázaných obyvatel považujících za významné zmodernizovat bytový fond a bytovou výstavbu, zkvalitnit dopravní infrastrukturu a poskytnout širší možnosti trávení volného času, neboť bylo navrženo zvýšení kapacity společenských prostor či modernizace plaveckého bazénu. Grafický výstup je uveden v příloze N.

5.5 Perspektivy rozvoje

Perspektivně se vyvíjející oblast představuje pro město Vlašim další rozvoj sídelního systému, který je podmíněn polohou města ve vzdálenějším zázemí Prahy a efektivním napojením na dálnici D1. Ve vývoji osídlení lze však do jisté míry očekávat prohlubování vazeb na pražský metropolitní areál a posilování vnitřní polarizace území mezi Prahou a Vlašimí, což by mohlo vést k umocnění sídelní a regionální hierarchie, stagnaci vzdálenějších obcí od hlavního města a posílení obytné i ekonomické funkce polohově atraktivních území. Tato tendence by mohla znamenat zvýšení významu střediskové působnosti města Benešov, a tedy další pozvolné ubývání počtu obyvatel Vlašimi jakožto slabšího regionálního střediska.

Dále je nanejvýše pravděpodobné, že územní diferenciacie bude determinována výstavbou dálnice D3 Praha – Tábor – České Budějovice. Hlavní přínosy této pozemní komunikace budou jistě zřetelné v severozápadní i jižní části Benešovska v podobě významného zlepšení dostupnosti Prahy.

Schopnost využít potenciál města Vlašim jako prostoru pro trvalé bydlení je však úzce spojena s rozvojem výrobní sféry v návaznosti na stávající výrobní a průmyslové plochy. Vlašim je považována za hospodářské centrum Podblanicka, avšak dosud nebyl průmyslový potenciál města dostatečně využit a jak vyplynulo z analýzy míry nezaměstnanosti i dotazníkového šetření, v současné době se město potýká s nedostatkem pracovních míst.

Neméně významnou a perspektivně se vyvíjející oblastí je cestovní ruch, neboť na území města či v jeho zázemí se nachází vysoký počet nadregionálních i místních hodnot zastoupených velkým množstvím krajinářských prvků a drobných hodnotných staveb. Místní hodnoty krajinné, architektonické či urbanistické lze ideálně využívat pro rozšiřování služeb a turistických lákadel ve městě i pro místní aktivity jednotlivých spolků. Povaha předpokladů cestovního ruchu určuje prioritní časovou využitelnost města v letní sezóně s příhodnými podmínkami pro pěší, cyklistickou, vodní a kulturně-poznávací turistiku. Zkvalitnění materiálně-technické základny a rozšíření kulturních akcí ve městě by tak mohlo podnítit rovnoměrnější rozložení cestovního ruchu v roce.

Schopnost naplnit perspektivy rozvoje Vlašimi ve všech výše uvedených oblastech je velkou měrou ovlivněna úspěšnou realizací dalších projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie, jelikož omezený městský rozpočet neumožňuje financovat úhrnnou výši nákladů potřebných investičních akcí. Pro zkvalitnění rozvoje města a jeho zázemí jsou proto do budoucna naplánovány projekty zaměřené na oblast [36]:

- *technické infrastruktury* – cílem je rekonstrukce havarijního stavu stávajícího centrálního zásobování města teplem, tedy zefektivnění vytápěcího systému,
- *dopravní infrastruktury* – za účelem zvýšení plynulosti dopravy a snížení počtu dopravních nehod je počítáno s výstavbou kruhové křižovatky „U Kozla“. Rovněž bylo městem zadáno vypracování studie na vybudování vícepodlažního parkovacího domu v lokalitě současného parkoviště ve středu města, což by velkou měrou přispělo k vyřešení problematiky parkování ve městě,

- *školy* – město Vlašim podalo žádost o dotaci na zateplení základní školy Sídliště, výměnu oken a rekonstrukci topné soustavy,
- *sportu* – perspektivou pro rozvoj sportovních možností ve městě je plánovaná modernizace městského sportovního areálu Na Lukách. Cílem je zrekonstruovat atletickou dráhu a vnitřní prostory tribuny a postavit v areálu nový zimní stadion,
- *veřejné zeleně* – projekt, jehož zahájení je plánováno na konec roku 2011, se týká obnovy zeleně v katastrálním území Vlašim a Domašín, přičemž dojde k pročištění a ořezání starých stromů, ošetření a výsadbě dřevin a založení trávníkových ploch.

Pro zajištění efektivity rozvoje města je však nezbytné věnovat zvýšenou pozornost již uskutečněným investičním akcím a jejich udržitelnosti, která není vždy objektivně měřitelná. Jako příklad lze uvést investiční akci týkající se obnovy vlašimského zámeckého parku a zámku uskutečněnou ve dvou fázích. Vlašimský zámecký park vyznačující se krajinářským charakterem nelze v kontextu jiných historických památek vnímat jako základnu pro úspěšné komerční aktivity, neboť organizované služby v rámci parku kompenzují společenskou poptávku po statcích, které jsou obvykle zdarma. Úspěšnost realizace obou fází tedy nelze objektivně změřit, jelikož záměrem nebyla finanční rentabilita. Úhrada nákladů spojených s provozem parku a zajištění dlouhodobé udržitelnosti projektu tak spadá do kompetence města Vlašim.

Předpokladem udržitelnosti výše uvedeného projektu je však zvýšení návštěvnosti zámku a parku v podobě delšího setrvání zejména zájemců o přírodní a kulturní památky či přírodní vědy, ale i turistů přijíždějících do regionu cíleně, což by sekundárně mělo pozitivním způsobem ovlivnit podnikatelské aktivity ve městě a regionu.

Co se například týče provozní a finanční udržitelnosti projektu obnovy historického centra města Vlašim není očekáván dramatický nárůst nákladů na provoz a údržbu revitalizovaných veřejných prostor. Zdravé konkurenční prostředí v oblasti kvality péče je zajištěno činností dvou nezávislých subjektů, kterými jsou Technické služby s.r.o. a ZO ČSOP Vlašim. Projekt byl navíc podpořen zájmem veřejnosti, z čehož vyplývá předpoklad vyšší míry zájmu o pořádek na chodnících ze strany soukromých subjektů.

5.6 Návrhy a doporučení

Zohledněním výsledků dotazníkového šetření a perspektiv a předpokladů uvedených v předchozí kapitole lze pro zachování významu Vlašimi jako sídelního centra a občanské vybavenosti východní části Benešovska navrhnout rozvinutí sídelní zástavby na jihu na Vorlině a na severním okraji města. Současně lze doporučit postupné zateplování panelových a ostatních bytových domů. Rozvoj urbanizace by bylo vhodné podpořit zkvalitněním funkčních vlastností dopravní infrastruktury prostřednictvím systémové opravy místních komunikací a rozšíření parkovacích možností při krajích silnic, zejména v ulici Blanická vedoucí z města směrem k obci Kondrac či v ulici Bohuslava Martinů směřující k Základní škole Vorlina.

Ke zkvalitnění péče o děti v předškolním věku je nezbytné rozšířit počet míst v mateřských školách, jejichž kapacita bude posílena dokončením již probíhající výstavby nové mateřské školy na Vorlině. Současně je třeba zvýšit spolupráci v rámci škol i mezi školami a městským úřadem při vytváření nových vzdělávacích programů a při zajišťování aprobované výuky na základních školách.

Z dotazníkového šetření vyplynula zřejmá nespokojenost s kvalitou i dostupností zdravotnictví, proto by mělo dojít k tvorbě podmínek pro rozšiřování a zkvalitňování ambulantní zdravotnické péče především v areálu bývalé polikliniky a ke zprovoznění zubní pohotovosti. Vzhledem k nepříznivému vývoji věkového složení obyvatel města by dále měly být optimálně rozloženy a rozšířeny služby základní a specializované zdravotnické péče. Bylo by vhodné zajistit komplexnější ambulantní sociální služby, například týdenní a denní stacionáře, služby osobní asistence a rozvoj terénních sociálních služeb, jejichž využití by bylo alternativou celoročních pobytů v ústavech sociální péče.

Město Vlašim by si mělo nadále udržovat pověst sportovního zázemí a založením příspěvkové organizace pro provoz sportovních zařízení v majetku města by tak mohlo přispívat na činnost klubů a podporovat úspěšná sportovní odvětví. Rovněž lze navrhnout výstavbu dalších dětských hřišť, především v ulici Prokopova nebo Havlíčkova, a zavedení systému pravidelné údržby stávajících hřišť. Přínosem by jistě také bylo dovybavení sportovišť, například pro tenis a paintball, nebo vystavění in-line trasy, minigolfu či nového krytého bazénu, jak vyplynulo z výsledků dotazníkového šetření. Za těžiště mimoškolních a volnočasových aktivit dětí a mládeže lze také kromě sportovních klubů považovat nejrůznější spolky

a kroužky, proto je ze strany města nezbytná neustálá podpora neziskových organizací, které zároveň vytváří zázemí pro aktivní život seniorů.

Pro uchování dosavadní funkce Vlašimi jakožto těžiště dojížděky z okolních obcí za prací lze doporučit rozvíjení ekonomické základny s cílem zachování průmyslového charakteru města, přičemž by mělo dojít k rozvoji průmyslové zóny na jihovýchodním okraji města ve směru na Pelhřimov či v jižní periferní části mezi centrální obytnou zónou a železniční tratí. Podporu podnikatelských aktivit a vytvoření nových pracovních příležitostí by jistě přinesla výstavba nové průmyslové zóny na severovýchodním okraji města ve směru na obec Pavlovice a především v nevyužitých bývalých vojenských prostorách na Bruku nacházejících se v přilehlém okolí města, které v současnosti disponuje vlastnickými právy k tamním pozemkům a budovám.

Značný potenciál vykazují skladové plochy umístěné podél železniční tratě v obou směrech z Vlašimi a průmyslový charakter okolních sídel, což přivádí na myšlenku využití železniční trasy pro rozvinutí provozu nákladní dopravy. Jedná se však pravděpodobně o otázku budoucnosti, neboť by pro zajištění efektivity této dopravy byla nezbytná spolupráce co největšího počtu obcí a podniků.

Projevy vysoké míry nezaměstnanosti by bylo příhodné zmírnit podporou, zkvalitňováním a modernizací výuky na odborných učilištích s cílem korigovat nesoulad mezi profesní skladbou uchazečů o zaměstnání a volnými pracovními místy, neboť trvalým a neustále se prohlubujícím problémem je nedostatek kvalitní, řemeslně kvalifikované pracovní síly, jako jsou zámečníci, svářeči, obráběči kovů apod. Přínosem pro ekonomiku města by rovněž bylo odstranění sezónních výkyvů na trhu práce.

Vlašim jako město atraktivní pro návštěvníky a středisko kulturní vybavenosti by se mělo zaměřit na všestrannou podporu kultury a udržování místních tradic zajišťujících společenské vyžití občanů a turistů. Přínos by jistě znamenal rozvoj kulturních akcí v zámeckém parku a učinění dalších kroků pro postupnou rekonstrukci a rozšíření nabídky služeb Kulturního domu Blaník. V kulturním domě by bylo příhodné vytvořit moderní prostory pro pořádání nejen kulturních, ale i firemních akcí a vybavit zde salonek pro jednání místních institucí a podnikatelů s obchodními partnery. Z provedeného dotazníkového šetření je patrné, že ve Vlašimi převládá nedostatek kulturních zařízení pro pořádání koncertů, folklórních

a historických představení, ale i zábavních zařízení, jež se vyznačují nízkou kvalitativní úrovní. Současně je třeba modernizovat prostory letního kina.

Lákadlem pro turisty by se mohlo stát rozšíření sportovního leteckého provozu, provozu letadel všeobecného letectví a leteckého výcviku na veřejném vnitrostátním letišti Vlašim. Především v letních měsících by využití letiště pro plachtařské tábory skupin zahraničních i domácích plachtařů přineslo zvýšení turistické návštěvnosti. Oživení letové činnosti by současně nepřímo napomohlo propagaci vyhlídkových letů.

Pro zkvalitnění služeb lze navrhnout doplnění sítě krátkodobého ubytování včetně rozšíření ubytovacích kapacit vyšší úrovně, například pro obchodní partnery místních podnikatelů. Zároveň by bylo vhodné rozšířit sezónní nabídku pokrmů ve stravovacích zařízeních.

Za účelem maximálního využití turistického potenciálu města je nezbytné vyvíjet koordinovanou činnost infocenter v celém regionu a propagovat a budovat image města Vlašim na základě typických a specifických produktů, které vychází z nabídky konkrétních služeb. Z tohoto důvodu je třeba odhalit skryté rezervy možného rozvoje a představit město turistům například jako prostor vhodný k poznávání a rekreaci, zdůraznit návaznost na odkaz tradiční venkovské kultury, prezentovat přírodní útvary, historické zajímavosti a vyzdvihnout významné osobnosti spojené s městem i regionem. Rovněž by mohl být kladen větší důraz na rozvoj nových produktů cestovního ruchu, například venkovské turistiky, kongresové a incentivní turistiky včetně doprovodných programů.

K výše uvedeným návrhům rozvoje města je však nezbytná podpora iniciativ místních institucí, které ovlivňují podnikatelské prostředí, a zapojení místních obyvatel do plánování formou veřejných debat, dotazníkových výzkumů i zcela neformálních setkání.

6 Závěr

Práce poskytuje ucelený přehled socio-ekonomického rozvoje města Vlašim, vymezuje demografický, sociální a ekonomický profil města a predikuje budoucí vývojové tendence, analyzuje hospodaření města a vystihuje jeho rozvojový potenciál, který je podpořen realizací projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie.

K 31. 12. 2009 mělo ve Vlašimi trvalé bydlíště 12 024 osob. Z analýzy demografických ukazatelů vyplynulo, že v období let 1990 – 2009 převládal ve městě trend meziročního úbytku počtu obyvatel, neboť záporná hodnota celkového přírůstku činila v průměru -33,7 osob. Tento úbytek obyvatel byl ze 70,6 % způsoben záporným migračním přírůstkem, který je důsledkem nedostatečné bytové kapacity a pracovních příležitostí ve městě, a 29,4% vliv měl záporný přirozený přírůstek podmíněný demografickým stárnutím obyvatel města.

Dle projekce by v roce 2020 mělo ve Vlašimi žít pouhých 11 404 obyvatel. Za hlavní příčinný faktor snižujícího se počtu obyvatel lze označit odliv disponibilní pracovní síly za větší pracovními příležitostmi do Hlavního města Prahy, neboť ve Vlašimi dochází ke zvyšování míry nezaměstnanosti, jejíž jednou z příčin je nesoulad mezi profesní skladbou uchazečů o zaměstnání a nabídkou volných pracovních míst. Od roku 2009 se rovněž v míře nezaměstnanosti začal odrážet vliv ekonomické recese. V prvním pololetí roku 2010 míra nezaměstnanosti vzrostla o 1,8 % oproti stejnému pololetí předchozího roku a dosáhla tak výše 5,9 %, tedy nejvyšší hodnoty za sledované období let 2002 – 2010. V druhé polovině roku 2010 pak došlo k jejímu mírnému snížení o 0,2 %.

Pozvolně se snižující natalita a zvyšující se index stáří společně s odlivem ekonomicky aktivních obyvatel města má za následek demografické stárnutí. Z hlediska věkového složení měla k 31. 12. 2009 největší zastoupení na obyvatelstvu města v podílu 70,7 % věková skupina od 15 do 64 let, jejíž vývojová tendence je však klesající. Věková skupina obyvatel starších 65 let tvořila k uvedenému datu 15,6% podíl a skupina obyvatel do 14 let věku zaujímal nejmenší, 13,7% zastoupení. Závislosti vývoje posledních dvou zmíněných věkových kategorií obyvatel byly zjišťovány regresní analýzou, ze které vyplynulo, že dochází ke snižování zastoupení předproduktivní věkové skupiny na celkovém počtu obyvatel přibližně dvakrát rychleji než ke zvyšování zastoupení poproduktivní věkové skupiny.

Struktura příjmů a výdajových kapitol městského rozpočtu byla zachycena v analýze hospodaření. Hlavní zdroj příjmů tvoří daňové příjmy, následují přijaté dotace, určené na částečnou úhradu nákladů na výkon státní správy v rámci přenesené působnosti, a třetí místo zauímají nedaňové a kapitálové příjmy, které směřují do rozpočtu především z pronájmu nemovitostí. Největší objem výdajů z rozpočtu města plyne do sportovních odvětví, bytového a nebytového hospodářství a městské infrastruktury. Značný díl finančních prostředků rovněž putuje na provoz Městského úřadu Vlašim, odměny Zastupitelstva a Rady města Vlašim a na financování potřeb místní správy a městské policie.

Vývoj příjmů a výdajů rozpočtu města včetně výše dluhového financování byl evidován v období let 2006 – 2011, v jehož průběhu město hospodařilo se schodkem o průměrné výši 13 787 000 Kč. Záporné saldo rozpočtu bylo každoročně vyrovnáváno zůstatkem na bankovním účtu doplněném v jednotlivých letech fondovými zůstatky či vytvořenou rezervou na opravy a investice. Nejvyšší schodek rozpočtu ve výši 22,2 milionů korun byl zaznamenán v roce 2008, neboť částka financování, jež zvyšuje rozpočtové příjmy, byla za sledované období nejnižší. V roce 2009 bylo dosaženo dosud nejvyšších výdajů a jejich meziroční nárůst o 43,1 % byl zejména zapříčiněn finanční spoluúčastí města na rozvojovém projektu obnovy historického centra. Markantní rozdíl mezi příjmy a výdaji byl však v témže roce snížen získaným úvěrem ve výši 105,9 milionů korun. I přesto, že v roce 2010 již byla částka nevyčerpaných úvěrů snížena, což je předpokladem i do roku 2011, navyšování dluhového financování v rozpočtu města by mohlo znamenat další zadlužování a prohlubování deficitu.

Je však nezbytné zdůraznit, že hospodaření města zaštiťované dluhovým financováním bylo ve sledovaném období ovlivněno průběhem dvou programovacích období Evropské unie, tedy čerpáním dotací na rozvojové projekty, jejichž realizace je podmíněna finanční spoluúčastí města. V úhrnu let 2004 – 2010 obdrželo město Vlašim dotace z pěti operačních programů a grant z Finančního mechanismu EHP/Norska v celkové výši 407,4 milionů korun, tvořících 81,7 % uznatelných nákladů, na realizaci dvaceti čtyř projektů. Finanční spoluúčast města činila 65,9 milionů korun, tedy 13,2 % uznatelných nákladů. Nicméně bez přijmutí finančního rizika v podobě udržitelnosti a úspěšnosti uskutečněných projektů by město v takové míře nemohlo zajistit investice do městské infrastruktury a podílet se na zkvalitnění podmínek pro život místních občanů.

V prvním programovacím období 2004 – 2006 lze vyzdvihnout prospěšnost dotací ze SROP, v rámci něhož bylo vytvořeno kvalitní zázemí pro činnost místních spolků, komplexně obnoven vlašimský zámek a zámecký park a zlepšena dopravní obslužnost města.

Ve druhém programovacím období, probíhajícím v letech 2007 – 2013, lze jako finančně i prostorově náročnou investiční akci vytyčit obnovu historického centra města Vlašimi uskutečněnou v rámci ROP NUTS II Střední Čechy. Důvod potřebnosti tohoto projektu, který byl podpořen zájmem veřejnosti, spočíval v nedostatečném využití infrastruktury tří historických náměstí a v hrozbě jejich dalšího úpadku. Z hlediska stabilní výše nákladů na provoz a údržbu revitalizovaných veřejných prostor a přilákání nových investorů lze v budoucím časovém horizontu předpokládat provozní a finanční udržitelnost projektu. Zároveň by mohlo dojít ke změně vnímání městského centra jako prostoru pro kulturní a sociální interakci, posílení patriotismu občanů vedoucí ke stabilizaci počtu obyvatel. Za velmi přínosné lze z hlediska úspor energie, revitalizace vodních ploch, obnovy veřejné zeleně a zkvalitnění odpadového hospodářství považovat projekty dotované z tematického OP Životní prostředí.

Hodnocení investičních akcí, jejichž spolufinancování z fondů Evropské unie představuje pro město i v budoucnu příležitost dalšího rozvoje, bylo mimo jiné součástí záměru dotazníkového šetření. Výzkumný cíl spočíval ve zjištění názorů obyvatel Vlašimi na oblast služeb občanské vybavenosti, stávající dopravní situace a trávení volného času ve městě a na vliv rozvojových projektů na jejich životní standard. Výsledky šetření vytvořily vhodný podklad pro stanovení perspektiv rozvoje, návrhů a doporučení.

Ve snaze zmírnit negativní projevy úbytku ekonomicky aktivního obyvatelstva a prohlubování vnitřní polarizace území mezi Prahou a Vlašimi, což vede ke stagnaci vzdálenějších obcí od hlavního města, je nanejvýše důležité další zkvalitňování a rozvíjení sídelní zástavby, systémová oprava místních komunikací navazujících na dálnici D1 a rozšíření parkovacích ploch.

Vzhledem k nepříznivému vývoji věkového složení obyvatel Vlašimi a existence nejbližší nemocnice v sedmnáct kilometru vzdáleném městě Benešov by měly být optimálně rozloženy a rozšířeny služby základní péče, zejména zřízením pohotovosti, ale i specializované zdravotnické péče. Současně je prioritou zvýšení počtu míst v mateřských školách města.

Město Vlašim by si mělo nadále udržovat pověst sportovního zázemí a založením příspěvkové organizace pro provoz sportovních zařízení by tak mohlo efektivněji přispívat na činnost klubů a podporovat úspěšná sportovní odvětví. Na základě výsledků dotazníkového šetření lze rovněž doporučit dovybavení sportovišť, vystavění in-line trasy, minigolfu či nového krytého bazénu.

Za účelem podpory dosavadní funkce města Vlašim jakožto těžiště dojížděky z okolních obcí za prací, zachování jeho průmyslového charakteru a rozšíření podnikatelských aktivit nabývá na významu rozvíjení ekonomické základny a průmyslových zón na periferiích. Projevy vysoké míry nezaměstnanosti by bylo příhodné zmírnit podporou, zkvalitňováním a modernizací výuky na odborných učilištích, neboť trvalým a stále se prohlubujícím problémem je nedostatek kvalitní, řemeslně kvalifikované pracovní síly.

Atraktivnost Vlašimi pro návštěvníky především spočívá v pořádání kulturních akcí v zámeckém parku. Z provedeného dotazníkového šetření je však patrné, že množství pořádaných společenských aktivit nepokrývá potřeby občanů města a rovněž je nevyhovující kvalitativní úroveň kulturních i zábavních zařízení. Přínosem by jistě bylo rozšíření nabídky služeb Kulturního domu Blaník a vytvoření moderních prostor pro pořádání kulturních i soukromých akcí nebo pro jednání místních institucí a podnikatelů s obchodními partnery. Nevyužitý turistický potenciál města by mohl být dále rozvinut vyzdvižením přírodních útvarů, historických zajímavostí včetně významných osobností spojených s městem i regionem a následnou nabídkou doprovodných programů cílovým skupinám turistů.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

- [1] *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Odbor evropských fondů, 2007. 28 s.
- [2] BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2002. 212 s. ISBN 80-246-0384-5.
- [3] HENDL, J. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. 3. vyd. Praha: Portál, 2009. 696 s. ISBN 978-80-7367-482-3.
- [4] HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. 6. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 415 s. ISBN 80-86419-99-1.
- [5] KARLICKÝ, V., HÝKEL, J. *Dějiny firmy Sellier & Bellot*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 2005. 263 s. ISBN 80-206-0806-0.
- [6] MAIER, K., ČTYROKÝ, J. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. 144 s. ISBN 80-7169-644-7.
- [7] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
- [8] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [9] PETRÁŇ, J., et al. *Benešovsko – Podblanicko*. 1. vyd. Praha: Tisková, ediční a propagační služba místního hospodářství, 1985. 368 s. ISBN 54-008-85.
- [10] POTLUKA, O., et al. *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2003. 198 s. ISBN 80-86684-02-4.
- [11] *Projekty dělají partnery*. Poděbrady: Regionální škola rozvoje venkova, 2006. 95 s.
- [12] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [13] REKTOŘÍK, J., et al. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 312 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
- [14] STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- [15] VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie, praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X.
- [16] WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

Interní zdroje Městského úřadu Vlašim

- [17] DVOŘÁK, Z., RÖSCHEL, P. *Vlašim: Projekt na zlepšení dopravní obslužnosti – úprava Nádražní ulice a budovy nádraží*. Vlašim: Město Vlašim, 2005.
- [18] *Obnova historického centra města Vlašimi*. Vlašim: Město Vlašim, 2008.
- [19] *Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011*. Vlašim: Město Vlašim, Finanční odbor.
- [20] ZAPLETAL, P. *Obnova kulturní památky – vlašimského zámeckého parku (I. fáze)*. Vlašim: Město Vlašim, 2004.
- [21] ZAPLETAL, P. *Obnova zámku a parku ve Vlašimi (II. fáze)*. Vlašim: Město Vlašim, 2005.

Tištěné seriálové publikace

- [22] *Evropské dotace ve Středočeském kraji*. Středočeský kraj a Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy. 2010.
- [23] LAUDER, S. Jak zbohatnout z eurofondů. *Respekt*. Vydavatelství Economia, 2008, r. XIX, č. 12, s. 14-17. ISSN 0862-6545.
- [24] *Zpravodaj Města Vlašimi*. Město Vlašim. 2004, č. 01. Vlašim: Město Vlašim, 2004. Evidenční číslo: ZPRAVODAJ MK ČR E 10325.
- [25] *Zpravodaj Města Vlašimi*. Město Vlašim. 2004, č. 05. Vlašim: Město Vlašim, 2004. Evidenční číslo: ZPRAVODAJ MK ČR E 10325.
- [26] *Zpravodaj Města Vlašimi*. Město Vlašim. 2005, č. 02. Vlašim: Město Vlašim, 2005. Evidenční číslo: ZPRAVODAJ MK ČR E 10325.
- [27] *Zpravodaj Města Vlašimi*. Město Vlašim. 2005, č. 03. Vlašim: Město Vlašim, 2005. Evidenční číslo: ZPRAVODAJ MK ČR E 10325.
- [28] *Zpravodaj Města Vlašimi*. Město Vlašim. 2006, č. 04. Vlašim: Město Vlašim, 2006. Evidenční číslo: ZPRAVODAJ MK ČR E 10325.

Internetové zdroje

- [29] *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-07-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.
- [30] *EEA and Norway Grants* [online]. EEA Financial Mechanism. Norwegian Financial Mechanism, 2010 [cit. 2010-09-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.eeagrants.org/>>.

- [31] *Evropské dotace posunuly Vlašim o dvacet let dopředu* [online]. ANAWE, starostove.cz, 2008 [cit. 2010-06-30]. Dostupný z WWW: <http://www.starostove.cz/data/usr_045_pavel/dotace_do_vlasimi.pdf>.
- [32] *Integrovaný portál MPSV* [online]. OKsystem s.r.o., 2002-2009 [cit. 2010-07-03]. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/>>.
- [33] *Město Vlašim, oficiální stránky* [online]. Město Vlašim, 2010 [cit. 2010-06-23]. Dostupný z WWW: <http://www.mesto-vlasim.cz/stage_1/>.
- [34] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Ministerstvo financí ČR, 2005 [cit. 2010-04-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/>>.
- [35] *Obecná databáze Eurostatu* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-04-24]. Dostupný z WWW: <<http://apl.czso.cz/ode/index.htm>>.
- [36] *Operační program Životní prostředí* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-07-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.opzp.cz/sekce/254/aktuality/>>.
- [37] *RISY.cz: Portál regionálních informačních servisů* [online]. RIS, 2005-2008 [cit. 2010-08-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/>>.
- [38] *ROP Střední Čechy – Úvodní stránka* [online]. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy, 2008 [cit. 2010-06-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/index.php>>.
- [39] RUSSE, T. *Územně analytické podklady ORP Vlašim – textová část. Rozbor udržitelného rozvoje* [online]. Benešov, 2008 [cit. 2010-09-10]. Dostupný z WWW: <http://www.mesto-vlasim.cz/stage_1/node/105/>.
- [40] *Spolkový dům sourozenců Roškotových Vlašim* [online]. Spolkový dům sourozenců Roškotových, 2008 [cit. 2010-06-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.spolkovydum.cz/>>.
- [41] *Strukturální fondy Evropské unie* [online]. Euroskop.cz, 2010 [cit. 2010-04-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>.
- [42] *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-07-08]. Dostupný z WWW: <<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>>.
- [43] *Vlašimský zámecký park* [online]. Vlašimský zámecký park, 2007 [cit. 2010-06-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlasimskypark.cz/>>.
- [44] *Web okresu Benešov, měst Benešov, Vlašim, Votice a dalších* [online]. Podblanicke.info, 2009-2010 [cit. 2010-06-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.podblanicke.info/>>.
- [45] *Život ve městě Vlašim* [online]. Město Vlašim [cit. 2010-09-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasevlasim.cz/>>.

Seznam zkratek

CF	Fond soudržnosti – Kohezní fond (Cohesion Fund)
EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (European Agriculture Guidance and Guarantee Fund)
EHP	Evropský hospodářský prostor
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund)
ESF	Evropský sociální fond (European Social Fund)
EU	Evropská unie
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybolovu (Financial Instrument for Fisheries Guidance)
HDP	Hrubý domácí produkt
IOP	Integrovaný operační program
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek (Nomenclature of Units for Territorial Statistics)
OP	Operační program
ROP	Regionální operační program
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SROP	Společný regionální operační program
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TJ	Tělovýchovná jednota
ZO ČSOP	Základní organizace Českého svazu ochránců přírody

Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní informace o území regionů soudržnosti NUTS 2 v České republice k 31. 12. 2007.....	29
Tabulka 2: Finanční alokace pro Českou republiku z fondů Evropské unie na programovací období 2007 – 2013.....	33
Tabulka 3: Sezónní indexy míry nezaměstnanosti města Vlašim v období let 2002 – 2010....	50
Tabulka 4: Vývoj struktury rozpočtu města Vlašim v období let 2006 – 2011.....	51
Tabulka 5: Struktura příjmů města Vlašim v období let 2006 – 2011 (%).....	55
Tabulka 6: Struktura výdajů města Vlašim v období let 2006 – 2011 (%).....	56
Tabulka 7: Projekty města Vlašim financované z OP Rozvoj venkova a multifunkční	62
Tabulka 8: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF v rámci SROP.....	64
Tabulka 9: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF v rámci ROP NUTS II Střední Čechy.....	66
Tabulka 10: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF a CF v rámci OP Životní prostředí.....	67
Tabulka 11: Struktura financování projektů města Vlašim z ERDF v rámci IOP.....	68
Tabulka 12: Dvourozměrné rozdělení četností hodnocení kvality kultur. a zábav. zařízení.....	71
Tabulka 13: Vztah mezi množstvím pracovních příležitostí a vhodností města k bydlení.....	72
Tabulka 14: Vztah mezi množstvím pracovních příležitostí a vzděláním respondentů.....	72

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj průměr. počtu obyvatel Vlašimi v pětileté periodicitě za obd. 1970 – 2009.....	39
Graf 2: Projekce vývoje počtu obyvatel Vlašimi do roku 2020.....	40
Graf 3: Vývoj celkového přírůstku obyvatel Vlašimi v období let 1990 – 2009.....	41
Graf 4: Vývoj přirozeného a migračního přírůstku obyv. Vlašimi v obd. let 1990 – 2009.....	42
Graf 5: Adaptivní model exponenciálního vyrovnávání vývoje migračního přírůstku.....	43
Graf 6: Adaptivní model exponenciálního vyrovnávání vývoje přirozeného přírůstku.....	44
Graf 7: Projekce vývoje věkových skupin obyvatel Vlašimi do roku 2020.....	46
Graf 8: Vývoj indexu stáří obyvatel Vlašimi v období let 1991 – 2009.....	47
Graf 9: Regresní model závislosti mezi celkovým počtem obyvatel a počtem obyvatel předproduktivní a poproduktivní věkové skupiny.....	48
Graf 10: Vývoj míry nezaměstnanosti a počtu uchazečů o zaměstnání ve Vlašimi v pololetních intervalech v období let 2002 – 2010.....	49
Graf 11: Sezónně očištěný vývoj čtvrtletní míry nezaměstnanosti města Vlašim v letech 2002 – 2012.....	50
Graf 12: Adaptivní model exponenciál. vyrovnávání vývoje příjmů rozpočtu (v tis. Kč).....	54
Graf 13: Adaptivní model exponenciál. vyrovnávání vývoje výdajů rozpočtu (v tis. Kč).....	54
Graf 14: Struktura finančních prostředků alokovaných na realizaci projektů města Vlašim v období let 2004 – 2010.....	60
Graf 15: Podíl dotací alokovaných městu Vlašim z jednotlivých operačních programů Evropské unie v období let 2004 – 2010.....	61
Graf 16: Míra spokojenosti respondentů s dostup. a kvalitou služeb občan. vybavenosti	70
Graf 17: Míra spokojenosti respondentů s dostup. a kvalitou služeb občan. vybavenosti.....	70
Graf 18: Rozvojové projekty města Vlašim spolufinancované z fondů Evropské unie.....	75

Seznam příloh

- Příloha A:** Veřejná správa v České republice
- Příloha B:** Struktura smíšeného modelu veřejné správy
- Příloha C:** Příjmy rozpočtu obce
Výdaje rozpočtu obce
- Příloha D:** Porovnání cílů a nástrojů regionální politiky Evropské unie v programovacích obdobích 2000 – 2006 a 2007 – 2013
- Příloha E:** Struktura operačních programů České republiky a finanční alokace na programovací období 2007 – 2013
- Příloha F:** Administrativní mapa správního obvodu Vlašim
- Příloha G:** Základní údaje o rozvojových projektech města Vlašim spolufinancovaných z fondů Evropské unie
- Příloha H:** Nezaměstnanost v rámci věkových skupin obyvatel města Vlašim v roce 2009
- Příloha I:** Struktura plánovaných příjmů rozpočtu města Vlašim v roce 2011
Struktura plánovaných výdajů rozpočtu města Vlašim v roce 2011
- Příloha J:** Elementární charakteristiky vývoje výdajových kapitol rozpočtu města Vlašim v období let 2006 – 2011
Elementární charakteristiky vývoje příjmových skupin rozpočtu města Vlašim v období let 2006 – 2011
- Příloha K:** Dotazník – vzorový formulář
- Příloha L:** Údaje o respondentech dotazníkového šetření
- Příloha M:** Graf podmíněných průměrů hodnocení kvality kulturních zařízení ve Vlašimi
- Příloha N:** Dopravní problémy ve Vlašimi
Nedostatečně vybavená zařízení a chybějící aktivity pro trávení volného času ve Vlašimi
Oblasti socio-ekonomické sféry města Vlašim vyžadující další rozvoj
- Příloha O:** Prospěšnost rozvojových projektů města Vlašim spolufinancovaných z fondů Evropské unie pro místní občany
- Příloha P:** Rozvojové projekty dalších žadatelů spolufinancované z fondů Evropské unie

Příloha A

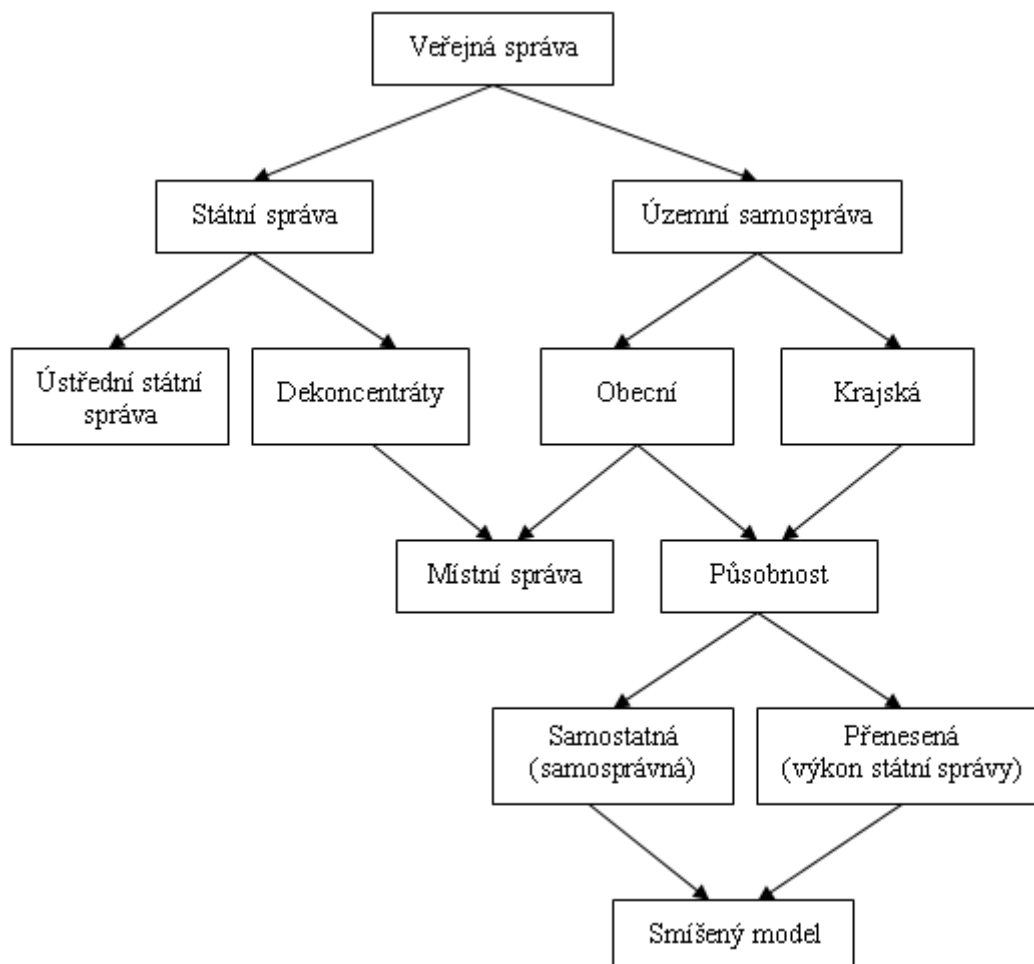
Veřejná správa v České republice

Státní správa			Územní samospráva
Úroveň	Úřady	Působnost	Samospráva
Ústřední	Vláda České republiky	Všeobecná	Ne
	Ministerstva a jiné ústřední orgány (Český statistický úřad, Národní kontrolní úřad apod.)	Speciální	Ne
Krajská	Odvětvové správní úřady (finanční ředitelství apod.)	Speciální	Ne
	Detašovaná pracoviště ústředních správních úřadů (Český statistický úřad)	Speciální	Ne
	Krajské úřady	Všeobecná	Ano
Okresní	Jiné správní úřady (úřady práce, finanční úřady apod.)	Speciální	Ne
Obecní	205 obcí s rozšířenou působností	Všeobecná	Ano
	Obecní úřady, městské úřady, magistráty	Všeobecná	Ano
Hlavní město Praha	Úkoly ve státní správě	Prolínají se všemi územními úrovněmi	
Úřady se zvláštními územními obvody, či pouze v určitých oblastech státu (báňské úřady, správy národních parků apod.)		Speciální	Ne

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Příloha B

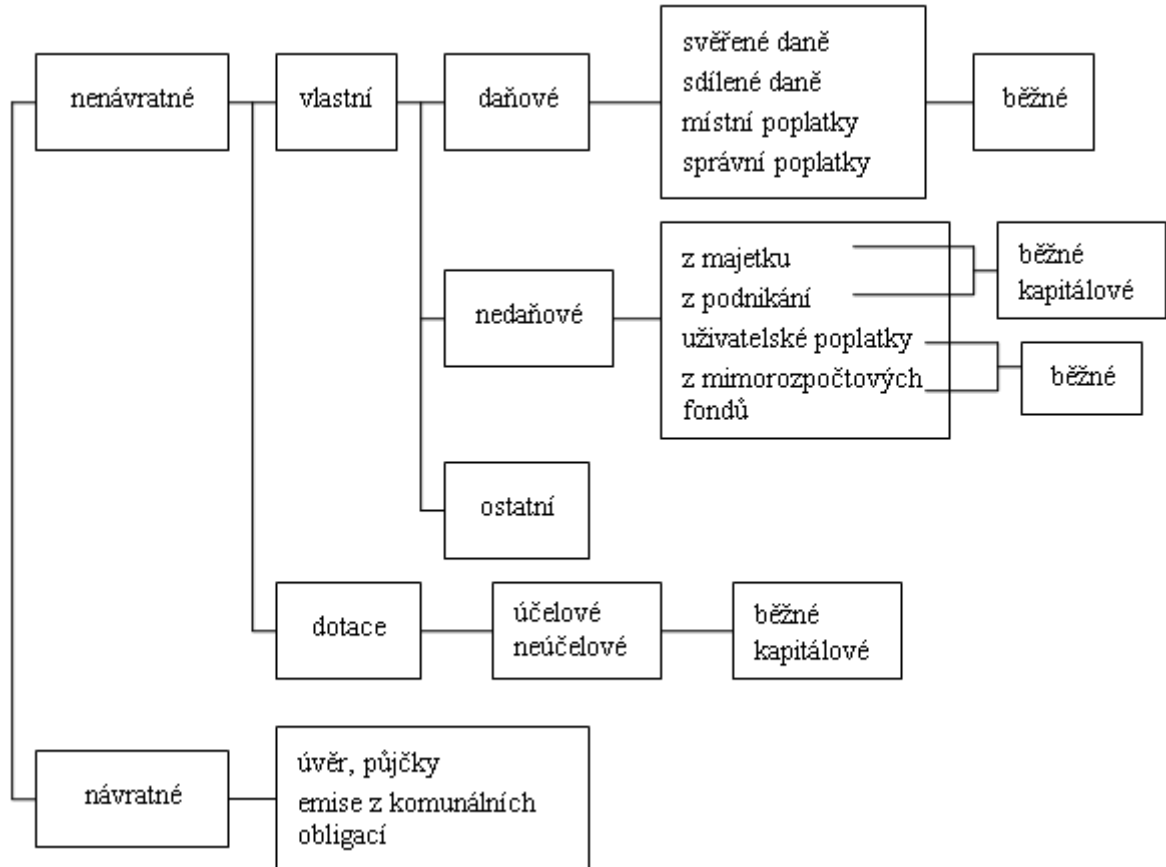
Struktura smíšeného modelu veřejné správy

Zdroj: PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008

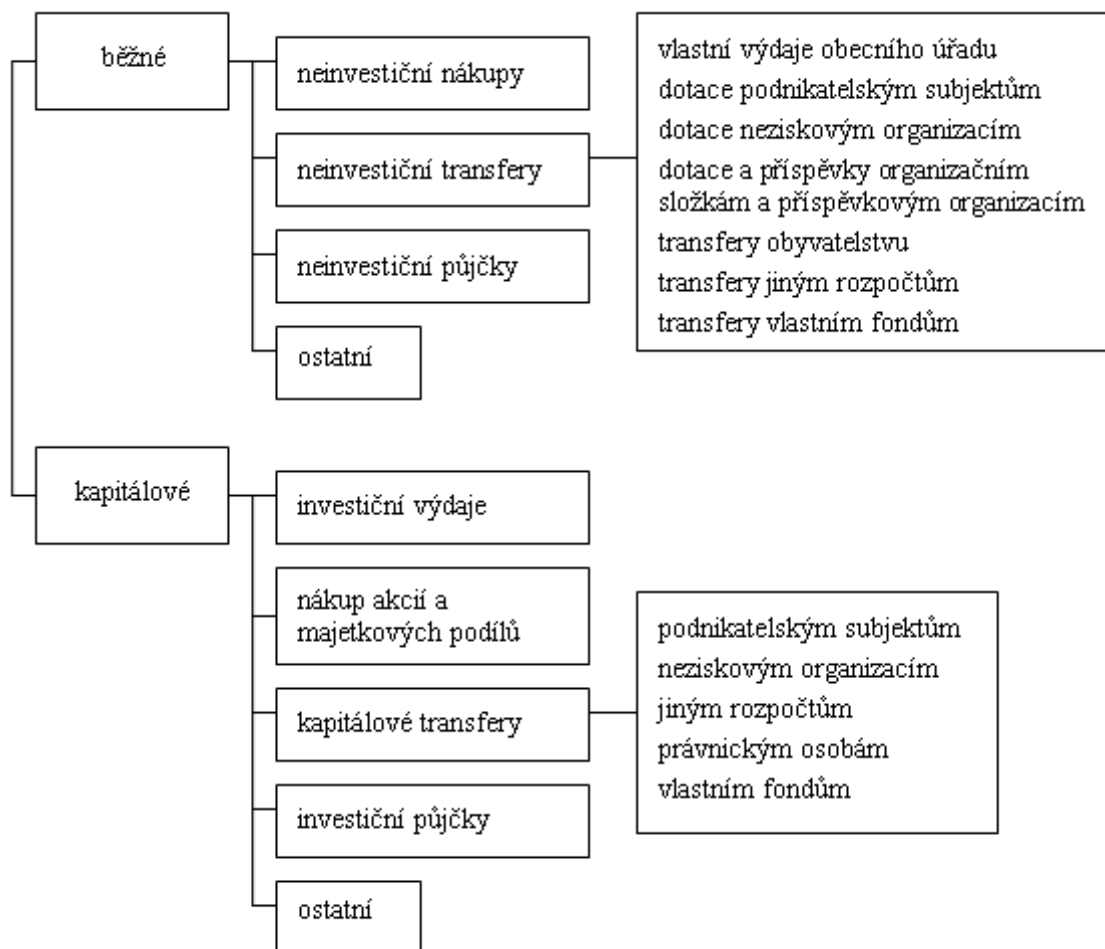
Příloha C

Příjmy rozpočtu obce

Zdroj: PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008

Výdaje rozpočtu obce

Zdroj: PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008

Příloha D

Porovnání cílů a nástrojů regionální politiky Evropské unie v programovacích obdobích 2000 – 2006 a 2007 – 2013

Programovací období 2000 – 2006		Programovací období 2007 – 2013	
Cíle	Finanční nástroje	Cíle	Finanční nástroje
Soudržnost	CF	Cíl 1: Konvergence	CF
Cíl 1: Podpora rozvoje zaostávajících regionů	ERDF		ERDF
	ESF		ESF
	EAGGF		
	FIFG		
Podpora ze strukturálních fondů je určena regionům NUTS II s hrubým národním produktem na obyvatele nižším než 75 % průměru Evropské unie. Kritériem pro čerpání finančních prostředků z Kohezního fondu je úroveň hrubého národního důchodu členské země na jednoho obyvatele nižším 90 % průměru Evropské unie.			
Cíl 2: Podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním problémům	ERDF	Cíl 2: Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF
	ESF		ESF
Cíl 3: Modernizace systémů vzdělávání a podpora zaměstnanosti	ESF	Cíl 3: Evropská územní spolupráce	ERDF
Iniciativy Společenství	Equal ¹	Problematika rozvoje venkova a rybolovu není už součástí politiky soudržnosti, ale byla zařazena pod Společnou zemědělskou politiku	
	Interreg III ²		
	Leader+ ³		
	Urban II ⁴		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybářství mimo regiony Cíle 1	EAGGF		
	FIFG		
9 cílů a iniciativ	6 nástrojů 213 mld. EUR	3 cíle	3 nástroje 347 mld. EUR

Zdroj: Upraveno dle STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje* 1. vyd. Praha: Portál, 2009

¹ Nadnárodní spolupráce v boji proti diskriminaci a nerovnosti na trhu práce.

² Program přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce včetně rozvoje pozemních a námořních regionů členských zemí Evropské unie prostřednictvím investic do infrastruktury, místní ekonomiky a cestovního ruchu.

³ Tvorba místních integrovaných strategií a sítí mezi venkovskými oblastmi pro rozvoj venkovských ekonomik a spolupráci místních skupin.

⁴ Podpora inovačních strategií pro hospodářskou a sociální regeneraci měst a příměstských oblastí procházejících krizovým obdobím.

Příloha E

Struktura operačních programů České republiky a finanční alokace na programovací období 2007 – 2013

		Operační programy na období 2007 – 2013	Finanční částka (mil. EUR)	Váha (%)
Cíl 1	Tematické operační programy	OP Podnikání a inovace	3 041,3	11,8
		OP Doprava	5 759,1	22,3
		OP Životní prostředí	4 917,9	19,0
		OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 837,4	7,0
		OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 828,7	7,0
		OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070,7	8,0
		Integrovaný operační program	1 582,4	6,0
	Regionální operační programy	OP Technická pomoc	247,8	1,0
		ROP NUTS II Jihovýchod	704,5	2,6
		ROP NUTS II Jihozápad	619,7	2,3
		ROP NUTS II Moravskoslezsko	716,1	2,7
		ROP NUTS II Severovýchod	656,5	2,5
		ROP NUTS II Severozápad	745,9	2,8
		ROP NUTS II Střední Čechy	559,1	2,1
	ROP NUTS II Střední Morava	657,4	2,5	
Celkem		25 883,3	100,0	
Cíl 2	Operační program – Praha	OP Praha Konkurenceschopnost	234,9	71,0
		OP Praha Adaptabilita	108,4	29,0
Celkem		343,3	100,0	
Cíl 3		OP Mezuregionální spolupráce	38,3	10,0
		OP Nadnárodní spolupráce		
		ESPN 2013		
		INTERACT II		
		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko	55,0	90,0
		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko	103,7	
		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko	69,1	
		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko	67,2	
		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko	56,6	
Celkem		389,9	100,0	
Finance Evropské unie celkem (běžné ceny)		26 691,6		

Zdroj: Upraveno dle PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2009

Příloha F

Administrativní mapa správního obvodu Vlašim

Legenda:

□ Hranice obvodu pověřeného obecního úřadu

□ Hranice obcí

Zdroj: *Správní rozdělení obcí s rozšířenou působností – Středočeský kraj 2004* [online].
Praha: ČSÚ, Krajská reprezentace pro Středočeský kraj, 2004 [cit. 2010-07-22]. Dostupný
z WWW: <[http://www.czso.cz/xs/edicniplan.nsf/t/E9004BCDC0/\\$File/13210404.pdf](http://www.czso.cz/xs/edicniplan.nsf/t/E9004BCDC0/$File/13210404.pdf)>

Příloha G

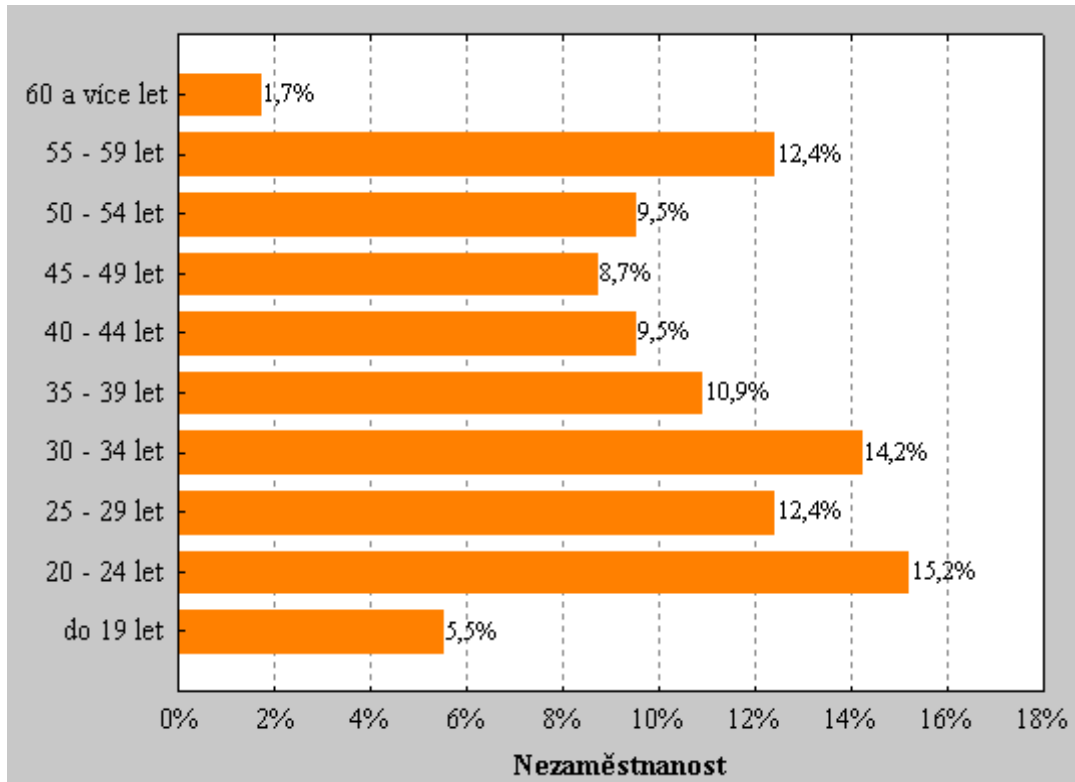
Základní údaje o rozvojových projektech města Vlašim spolufinancovaných z fondů Evropské unie

Název rozvojového projektu	Zahájení/ ukončení	Opatření/Oblast podpory	Fond EU
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství			
Škola obnovy venkova; Sochařské sympozium; Advent ve Vlašimi; Staré dobré časy – výstava o historii Vlašimi; Projektová dokumentace – rekonstrukce zámeckého sklepení	2005/2006	Podopatření typu Leader+	EAGGF
SROP			
Vlašim: projekt na zlepšení dopravní obslužnosti – úprava Nádražní ulice a budovy nádraží	2006/2007	2.1. Rozvoj dopravy v regionech	ERDF
Rekonstrukce domu sourozenců Roškotových – Spolkový dům	2004/2006	3.1. Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech	
Obnova kulturní památky – vlašimského zámeckého parku (I. fáze)	2004/2005	4.2. Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	
Obnova zámku a parku ve Vlašimi (II. fáze)	2006/2008		
ROP NUTS II Střední Čechy			
Obnova historického centra města Vlašimi	2008/2010	3.2. Rozvoj měst	ERDF
Volnočasové centrum pro děti a mládež ve Vlašimi	2009/2010		
Materská škola Vorlina Vlašim	2010/2011		
OP Životní prostředí			
Zlepšení vodohospodářské infrastruktury města Vlašim	2011/2012	1.1 Snížení znečištění vod	CF
ZŠ Vorlina, realizace úspor energií v objektu školy	2008/2010	3.2. Realizace úspor energie a využití odpadního tepla	
Systém shromažďování, svozu a přepravy bioodpadů a obalových odpadů ve Vlašimi	2008/2009	4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady	
Revitalizace toku a odbahnění rybníka v obci Domašín	2010/2011	6.4. Optimalizace vodního režimu krajiny	ERDF
Oprava kaskády rybníků Březina, výstavba tůní a revitalizace toku	2010/2011		
Rekonstrukce přírodních prvků zámeckého parku ve Vlašimi (III. fáze)	2009/2010	6.5. Podpora regenerace urbanizované krajiny	
Obnova veřejné zeleně ve Vlašimi – I. etapa	2010/2012		
Obnova veřejné zeleně ve Vlašimi – II. etapa	2011/2013		
IOP			
Územně analytické podklady ORP Vlašim	2008/2008	5.3. Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik	ERDF
Územní plán města Vlašim	2008/2009		
Typový projekt – CzechPOINT – Kontaktní místo (Upgrade)	2008/2009	2.1. Zavádění ICT v územní veřejné správě	

Zdroj: *Operační program Životní prostředí* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-07-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.opzp.cz/sekce/254/aktuality/>>; *RISY.cz* [online]. RIS, 2005-2008 [cit. 2010-08-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/>>; *Strukturální fondy EU* [online]. Euroskop.cz, 2010 [cit. 2010-04-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>

Příloha H

Nezaměstnanost v rámci věkových skupin obyvatel města Vlašim v roce 2009

Zdroj: *Věřejná databáze ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-07-08].
Dostupný z WWW: <<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>>; vlastní výpočty

Z průřezu jednotlivých věkových skupin obyvatel města v roce 2009 lze vyvodit, že největší nezaměstnanost postihuje v zastoupení 15,2 % věkovou kategorií od 20 do 24 let, což lze přičíst nedostatku praxe a zkušeností uchazečů. Další početnou skupinu tvoří v podílu 14,2 % lidé ve věku mezi 30 a 34 lety, nicméně existenci poměrně vysokého procenta uchazečů lze přičíst velkému počtu obyvatel spadajících do této věkové skupiny. Třetí velmi problematickou skupinou obyvatel nejčastěji se ucházející o zaměstnání s 12,4% podílem na celkovém počtu nezaměstnaných osob jsou lidé v předdůchodovém věku 55 až 59 let. Zde existuje více možných důvodů nezaměstnanosti, jako je například zrušení dané pracovní pozice, nedostatečná kvalifikace zavedením nových technologií, zdravotní potíže apod.

Příloha I

Struktura plánovaných příjmů rozpočtu města Vlašim v roce 2011

Položka		Příjmy v tis. Kč
Číslo	Název	
1111 – 1211	Sdílené daně	92 900,00
1511	Svěřené daně	6 800,00
1332	Poplatky za znečišťování ovzduší	10,00
1341 – 1347	Místní poplatky	1 940,00
1351	Výtěžek z provozu loterií	750,00
1361	Správní poplatky	5 350,00
Daňové příjmy celkem		107 750,00
4112	Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu	21 077,20
4116	Sociální dávky	41 000,00
4121	Neinvestiční dotace od obcí	784,92
Přijaté dotace/transfery celkem		62 862,12
3769	Správa v ochraně životního prostředí	34,00
2310, 2321	Pronájem vodohospodářských staveb – pitná voda, kanalizace	6 500,00
1032	Správa v lesním hospodářství – pronájem lesních pozemků	500,00
2219	Provoz veřejné silniční dopravy – přijaté příspěvky a náhrady, pokuty	1 140,00
3113, 3141	Školství – pronájem, sankční platby	0,20
3319, 3399	Kultura – příjem z poskytnutých služeb	20,00
3639	Prodej/pronájem pozemků, přijaté příspěvky a náhrady	5 580,00
6171	Činnost místní správy	136,00
5311	Bezpečnost a veřejný pořádek – městská policie – pokuty	230,00
3612	Bytové hospodářství	27 020,00
3613	Nebytové hospodářství	8 150,00
3745	Veřejná zeleň – prodej dřeva	300,00
2169	Správa stavebnictví – přijaté příspěvky a náhrady, pokuty	15,00
6310	Finanční operace – příjmy z úroků	600,00
6409	Ostatní nedaňové příjmy – platby minulých let, přijaté sankční platby, příspěvky a náhrady, věcná břemena	1 820,00
4132	Převod z depozitního účtu – nevyčerpané mzdy	426,00
Nedaňové a kapitálové příjmy celkem		52 531,20
Příjmy celkem		223 143,32

Zdroj: *Rozpočet města Vlašim 2011*. Vlašim: Město Vlašim, Finanční odbor

Struktura plánovaných výdajů rozpočtu města Vlašim v roce 2011

Položka		Výdaje v tis. Kč
Číslo	Název	
2310, 2321	Pitná voda, kanalizace – opravy, investice	822,00
2324, 2341	Revitalizace říčních systémů, rybníků	900,00
3722, 3723, 3729	Sběr a svoz komunálního odpadu	4 870,00
3741, 3742	Chráněné části přírody	100,00
Kapitola 702 celkem		6 692,00
1014	Kynologové, včelstva, deratizace, ČSOP – zraněná zvířata	193,00
1036	Lesní hospodářství	282,00
1070	Myslivost, rybářství	44,00
3792	Ekologie	50,00
Kapitola 709 celkem		569,00
2221	Městská hromadná doprava, dopravní obslužnost	3 892,00
2229	Ostatní záležitosti v silniční dopravě	30,00
Kapitola 710 celkem		3 922,00
3111, 3113, 3141	Mateřské a základní školy, školní jídelny – příspěvkové organizace; neinvestiční transfery obcím – školné mateřským školám	32 857,64
3421	Městský dům dětí a mládeže – provoz, opravy, investice	2 150,00
2223	Národní strategie BESIP	5,00
Kapitola 714 celkem		35 012,64
3511	Areál polikliniky – opravy, investice, renta	345,00
Kapitola 715 celkem		345,00
3312	Hudební činnost – koncerty	80,00
3313	Filmová tvorba – kino – pronájem, opravy, investice	361,00
3314	Městská knihovna – příspěvková organizace – provozní a mzdové výdaje, opravy, investice	2 800,00
3319	Mediální oddělení – kulturní akce, materiál, příspěvky	460,00
3322, 3326	Kulturní památky – zámek a ostatní místní kulturní památky	700,00
3330	Církev – příspěvek, opravy	300,00
3349	Zpravodaj – náklady	500,00
3392	Dům kultury Blaník, Spolkový dům, Infocentrum – provozní a mzdové výdaje, opravy, investice, propagace města	6 800,00
3399	Ostatní služby v kultuře – knihy, tisk, vítání občánků	220,00
3429	Hvězdárna – příspěvek na činnost	50,00
Kapitola 716 celkem		12 271,00
5512	Příspěvkové organizace – dobrovolná část	950,00
6112	Zastupitelstvo obce, rada, komise – odměny	2 330,00
6171	Místní správa + Městská policie	69 988,00
Kapitola 719 celkem		73 268,00

Položka – pokračování tabulky		Výdaje v tis. Kč
Číslo	Název	
–	Sociální dávky a sociální výpomoci	41 245,00
4351	Pečovatelská služba – mzdy pečovatelek	1 800,00
3429	Klub důchodců – činnost	50,00
Kapitola 728 celkem		43 095,00
3412, 3419	Tělovýchovná činnost, provoz sportovních areálů, opravy, investice, příspěvky sportovním oddělením	8 500,00
3612	Bytové hospodářství	19 275,00
3613	Nebytové hospodářství	3 650,00
3631	Veřejné osvětlení – opravy, investice	1 000,00
3639	Technické služby, s.r.o. – služby dle smlouvy	14 000,00
3669, 3699	Komunální služby	589,85
3745	Veřejná zeleň a park – provoz Správy parku, opravy, investice, spoluúčast	4 450,00
2212	Silnice, komunikace – opravy, investice	7 850,00
2219	Parkoviště, chodníky, cyklostezky	3 250,00
Kapitola 739 celkem		62 564,85
3633	Plynofikace – investice	50,00
3635	Územní plánování – projekty, studie	7 000,00
Kapitola 740 celkem		7 050,00
6310	Finanční operace – úroky z úvěrů, služby peněžních ústavů	2 700,00
6320, 6399	Pojištění majetku, odvod DPH	2 400,00
6402	Vratky transferů minulých období – nevyčerpané sociální dávky	1 431,47
6409	Příspěvky neziskovým organizacím	1 000,00
Kapitola 741 celkem		7 531,47
Výdaje celkem		252 320,96

Zdroj: *Rozpočet města Vlašim 2011*. Vlašim: Město Vlašim, Finanční odbor

Příloha J

Elementární charakteristiky vývoje výdajových kapitol rozpočtu města Vlašim
v období let 2006 – 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Průměr
702 – Vodní hospodářství, kanalizace, komun. odpad, chráněné části přírody							
Výdaje (v mil. Kč)	3,475	2,844	5,552	8,367	3,342	6,692	5,045
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	-0,631	2,708	2,814	-5,024	3,350	0,643
k_t	–	0,818	1,952	1,507	0,399	2,002	1,140
709 – Lesní hospodářství							
Výdaje (v mil. Kč)	0,030	0,275	0,690	0,136	0,750	0,569	0,408
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	0,245	0,415	-0,554	0,614	-0,181	0,108
k_t	–	9,164	2,508	0,197	5,515	0,759	1,801
710 – Záležitosti silniční dopravy							
Výdaje (v mil. Kč)	2,019	1,935	2,055	2,332	2,331	3,922	2,433
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	-0,084	0,120	0,277	-0,001	1,591	0,381
k_t	–	0,959	1,062	1,135	1,000	1,682	1,142
714 – Školství							
Výdaje (v mil. Kč)	15,960	16,328	20,184	85,033	26,339	35,013	33,142
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	0,368	3,856	64,849	-58,694	8,674	3,811
k_t	–	1,023	1,236	4,213	0,310	1,329	1,170
715 – Zdravotnictví							
Výdaje (v mil. Kč)	3,045	0,545	1,545	1,545	0,545	0,345	1,262
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	-2,500	1,000	0,000	-1,000	-0,200	-0,540
k_t	–	0,179	2,835	1,000	0,353	0,633	0,647
716 – Kultura a kulturní památky							
Výdaje (v mil. Kč)	14,865	11,555	13,492	16,506	11,736	12,271	13,404
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	-3,310	1,937	3,014	-4,770	0,535	-0,519
k_t	–	0,777	1,168	1,223	0,711	1,046	0,962
719 – Místní správa, zastupitelstvo, rada, komise							
Výdaje (v mil. Kč)	66,605	73,750	78,005	81,285	78,650	73,268	75,261
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	7,145	4,255	3,280	-2,634	-5,382	1,333
k_t	–	1,107	1,058	1,042	0,968	0,932	1,019
728 – Dávky a podpory v sociálním zabezpečení							
Výdaje (v mil. Kč)	17,905	29,798	38,513	40,393	42,974	43,095	35,446
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	11,894	8,715	1,880	2,581	0,121	5,038
k_t	–	1,664	1,292	1,049	1,064	1,003	1,192

Pokračování tabulky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Průměr
739 – Bytové a nebytové hospodářství, sport, infrastruktura města							
Výdaje (v mil. Kč)	62,198	115,826	83,411	121,711	82,135	62,565	87,974
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	53,628	-32,416	38,300	-39,576	-19,570	0,073
k_t	–	1,862	0,720	1,459	0,675	0,762	1,001
740 – Studie, projekty							
Výdaje (v mil. Kč)	9,000	5,150	6,150	5,050	7,050	7,050	6,575
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	-3,850	1,000	-1,100	2,000	0,000	-0,390
k_t	–	0,572	1,194	0,821	1,396	1,000	0,952
741 – Všeobecná pokladní správa							
Výdaje (v mil. Kč)	1,087	1,546	7,491	5,634	5,572	7,531	4,810
Δ^1_t (v mil. Kč)	–	0,459	5,945	-1,858	-0,062	1,959	1,289
k_t	–	1,422	4,845	0,752	0,989	1,352	1,473

Zdroj: Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011. Vlašim: Město Vlašim, Finanční odbor; vlastní výpočty

Elementární charakteristiky vývoje příjmových skupin rozpočtu města Vlašim v období let 2006 – 2011

Rok	Daňové příjmy (v mil. Kč)	Δ^1_t (v mil. Kč)	k_t	Přijaté dotace (v mil. Kč)	Δ^1_t (v mil. Kč)	k_t	Nedaňové a kapitálové příjmy (v mil. Kč)	Δ^1_t (v mil. Kč)	k_t
2006	104,554	–	–	41,056	–	–	46,434	–	–
2007	102,656	-1,899	0,982	52,939	11,883	1,289	45,288	-1,146	0,975
2008	113,548	10,892	1,106	62,511	9,572	1,181	53,906	8,618	1,190
2009	128,457	14,909	1,131	65,099	2,588	1,041	63,473	9,566	1,177
2010	106,432	-22,025	0,829	67,651	2,553	1,039	59,592	-3,880	0,939
2011	107,750	1,318	1,012	62,862	-4,790	0,929	52,531	-7,061	0,882
Průměr	110,566	0,639	1,006	58,687	4,361	1,089	53,537	1,220	1,025

Zdroj: Rozpočty města Vlašim 2006 – 2011. Vlašim: Město Vlašim, Finanční odbor; vlastní výpočty

Příloha K

Dotazník – vzorový formulář

Dobrý den, do Vašich rukou se dostal anonymní dotazník, jehož cílem je zjistit Váš názor na socioekonomický rozvoj města Vlašimi se zdůrazněním investičních aktivit města spolufinancovaných z fondů Evropské unie. Prosím o pravdivé vyplnění následujících otázek.

1. Jak jste spokojen(a) s dostupností a kvalitou služeb občanské vybavenosti města Vlašimi? Každou položku ohodnoťte body dle stupnice:

1 – velmi spokojen(a) 2 – spíše spokojen(a) 3 – spíše nespokojen(a) 4 – nespokojen(a)

Občanská vybavenost	Dostupnost	Kvalita
Školství		
Zdravotnictví		
Obchody s potravinami		
Obchody s nepotravinářským zbožím (konfekcí, drogistickým zbožím, ...)		
Síť služeb (kadeřnictví, prádelna, autoservis ...)		
Sociální služby (domov důchodců, pečovatelská služba, azylový dům)		
Městská hromadná doprava		
Stravovací zařízení (jidelny, restaurace, hostince, ...)		
Dopravní zařízení (nádraží, benzinové pumpy, ...)		
Sportovní zařízení (hřiště, stadiony, koupaliště, ...)		
Kulturní zařízení (muzea, zájmové kroužky, ...)		
Zábavní zařízení (vinárny, diskotéky, bary, ...)		

2. Považujete město Vlašim za vhodné místo k bydlení?

Rozhodně ano   Spíše ano   Spíše ne   Rozhodně ne

3. Jak byste ohodnotil(a) množství pracovních příležitostí ve Vlašimi?

Zcela dostatečné   Dostatečné   Spíše dostatečné   Spíše nedostatečné
 Nedostatečné   Zcela nedostatečné   Nevím

4. Které z dopravních problémů považujete ve Vlašimi za nejčastější? (vyberte i více možností)

- Nedostatečná regionální dostupnost města veřejnou hromadnou dopravou
- Obtížná průjezdnost městem, dopravní zácpy
- Nízká kapacita silnic/obchvatů města
- Málo parkovacích míst, jejich špatná dostupnost
- Problémy s bezpečností silničního provozu (úzké silnice, jejich špatný stav, nedostatek přechodů pro chodce, ...)
- Nedostatečná intenzita spojů městské hromadné dopravy
- Nadměrná zátěž kamionovou dopravou
- Velký počet cyklistů na silnicích, nedostatečné propojení cyklostezek
- Chybějící jízdní pruhy pro cyklisty na silnicích
- Jiné .....

5. Jaká zařízení a aktivity trávení volného času ve Vlašimi postrádáte? (vyberte i více možností)

- Volně přístupná víceúčelová hřiště pro různé druhy sportů
- Hřiště pro organizované sporty (fotbal, pozemní hokej, volejbal, ...)
- Prostory s vybavením pro netradiční sporty (minigolf, petanque, skateboard, ...)
- Dětská hřiště
- Cyklostezky, případně jejich propojení
- Pěší (turistické) stezky
- Kulturní vyžití (kina, koncerty, festivaly, folklórní a historická představení, výstavy, diskotéky, ...)
- Stravovací zařízení
- Veřejná prostranství pro setkávání lidí
- Spolková činnost, zájmové kroužky, občanské aktivity
- Turistické cíle v okolí města
- Jiné .....
- Nic nepostrádám, stávající stav zařízení a aktivit pro trávení volného času je dostatečný

6. Jakou aktivitu, místo či památku ve Vlašimi byste doporučil(a) navštívit turistům? (uved'te i více možností)

.....

7. Uved'te prosím konkrétní rozvojový(é) projekt(y) (například v oblasti zástavby, životního prostředí, dopravní infrastruktury, služeb, ...), který(é) podle Vás město Vlašim realizovalo za finanční spoluúčasti Evropské unie.

.....

8. Považujete projekt(y) realizované městem Vlašim za finanční spoluúčasti Evropské unie za prospěšný(é) místním občanům?

- Rozhodně ano   Spíše ano   Nevím
- Spíše ne, proč .....
- Rozhodně ne, proč .....

9. Které z následujících oblastí vnímáte ve městě Vlašimi jako nejvíce důležité z pohledu zkvalitnění a dalšího rozvoje? (vyberte i více možností)

- Bytový fond a nová výstavba
- Vzhled městské zástavby (budov)
- Upravenost a čistota veřejných prostranství, veřejná zeleň
- Nové pracovní příležitosti ve městě
- Dopravní infrastruktura (místní komunikace, chodníky, parkovací plochy, ...)
- Technická infrastruktura (kanalizace, zásobování pitnou vodou, odpadové hospodářství)
- Školská zařízení
- Zdravotní péče
- Velkoplošné prodejny

- Maloobchodní síť drobných podnikatelů
- Občanská vybavenost města službami
- Nakládání s odpady, jejich třídění a recyklace
- Možnosti trávení volného času (sportovní a kulturní vyžití, ...)
- Bezpečnostní situace ve městě (kriminalita)
- Turistické služby (ubytování, stravování, informační centra, ...)
- Jiné .....

10. Údaje o Vás:

Pohlaví: muž žena

Věk: do 18 let 19 – 29 let 30 – 44 let 45 – 59 let 60 let a více

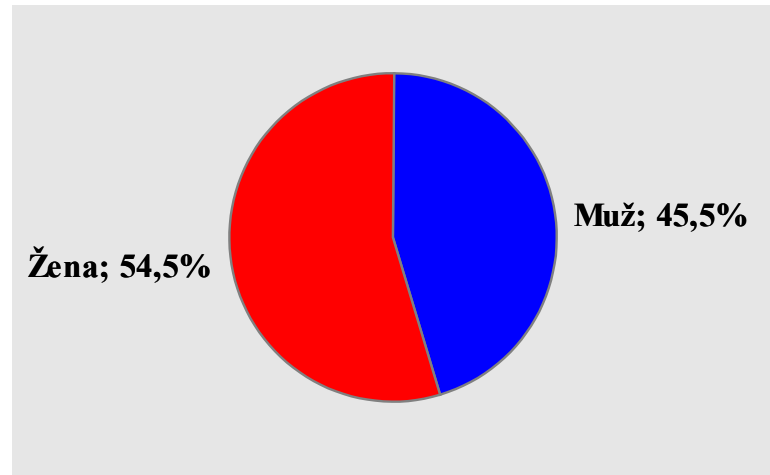
Vzdělání: základní středoškolské bez maturity/vyučen(a) středoškolské s maturitou
 vyšší odborné vysokoškolské

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha L

Údaje o respondentech dotazníkového šetření

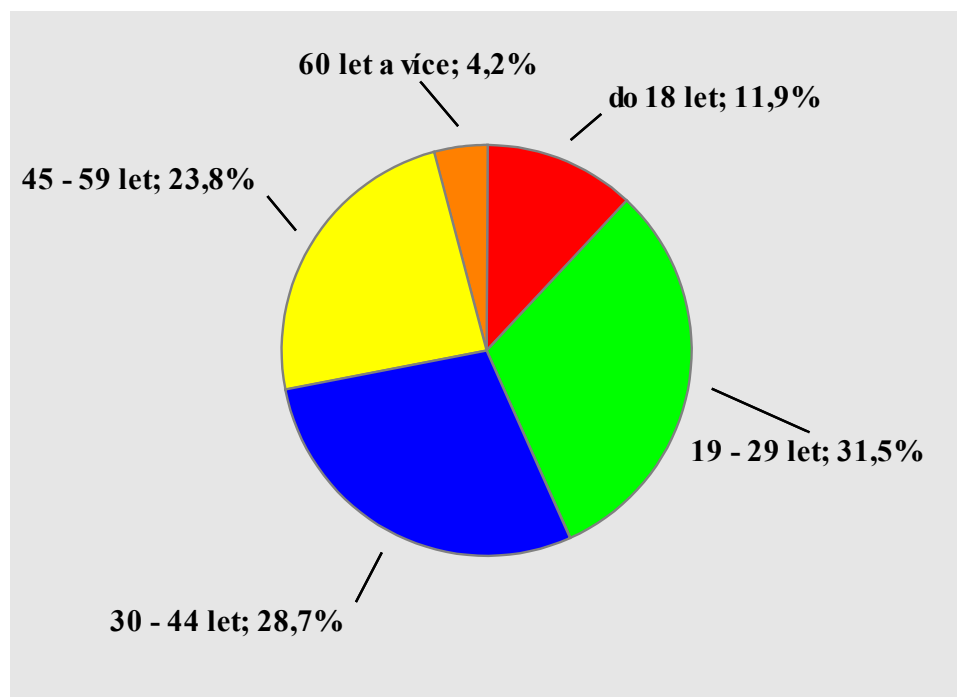
Zastoupení respondentů dle pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 65 mužů a 78 žen. Zastoupení žen na celkovém počtu respondentů je tedy oproti podílu mužů o 10 % vyšší.

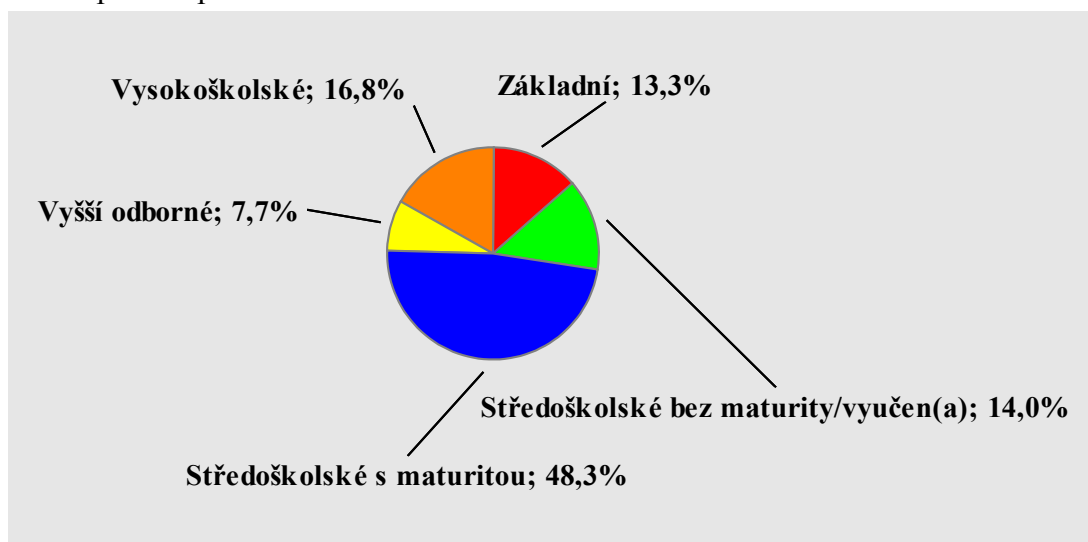
Zastoupení respondentů dle věku

Zdroj: Vlastní zpracování

Respondenti jsou zastoupeni v pěti věkových kategoriích, přičemž největší podíl (31,5 %) na celkovém vzorku dotazovaných osob náleží věkové kategorii v rozmezí 19 až 29 let. Druhou nejčetnější skupinu představuje věková kategorie od 30 do 44 let následovaná skupinou osob ve věku od 45 do 59 let. Mírně nad 10% hranicí jsou zastoupeny osoby do věku 18 let a méně než 5% podíl na celkovém počtu respondentů tvoří osoby starší 60 let.

Zastoupení respondentů dle vzdělání

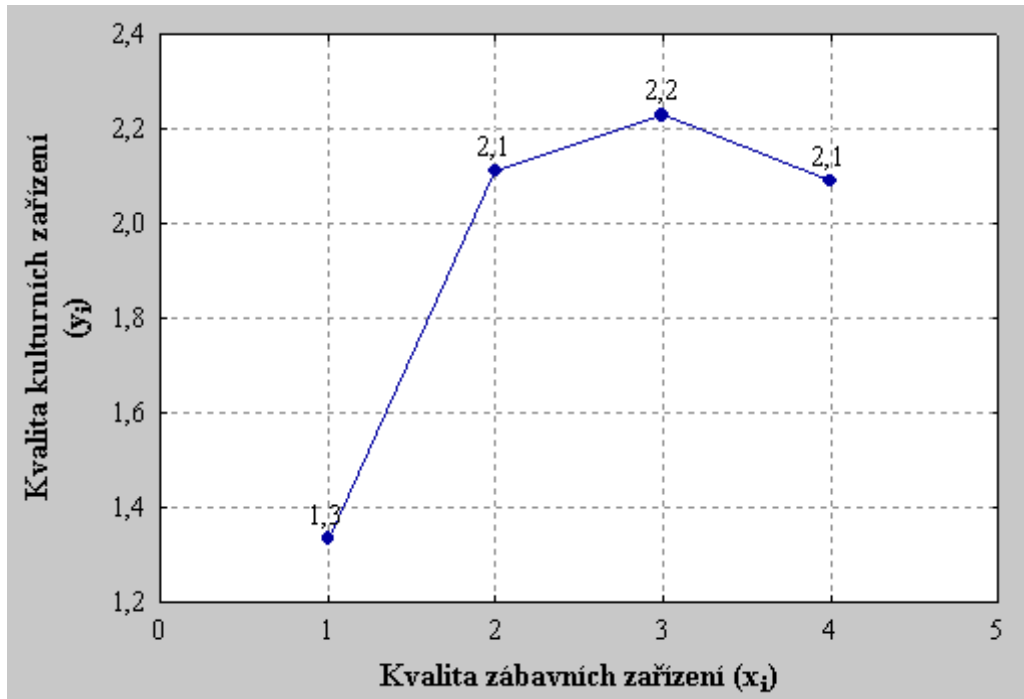

Zdroj: Vlastní zpracování

Téměř 50% zastoupení mají v dotazníkovém šetření respondenti, a to jak muži, tak ženy, se středoškolským vzděláním s maturitou. Po více než 30% propadu následuje podíl respondentů s vysokoškolským vzděláním, středoškolským vzděláním bez maturity (učňovské obory) a se základním vzděláním. Nejméně respondentů disponovalo vyšším odborným vzděláním.

Příloha M

Graf podmíněných průměrů hodnocení kvality kulturních zařízení ve Vlašimi

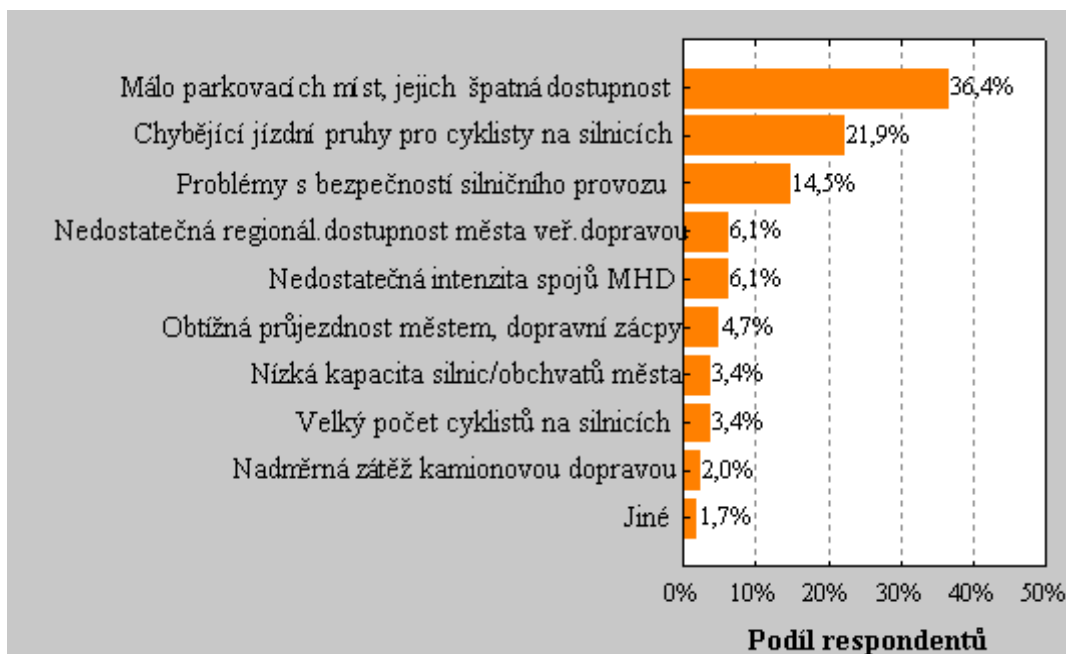

Zdroj: Vlastní zpracování

Dotázaní obyvatelé, kteří v počtu 31 osob hodnotí kvalitu služeb zábavních zařízení bodem 1 a jsou tedy s kvalitou těchto zařízení spokojeni, velmi podobně hodnotí kvalitu služeb kulturních zařízení, a to v průměru bodem 1,3. Lze konstatovat, že se zhoršujícím se hodnocením kvality zábavních zařízení dochází i k růstu podmíněných průměrů kvality kulturních zařízení s poklesem jejich průběhu v bodě 4 na hodnotu 2,1. Z toho vyplývá, že obyvatelé obecně lépe hodnotí kulturní oblast města než stávající zábavní zařízení.

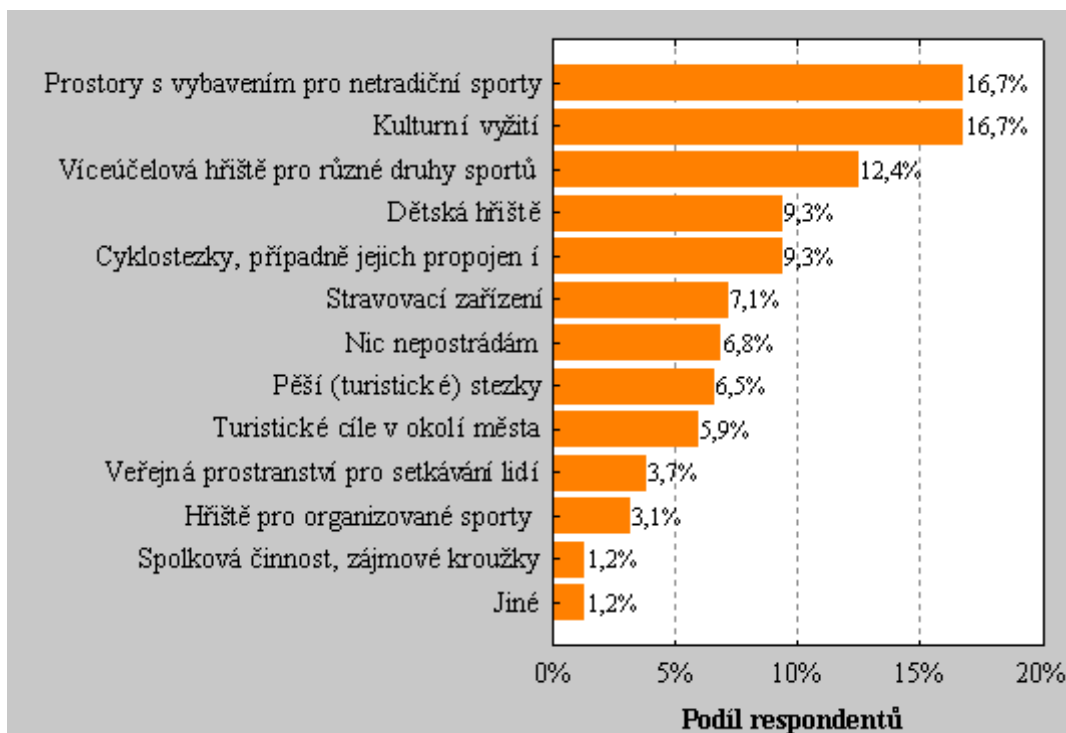
Příloha N

Dopravní problémy ve Vlašimi

Zdroj: Vlastní zpracování

Nedostatečně vybavená zařízení a chybějící aktivity pro trávení volného času ve Vlašimi

Zdroj: Vlastní zpracování

Oblasti socio-ekonomické sféry města Vlašim vyžadující další rozvoj

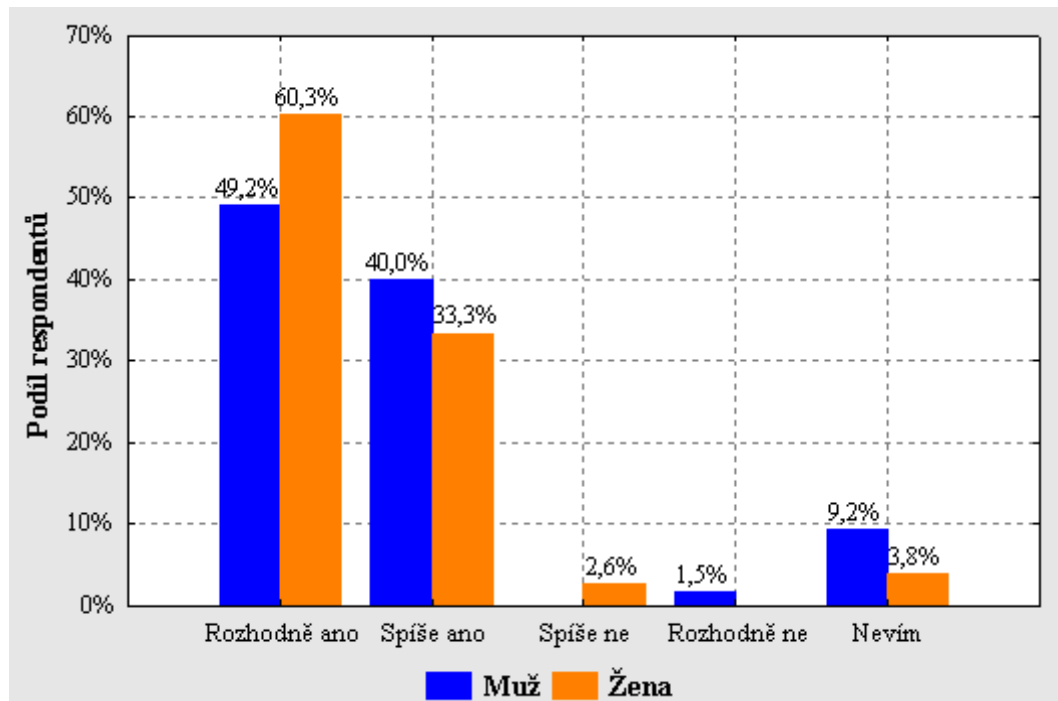

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha O

Prospěšnost rozvojových projektů města Vlašim spolufinancovaných z fondů Evropské unie pro místní občany

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že 89,2 % mužů a 93,6 % žen považuje rozvojové projekty města za prospěšné místním občanům, přičemž spíše muži v necelých 10 % případů neví, zda tyto projekty opravdu přispívají ke zlepšení životního standardu obyvatel města. To může být způsobeno neznalostí skutečné podstaty projektů a nedostatečným uvědoměním si veškerých příležitostí, jež by mohly být realizací projektů využity.

Například prospěšnost projektu obnovy historického centra města Vlašimi se na první pohled může jevit pouze v revitalizaci jeho urbanisticko-estetické role, avšak po bližší specifikaci této investiční akce lze dojít k závěru, že cílem je rovněž přispět ke zvýšení atraktivity historických náměstí pro návštěvníky, přilákat investory a vybudovat nové aktivity a služby. Záměr také spočívá ve zlepšení kvality života místních obyvatel s důrazem na komplexnější vnímání centra města jako prostoru pro kulturní a sociální interakci, posílení patriotizmu, s čímž souvisí stabilizace počtu obyvatel a snížení kriminality. Smyslem je rovněž zklidnění dopravy a rozšíření pěších zón.

Příloha P

Rozvojové projekty dalších žadatelů spolufinancované z fondů Evropské unie

Operační program	Zahájení/ ukončení	Žadatel	Dotace z fondu EU v Kč	Podíl dotace EU na uznatelných nákladech
Kraj blanických rytířů				
SROP	2005/2007	ZO ČSOP Vlašim	2 011 351,50	67,50 %
Vytvoření a realizace koncepční propagace nově definovaného regionu cestovního ruchu Středočeského kraje na bázi rozvoje šetrného cestovního ruchu, vlnidného k přírodě i místním obyvatelům.				
Kraj blanických rytířů, díl druhý				
ROP NUTS II Střední Čechy	2008/2010	ZO ČSOP Vlašim	2 823 136,00	78,60 %
Upevnění pozice turistické destinace na trhu, navýšení počtu turistů a prodloužení délky jejich pobytu v oblasti zejména umožněním lepšího plánování pobytového programu.				
Inovace výuky zaváděním moderních technologií na OA Vlašim				
ROP NUTS II Střední Čechy	2009	Obchodní akademie Vlašim	2 121 600,00	85 00 %
Zkvalitnění výuky ve všech oborech vzdělávání na škole. Přiblížení žákům moderních informačních a komunikačních technologií a podpora dalšího vzdělávání a zefektivnění práce učitelů.				
Obnova druhově bohatých trávníků na Podblanicku				
OP Životní prostředí	2009/2010	ZO ČSOP Vlašim	1 032 559,00	76,50 %
Vybudování trvalého oplocení přírodní památky Na ostrově a lokality „Sad krajových odrůd“ pro pastvu smíšeného stáda ovcí a koz a výstavba jednopodlažního objektu pro zemědělské účely.				
Rekonstrukce stanice pro zraněné živočichy				
OP Životní prostředí	2010/2011	ZO ČSOP Vlašim	47 421 327,00	76,00 %
Celková rekonstrukce stanice pro zraněné živočichy a oddělení veřejně přístupné a léčebné části.				
Obnova rybníka Machlov v přírodní památce Částrovické rybníky				
OP Životní prostředí	2010/2011	ZO ČSOP Vlašim	2 828 450,00	76,50 %
Odtěžení sedimentů ze zdrže, provedení opravy hráze a vybudování výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu rybníku Machlov v přírodní památce Částrovické rybníky v katastrálním území Vracovice.				
Obnova přírodní památky Na Ostrově u Nemíže				
OP Životní prostředí	2011/2015	ZO ČSOP Vlašim	757 825,00	76,50 %
Nákup stáda ovcí a provedení pastvy v přírodní památce Na Ostrově v katastrálním území Nemíž.				
Podpora zvyšování kvality environmentální výchovy ve středočeských školách				
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	2009/2011	ZO ČSOP Vlašim	5 617 647,00	85,00 %
Výchova k odpovědnému jednání vůči přírodě i lidem a k udržitelnějšímu způsobu obývání světa a environmentální vzdělávání pedagogických pracovníků.				

Zdroj: *Operační program Životní prostředí* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-07-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.opzp.cz/sekce/254/aktuality/>>; *RISY.cz* [online]. RIS, 2005-2008 [cit. 2010-08-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/>>; vlastní výpočty